Serie nouă
iulie 2016
7
(CLXXX)
48 pagini
ISSN
1220-742X

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

- Interviu cu Andrei Dimitriu, directorul general al Fil. “George Enescu”
- Constantin Arvinte la 90 de ani!
- Adio, Thomas Beimel!
- Festival “Titel Popovici” la Iaşi
- Inaugurarea Teatrului muzical “Stela Popescu”
- Remember Florin Bogardo

Alergând în vis...

Se făcea că eram fugărit de o orchestră întreagă. Nu ştiu cu ce o deranjasem, dar toate instrumentele se strofocau la mine, ameninţătoare şi puse pe harţă. Iar eu alergam prea încet, ca şi cum aerul avea consistenţa apei, atunci când vrei să înaintezi prin valurile înspumate. Un vis: amestec intim de adevăr şi fals. E-adevărat că adormisem pe sonorităţile unei poem de Richard Strauss, dar e fals că o luasem la picior, ferindu-mă de acele sonorităţi. Visăm deopotrivă cunoscutul şi necunoscutul, posibilul şi imposibilul. Visul e întotdeauna spontan. Ca şi muzica onirică, în care se conservă chipul spiritual al autorului, dar în care i se modifică într-o oarecare măsură dimensiunea afectivă, ascunzând o fărâmă de narcotic în stare să adoarmă febrele uneori prea intense ale raţiunii, totodată dând naştere unui abur blajin şi proaspăt ce îndulceşte contururile aspre ale gândirii formalizante. Însă prea mult onirism te poate cufunda în neant, înecându-te. Vai de compozitorul care se abandonează total reveriei. Muzica e munca inteligenţei. Visarea e doar voluptatea ei. A înlocui integral gândirea cu visarea înseamnă a confunda mierea cu veninul. Te poţi otrăvi cu muzica onirică aşa cum te poţi intoxica cu parfumul anumitor flori. Visarea momeşte, captivează, înlănţuie, apoi te face complicele ei. Nu mai vrei să se întrerupă visul. Muzica reveriei e un joc periculos: începi ca înşelător şi sfârşeşti prin a fi înşelat. Cu cât raţionalitatea actului creator cade mai de sus, cu atât mai lesne ea se transformă într-un gest oniric, visarea fiind un adânc în care, pentru a urca sau a coborî, trebuie să te supui aventurii. Muzicile savante, în general, sunt, ca forme de agregare, în stare solidă. Muzica onirică, în particular, este lichidă, uneori chiar gazoasă. Ceea ce face ca anumite funcţii să-i fie tulburate, ele intrând în horă musai în această postură. Visul perturbă realitatea. Din vis, însă, te poţi trezi. Din realitate, nu. Există totuşi o realitate a compozitorului oniric, în care periferia şi centrul sunt ambiguizate, creându-se astfel un sistem bazat pe forţe exterioare ce se anulează reciproc sau, mă rog, nu acţionează, şi ale cărui mişcări interioare exacerbează mişcarea centrului ori rotaţia periferiei. Componistica onirică nu recurge la procese constructive şi nici la operaţii recepţionate ca factori independenţi. Ea se întemeiază pe secvenţe, nu pe consecvenţe. Nu pe scopuri, ci pe sentimentul unui scop. Compozitorul reacţionează prin viziuni şi piruete care nu pot schimba cauza impresiei, neproducând nici o modificare sau deplasare relative, nu pentru că i-ar lipsi mijloacele, ci pentru că decizia însăşi este momentan suspendată. Acest tip de a face muzică nu îşi propune să sufoce impresia printr-o anume imagine parţial fixă, neputând opune o reprezentare sonoră (adevărată) alteia (falsă), ori să focalizeze memoria clipei, ci are ca proiect principal alunecarea pe o suprafaţă şlefuită ce nu poate izola vreun element extern. Se iscă senzaţia că autorul nu ştie prea multe. Oricum, e neputincios în a găsi un sfârşit cauzei impresiilor sale, făurind doar ceea ce ar putea-o genera

incontinent, în loc să reproducă ceea ce a produs-o. Muzica onirică nu prinde şi nici nu surprinde detaliul. Ea are nevoie de mase sonore în mişcare, de atmosfere care se dilată şi se tasează, fără a se supune unor legi fizice. Principiilor hazardului şi, mai ales, a celor estetice, da. De aici o anume dezordine în exprimare, dar şi acea simplitate a trăirii, care, fără să fie neapărat frustă, e, frecvent, autentică. Ca somnul însuşi. Numai cine doarme visează cu adevărat. Dar tot atât de adevărat e că cel pe care îl strică visul, nu-l mai îndreaptă decât sfânta trezire.

Liviu DĂNCEANU

DIN SUMAR

Interviu cu Andrei Dimitriu....................2-4
Constantin Arvinte - 90..............................4-8
Festivaluri şi concursuri.......................7-12
Pe scene..14-20
Triptic de balet la ONB.......................21-22
Lansare CD - Violeta Dinescu..................24
Remember George Cocea....................25-26
Adio, Thomas Beimel!.........................27-29
Muzica militară la ceas aniversar........29-31
Lansarea Teatrului "Stela Popescu".....32-33
Nico, un nou album............................38-39
Festivalul "Titel Popovici"..................40-41
Jolt Kerestely - 82.................................43
Remember Florin Bogardo...................44-46

Interviu cu Andrei Dimitriu
Directorul general al Filarmonicii "George Enescu"

Între 1999 şi 2001 aţi fost Director general al Societăţii Române de Radiodifuziune. Din 2010 sunteţi Director general, aici, la Filarmonica "George Enescu". Care sunt, în activitatea dumneavoastră, legăturile reale dintre aceste două instituţii de cultură de importanţă naţională?

Sunt două dintre instituţiile extrem de importante, cu rol esenţial în configurarea şi acreditarea unei identităţi culturale de prestigiu pentru România. Cred că pot fi considerate instituţii de importanţă strategică care contribuie la "aşezarea" ţării noastre, onorabil şi benefic, în rândul ţărilor civilizate. Civilizată, în opinia mea, înseamnă o ţară cu veche şi exersată tradiţie democrată, practicând modelul civilizaţional creştin-european, singurul care a zidit democraţie, performanţă ştiinţifică şi culturală, prosperitate, demnitate, toleranţă înţeleaptă.

Ţin mult la aceste precizări, astăzi, într-o lume confuză, dionisiacă, cu modele şi repere în registrul minor.

Revin la întrebarea dvs…

Apropierea între cele două instituţii o fac ansamblurile muzicale – orchestra simfonică şi corul academic – ansambluri foarte apreciate de melomani şi de critica de specialitate.

Sigur există o competiţie normală, există orgolii şi comentarii subiective…

Nu risc să fac aprecieri şi comparaţii…

Doar câteva constatări…

Valoarea recunoscută a unor ansambluri muzicale o dau dirijorii şi soliştii care acceptă să colaboreze cu aceste structuri, precum şi complexitatea programelor pe care aceste colective muzicale sunt capabile să le facă la nivelul performanţei care entuziasmează publicul calificat.

Pentru evaluarea corectă a Filarmonicii "George Enescu" aş aminti câteva nume: Daniel Barenboim, Mstislav Rostropovich, Radu Lupu, Elisabeth Leonskaja şi mulţi alţii de acelaşi calibru. Nume aparţinând Panteonului universal…

Nominalizarea dumneavoastră ca Director general al Filarmonicii "George Enescu" a avut, sigur, în text şi în context, obiectivul de a rezolva aspectele financiare ale acestui complex cultural şi artistic al formaţiilor muzicale, orchestră şi cor, şi de a prezerva în întregimea lui Ateneul Român, această superbă creaţie arhitecturală trecută în lista monumentelor universale ale umanităţii.

Vreau să cred că în desemnarea mea ca Director general al Filarmonicii, a contat nu doar performanţa mea administrativă la Radioul Public şi în alte instituţii pe care le-am condus. Îmi place să cred că a contat mult mai mult viziunea mea şi proiectul meu cultural pe care l-am impus în politica editorială a Postului Public, accentul şi prioritatea acordată "culturii de performanţă".

Clădirea Ateneului Român a fost consolidată în timpul unor administraţii politice care au înţeles importanţa acestei clădiri de patrimoniu. În proiectul meu

LUCRĂRI PREZENTATE ÎN CADRUL BIROURILOR SECŢIILOR DE CREAŢIE ŞI ACHIZIŢIONATE DE CĂTRE UCMR (sesiunea iunie 2016)

SECŢIA DE MUZICĂ INSTRUMENTALĂ ŞI MULTIMEDIA

Subsecţia vocal – instrumentală (mixtă)

Anghel Irinel – *Societatea şi al 13-element* – muzică electronică; **Apostol Elena** – *Flight MH17* – septet; **Baciu Vlad** –*Carmin* – pentru orchestră de cameră; **Balint George** – *Note de primăvară* pentru soprană, vioară, pian pe versuri de G. Bacovia; **Brînduş Nicolae** – *Fatum* – muzică pentru 6 clarinete; **Cibişescu Iulia** – Sonata pentru vioară şi pian; **Ciobanu Ghenadie** – *La cancion que no fue cantada,* pentru violoncel solo; **Ciobanu Maia** – *Jurnal 2016*; **Colţea Victor** – *Ruthless*; **Dănceanu Liviu** – SYMCONCERTPHONY; **Dediu Dan** – *Spini,* pentru orchestră, op.153; **Donceanu Felicia** – *Ison Confession,* pentru flaut, percuţie şi keyboard; **Enescu Adrian** – *11 Scurte povestiri pentru vibrafon/marimbafon*; **Iacob Claudius** – *Oblivion*-trio pentru clarinet, pian, percuţie; **Ion Ciprian** – *Cvartet de clarinet*; **Iorgulescu Adrian** – *Perc. Concerto,* pentru percuţie, orchestră de coarde, pian şi clarinet; **Lerescu Sorin** – *Sunet _ Formă – Culoare II,* pentru 12 instrumentişti şi mediu electroacustic; **Mălăncioiu Gabriel** – *Zamolxis* – pentru trompetă, recitator şi orchestră; **Măniceanu Mihai** – *Cantabile şi Presto*, pentru vioară şi pian; **Mânzat Laura Ana** – *Bergamo* – cvintet pentru oboi, clarinet, violină, violoncel şi pian; **Metea Răzvan** – *Esenţă incoruptibilă* pentru flaut, clarinet, pian, mezzosopranӑ şi bandă; **Nemescu Octavian** – *Destine paralele* – pentru clarinet bas, clarinet contrabas şi bandă; **Petra-Basacopol Carmen** – *Meditaţie la mormântul unui prieten,* pentru clarinet, violoncel şi pian; **Rotaru Diana** – *În trup*, operă de cameră, libret de Ciprian Măceşaru; **Szegö Peter** – *Koncertdarab*; **Teodoreanu Nicolae** – *Muguri şi flori,* pentru 2 viole; **Teodorescu Ciocănea Livia** – *Mysterium Tremendum II*, cantată pentru voce şi orchestră; **Türk Hans Peter** – *Träume – Vise,* pentru pian solo; **Vîrtosu Mihai** – *Vise/visuri întrerupte*, pentru saxofon, chitară pian; **Fender-Rhodes**; **Vlad Roman** – *Privind trecutu-ndepărtat* – muzică electronică; **Vlad Ulpiu** – *Rezonanţe pe un fond galben* – trio pentru vioară,violoncel şi pian; **Vosganian Mihaela** – *Saturnian*, pentru mediu electronic şi muzică electronică cu video.

Subsecţia de fanfară

Buga Aurel – *Cvintet nr.1*; **Luncan Octavian** – *Glorie eroilor, mică uvertură*; **Mihuţ Radu** – *Polca pentru trompetă şi fanfară* ; **Nicolae Eugen** – *Imagini simfonice*; **Pelearcă Ion** – *Rapsodie Argeşeană*; **Stoian Valentin** – *Glas românesc* – suită; **Zorilă Marius** – *Cântec moldovenesc.*

SECŢIA DE MUZICĂ VOCALĂ

Arvinte Constantin – *Triptic Maramureşean* (cor mixt a cappella, prelucrări folclorice): *Răsună Vişăule, Mocirliţă cu trifoi, Să ne veselim oleacă*; **Bălan Dan** – ***Evenimente***, ciclu de lieduri pentru soprană şi pian: *Gândul, Luminiş, În câmp* ;

managerial un obiectiv este legat de amenajarea unui spațiu expozițional la parterul clădirii De a recupera o altă dimensiune culturală a "interbelicului": Pinacoteca, expozițiile și premiile "Tinerimii române".

Dificil de realizat – solicită un buget de 280.000 euro și sursele de financiare mai greu de accesat pentru proiecte culturale. Există o perspectivă pentru 2017…

Încă o mențiune. Din programele Filarmonicii pe stagiune, noi acoperim cca. 60% din venituri proprii. E totuși o performanță…

O observație finală: cultura trebuie ferm susținută, subvenționată - "cultura de performanță" evident, ca să revin la sintagma lui C. Noica – nu subcultura care face rating-ul comercial, inducând grobianism, promiscuitate, primitivism violent, afectând grav sănătatea spirituală a unui popor.

Interesul dumneavoastră pentru actul de cultură a generat amplificarea și diversificarea afișelor Filarmonicii "George Enescu" cu titlul de Conferințe, la care au participat scriitori și personalități culturale, cât și realizarea unor spectacole magnifice pe scena Ateneului Român, cum a fost concertul cu "Parsifal", actul II, de Wagner, sub bagheta maestrului Christian Badea.

O precizare necesară. Invitații conferințelor pe care le-am inițiat - sunt 21 de astfel de evenimente în cei 6 ani de la debutul lor – au fost laureați ai Premiilor Nobel, Goncourt, Balzan, academicieni, universitari, scriitori din mari centre culturale și științifice din toată lumea.

Aș mai adăuga ceva: o atitudine care mă definește. Cred că trebuie să ieșim din provincialismul nostru care ne aruncă în mahalaua istoriei.

Ceea ce mi-am propus să încurajez și să susțin este valoarea omologată, valoarea științifică, culturală, artistică, spectacolul grandios cu conținut serios, care impune și copleșește… Conferințele răspund acestui comandament…

Primul ansamblu simfonic al României impune colaborarea cu personalități internaționale și naționale consacrate: dirijori, soliști și – de mai bine de un an - și concert-maeștri.

Ținem mult la această rigoare…

Aceeași rigoare o manifestăm fașă de expozițiile și lansările de carte pe care le găzduim în spațiile Ateneului. Da, Ateneul trebuie să fie spațul cvasiexclusiv de manifestare al elitei românești, un spațiu pe care spiritualitatea continentală să și-l dorească să-l frecventeze.

Cred cu tărie în rolul aproape mesianic al elitei intelectuale cu o dimensiune morală apostolică…

"Parsifalul" realizat de maestrul Christian Badea anul trecut, una dintre baghetele românești de anvergură internațională, a fost un concert care s-a impus indubitabil

Cherciu Alexandra – *5 lieduri pe versuri japoneze* (Haiku) din ciclul *Haiku pe mapamond*; **Costea Marcel** – 2 colinde: 1) *Betleem* și 2) *Îngerii din ceruri* pe texte de Marcel Costea; **Crețu Cătălin** – *Cântecul duhurilor peste ape* (pe versuri de J. W. Goethe) pentru cor mixt; **Cudalbu Grigore** – *Quasi Motet* pentru cor mixt (texte sacre); **Dobrinescu Ioan** – *Ave Maria pentru cor mixt și pian* (orchestră) pe text liturgic; **Dumitriu Leonard** – *4 lieduri pentru mezzo-soprană și pian* pe versuri de Vasile Burlui*: Viața ca o ghilotină; Oameni buni, săriți la palisade!; Efemerida; Philemon și Baucis*; **Pepelea Roxana** – 3 lieduri pe versuri de V. Burlui pentru mezzosoprană și pian: *Poemul sufletelor noastre; Ireparabile tempus; Văratec 2013*; **Petrescu Christian-Alexandru –** *Ascultând cerul* pentru cor mixt și percuții ; **Rîpă Constantin** – *5 tablouri muzicale cu umbre(le)*, spectacol scenic pentru voci și pian; **Țăranu Cornel** – 2 coruri: 1) *Cu mâne zilele-ți adaogi* (versuri Mihai Eminescu) și 2) *Despre timp* (versuri Matei Călinescu)

Subsecția didactică

Beleaev Vladimir – *Cu trenul la bunica* - ciclu pentru pian; **Croitoru Ionel** – *Fugatto* **–** cvintet de suflători; **Hrubaru Alexandru** – *Studiu exhaustiv pentru trei intervale și două ritmuri* pentru vioară, violă, cello; **Lupu Dumitru** – *La circ – muzică ușoară pentru copii,*versuri Mala Bărbulescu; **Rogojină Paul** – *Codrule, codruțule* – cor 2 voci a cappella, versuri Lucian Blaga; **Ștefănescu Petre** – *Diptic pentru copii (Fii vesel,O lume în mii de culori*), muzică ușoară, versuri Florentina Chifu.

SECȚIA DE MUZICA JAZZ/POP

Drăgan Mircea – *Știu că iubirea e-n viața noastră*, instrumental; **Drăgan Mircea** – *Hip Hop Boogie*, instrumental; **Georgescu Marian** – *Someone like you*, instrumental; **Kerestely Jolt** – *Dragi părinți*, text Carmen Aldea Vlad; **Kerestely Jolt** – *Gânduri împlinite*, text Marian Stere; **Lupu Dumitru** – *Iubire din Ardeal*, text Cornel Udrea; **Moculescu Horia** – *Scrisoare*, text George Țărnea; **Moculescu Horia** – *Poate*, miniatură pentru pian; **Răsvan Cătălin** – *Mia Amo*, instrumental; **Simion Nicolas** – *The Village is Getting Drunk*, instrumental; **Simion Nicolas** – *Happy Dude*, instrumental; **Tiberian Anca** – *Blue Skies*, text Anca Tiberian; **Tiberian Mircea** – *Dragonfly Blues*, instrumental; **Tiberian Mircea** – *Like a Thief in the Night*, instrumental; **Târcolea Cătălin** – *2 as 1*, instrumental; **Tudor Andrei** – *Din ceruri ninge alb*, text Andreea Andrei; **Tudor Andrei** – *Merry Christmas*, text Andrei Tudor/ Cristina Mirică; **Andrei Andreea** – *Din ceruri ninge alb* (text); **Vlad Carmen Aldea** – *Dragi părințI* (text).

SECȚIA DE MUZICOLOGIE

Garaz Oleg – *Genurile muzicii. Ideea unei antropologii arhetipale* (studiu); **Stoianov Carmen** – *Două perspective muzicologice concretizate în studii de caz* (două studii); **Șorban Elena Maria** – *Muzicologie didactică. Exprimare, retorică și estetică. Ghid practic* (volum)

printre cele mai bune concerte din ultimele decenii de pe scena Ateneului. O spune lumea avizată şi obiectivă, dar şi critica muzicală… Un adevărat eveniment de nivel mondial…

Vom deschide stagiunea, la începutul lui octombrie, cu Parsifal, actul III, în concepţia artistică şi sub bagheta lui Christian Badea.

Filarmonica "George Enescu" se bucură de colaborarea la fel de spectaculoasă a lui Horia Andreescu, Camil Marinescu, mai rar, Ilarion Ionescu Galaţl ş.a.

Politica noastră urmăreşte încurajarea şi promovarea unor tineri cu performanţe internaţionale deja dobândite: Andrei Ioniţă, Mihai Ritivoiu, Christian Măcelaru, Ioana Goicea, Florian Mitrea, Andrei Licareţ, Gabriel Bebeşelea, Ştefan Tarara.

Ce legături aveţi cu muzica? Cu aţi ajuns un pasionat al sălilor de concert?

Legătura mea cu muzica?...

Sigur există o explicaţie. Provin dintr-o familie de intelectuali care preţuiau şi ascultau muzica simfonică, recitaluri… Să zic aşa, eram familiarizat cu domeniul…

În plus, şi probabil decisiv, mama noastră era profesoară de vioară şi poseda o frumoasă voce de soprană de coloratură. Era foarte implicată în viaţa muzicală a Romanului şi a Moldovei, activând în formule camerale, corale sau ca solistă. Sigur, bucuria de a asculta muzică ne-a inoculat-o ea.

Ce proiecte există în viitorul apropiat cu Orchestra simfonică şi Corul, mă refer la imprimări, la turnee, la invitarea unor interpreţi-concertişti şi dirijori de elită?

Turneele sunt tot mai dificil de realizat. Presupun bugete mari, generozitatea unor sponsori…

Corul a fost recent într-un festival la Istanbul şi va pleca la anul în Anglia, la propunerea onorantă a lui Daniel Barenboim.

Invitaţii noştri, dirijori, solişti şi concert-maeştri sunt în topul numelor consacrate europene, dar care presupun şi onorarii corespunzătoare.

Consider că pentru prima instituţie muzicală a României, care contribuie semnificativ la o bună imagine a ţării, e necesar un buget mai mare.

Şi acum, vă rog, să-mi răspundeţi de ce nu sunt transmise la posturile de Radio şi Televiziune naţionale concertele de la Ateneul Român? Există o explicaţie? care ar fi aceasta? Există o soluţie? Când credeţi că se va rezolva?

Problema e tot legată de costuri…

Dispariţia TVR Cultural este un alt motiv al absenţei noastre. Colaborări se fac cu Radio Public, Radio şi TV Trinitas, dar mult prea rar.

Înregistrările costă, transmisiunile costă… Iar mecenatul nu se prea exersează la noi.

Vă mulţumesc pentru atenţia acordată.

Interviu de
Mircea ŞTEFANESCU

Constantin Arvinte la 90 de ani!

Maestrul a fost sărbătorit de două ori, prima dată la Tinerimea Română, printr-un concert oferit în apropierea zilei sale de naştere, 21 mai şi a doua oară la Sala Mare a Ateneului Român, pe 8 iunie, la ora 19. Soprana Rodica Anghelescu a fost ”orchestratorul” acestor două manifestări, împreună cu Asociaţia ”Centrul de Etică şi Strategii”. Surprizele muzicale oferite compozitorului în cadrul concertului de la Ateneu au fost variate, de la lucrări semnate de Ciprian Porumbescu, Felicia Donceanu, Dan Mizrahy, Florica Dimitriu, Marţian Negrea sau Anton Pann, până la muzică tradiţională românească. Au interpretat Rodica Anghelescu (soprană), Cleopatra David (soprana), Iosif Ion Prunner (pian), Angelica Todea (pian), Nicolae Maxim (flaut), Anna Boiangiu (oboi), Cezar Moscalu (fagot), Ion Luca (corn), Ilinca Lorenz (marimbă), Doina Timu Anton şi Taraful Adrian Toia, Cristina Gheorghiu (solistă de muzică populară), Corul "Divina Armonie" - Dirijor Marius Firca.

Absolvent al Facultăţii de Litere din Iaşi, compozitorul Constantin Arvinte şi-a elaborat şi susţinut teza de doctorat la Universitatea Humboldt din Berlin şi a avut o contribuţie semnificativă la întocmirea Atlasului Lingvistic al Europei. Este coautor al unor prestigioase ediţii de text, pentru care a elaborat studii lingvistice amănunţite, s-a îngrijit de componenta etimologică a mai multor dicţionare şi a elaborat cîteva studii fundamentale asupra limbii din opera marilor clasici români.

Studiile muzicale le-a urmat la Conservatorul Iaşi (1945 – 1949), cu C. Constantinescu (teorie-solfegiu), Constantin Georgescu (armonie, contrapunct, orchestraţie), George Pascu (istoria muzicii), Achim Stoia (folclor), Antonin Ciolan (dirijat orchestră), Şcoala de Ofiţeri de Muzică din Bucureşti (1950 – 1954) şi la Conservatorul din Bucureşti (1954 – 1955) cu Zeno Vancea (contrapunct) şi Constantin Bugeanu (orchestraţie).

Andra FRĂŢILĂ

Constantin Arvinte - personalitate marcantă a muzicii contemporane româneşti

La 21 mai eminentul compozitor, dirijor şi folclorist **Constantin Arvinte** a împlinit venerabila vârstă de **90 de ani.**

A văzut lumina zilei în comuna Voineşti, jud. Iaşi. După ce a absolvit şcoala primară în satul natal (1933-1937) şi Şcoala Normală „Vasile Lupu" din Iaşi (1937-1945), dovedind o evidentă chemare pentru studiul artei sonore, în perioada 1945-1949 urmează cursurile Conservatorului de Muzică din capitala Moldovei. Aici beneficiază de îndrumarea cunoscuţilor maeştri ai creaţiei şi pedagogiei muzicale: Constantin Georgescu, Constantin Constantinescu, Antonin Ciolan, Emanuel Elenescu, Achim Stoia, George Pascu ş.a.

În anul şcolar următor, tânărul muzician se numără printre elevii Şcolii Militare de Muzică – Secţia Dirijor de Fanfară.

În anii 1954-1957, Constantin Arvinte continuă studiile muzicale de perfecţionare la prestigiosul Conservator de Muzică din Bucureşti, cu reputaţie maeştri: Zeno Vancea, Constantin Bugeanu, Dimitrie Cuclin, Iosif Cire ş.a. În anul 1974, susţine examenul de diplomă, cu teza: *Folclorul muzical românesc în creaţie cultă (corală) şi în spectacolul scenic* – conducător ştiinţific prof. univ. dr. Octavian Lazăr Cosma.

Timp de aproape şapte decenii, distinsul muzician Constantin Avrinte s-a afirmat constant în viaţa muzicală din cea de-a doua jumătate a secolului XX şi în primele două decenii ale veacului XXI, în primul rând în calitate de dirijor – iniţial la corul căminului cultural din comuna natală, iar după 1950 la cele mai reprezentative ansambluri folclorice profesioniste din România – Rapsodia Română şi Ciocârlia – al Ministerului de Interne (1965-1976 şi director artistic), cu care a susţinut în ţară anual zeci şi zeci de spectacole şi concerte, unanim apreciate de public şi presa de specialitate, dar şi în turnee întreprinse peste hotare. În perioada 1960-1965 a lucrat în calitate de consilier la Direcţia Muzicii din Ministarul Culturii, iar între anii 1976-1979 a fost angajat în calitate de cercetător ştiinţific la Institutul de Etnografie şi Folclor.

De-a lungul importantei sale cariere artistice s-a bucurat de sprijin profesional din partea vestiţilor maeştri ai muzicii româneşti: D.D. Botez, Mircea Chiriac, Viorel Doboş, Victor Giuleanu, Dinu Stelian, Florin Comişel, Victor Predescu, Marin Constantin, Ionel Budişteanu, Iacob Ciortea, a coregrafilor de renume naţional Gheorghe Baciu, Floria Capsali, Gheorghe Popescu – Judeţ, Tamara Carp, precum şi a distinsei etnomuzicolog Emilia Comişel – prof. univ. la Conservatorul de Muzică din Bucureşti.

Elise Stan, Constantin Arvinte, Marin Voican

În paralel cu activitatea de şef de orchestră, maestrul Constantin Arvinte s-a remarcat cu deosebit succes în domeniul compoziţiei muzicale. Mărturie sunt zecile de opusuri din domeniul muzicii de scenă pentru cele mai importante ansambluri profesioniste din România, muzicii vocal-simfonice, muzicii simfonice, muzicii de cameră, muzicii de fanfară şi în mod deosebit, pentru arta cea mai intim legată de viaţa umană – muzica corală. Iată spre exemplu numai o parte dintre cele mai reprezentative lucrări ce au făcut parte din repertoriul instituţiilor muzicale de spectacole şi concerte, ansambluri folclorice profesioniste şi numeroase formaţii corale mixte, camerale şi grupuri vocal instrumentale din sistemul mişcării artistice de amatori din ţara noastră: Fantezii şi spectacole muzzical-coregrafice (*La bâlci, Obiceiuri de iarnă din Moldova, Dansul fetelor din Căpâlna, Artizanat moldovenesc, Drăgaica, De la Dorna până în Vrancea, Sărbătoarea liliacului, Florile Bihorului, Ciuleandra, Peplaiurile Mioriţei, Pe aripile rapsodiei, Cântă ciocârlia, Nunta Zamfirei ş.a.*); muzică vocal simfonică (*Balada lui Pintea Viteazul, Poem maramureşan, Te cântăm stravechi pământ, Balada unui popor viteaz, Baladă despre Tudor Vladimirescu, Soarele libertăţii etc*); muzică simfonică (*Simfonietta pentru orchestră de coarde, Suită simfonică, Fantezie concertantă românească, Joc din Oaş – dans simfonic, Coloana infinită etc*); muzică de cameră (*Triptic românesc, Cântări străbune – suită pe teme de colinde pentru cvartet de coarde etc*); muzică corală (*Hăulita oltenească, Cununa spicelor, Triptic maramureşan, Odă eroilor săi, Suntem tineri militari, La Mărăşeşti, Balada gornistului de la Plevna, În frumoasa Românie, Cqnd te cheamă ţara, Diptic buzoian ş.a.*).

În acest context, o seamă de culegeri de folclor din toate zonele etnofolclorice ale ţării- pe care, cu o măiestrie greu de exprimat în cuvinte - le-a pus în valoare, în primul rând în spectacolele ansamblurilor profesioniste de profil din România: Rapsodia Română, Ciocârlia, Doina al Armatei, Ciprian Porumbescu - Suceava, Maramureş- Baia Mare, Târgu Mureş, Craiova ş.a. Culegerile de folclor – din toate zonele etnofolclorice româneşti realizate începând din anul 1959 printre care: Argeş, Maramureş,Oltenia, Dobrogea, Moldova (volum apărut în anul 2008 cuprinzând 523 de melodii, ediţie îngrijită de prof. Adrian Ardeleanu, cu o prefaţă de prof. univ. Emilia Comişel), Banat ş.a. au văzut lumina tiparului, constituind fără echivoc, incontestabile documente sonore – de real interes pentru cercetarea ştiinţifică a moştenirii noastre artistice - din cele mai vechi timpuri, parte integrantă a tezaurului culturii noastre populare cu care ne putem mândri în lume,după cum afirma genialul George Enescu.

Maestrul Constantin Arvinte este puternic legat şi de viaţa muzicală din judeţul Prahova, în calitate de membru de onoare al Cenaclului Muzical „Paul Constantinescu”, înfiinţat în ianuarie 1977.

O seamă dintre culegerile sale de folclor din judeţul Prahova au fost transcrise, armonizate şi prelucrate pentru vestita Orchestră Populară „Flacăra Prahovei” a Filarmonicii „Paul Constantinescu”, prestigioasele ansambluri folclorice „Prahova” a Palatului Culturii, „Chindia” al Casei de Cultură a Sindicatelor, „Salba Prahovei”- oraşul Plopeni ş.a. În prezent, se află sub tipar prin grija şi eforturile Centrului Judeţean pentru Cultură – Prahova, un impresionant volum de melodii populare instrumentale culese din judeţul Prahova (peste 50) şi alte circa trei-patru sute din celelalte judeţe din zona Munteniei. După cuvântul autorului, muzicologii Ştefan Cărăpănceanu şi prof. dr. Al.I. Bădulescu semnează prefaţa acestei noi apariţii editoriale îngrijită de conf. univ. dr. Dragoş Grigorescu – directorul Centrului de Cultură Prahova.

Compozitorul, dirijorul şi folcloristul Constantin Arvinte, fără echivoc, de-alungul întregii sale vieţi, a realizat o importantă operă de largă diversitate şi complexitate, care îi asigură în timp un loc binemeritat în domeniul ştiinţei muzicale româneşti contemporane. Maestrul Constantin Arvinte, după cum afirmă eminentul compozitor, muzicolog prof. univ. Doru Popovici *„face parte dintre ultimii compozitori care au preluat cu măiestrie cântecele şi dansurile noastre înflăcărate şi a reliefat spiritul inovator în contextul muzicii mondiale în materie de melos, de game, de ritmuri şi de aspecte timbrale”*.

De ziua aniversării naşterii sale - prilej cu care Primăria şi Consiliul local al comunei natale i-a acordat în ziua de 22 mai a.c. preţiosul titlu de **Cetăţean de Onoare** , îi dorim ilustrului muzician din toată inima sănătate deplină, multă putere de muncă şi noi împliniri în nobila şi

importanta sa activitate de creație și de promovare a comorilor creației noastre populare în context național și european.

La mulți ani, stimate maestre, Constantin Arvinte!

Al. I. BĂDULESCU

Constantin Arvinte

Aceste zile minunate, când am sărbătorit (în 25 Mai, la Centrul Național de Artă „Tinerimea Română" și în 8 Iunie 2016 la Ateneul Român) pe maestrul **Constantin Arvinte**, patriarhul muzicii românești, compozitor, dirijor și folclorist... le voi păstra în „Cartea vieții" cu mare drag. Domnia sa este ca un stejar falnic din plai moldav, mare iubitor de muzică, poezie, artă dar și admirator al femeii îndrăgite, căreia i-a dedicat din dragoste și pasiune... melodii încântătoare: de iubire, nostalgie, speranță, petrecere, dar și cu tentă satirică. Le-am ascultat în interpretarea unui grup de artiști (admiratori și prieteni devotați sărbătoritului): soprana de coloratură **Rodica Anghelescu** (Opera Comică, Ansamblul Artistic „Ciocârlia" al MAI, cea care a depus foarte mult suflet pentru realizarea celor două spectacole); soprana **Cleopatra David** (Filarmonica George Enescu, Opera Comică), la pian maestrul **Iosif Ion Prruner**; solistele **Cristina Gheorghiu, Maria Stroia**, pianista **Angelica Todea** și actrița **Doina Ghițescu** (Ansamblul Artistic "Ciocârlia" al MAI); Corala Academică **„Divina Armonie" -** (patronată de prof. Paula Ciuclea) - solistă, soprana **Alexandra Moroiu,** dirijor col. **Cristian Marius Firca**; **Nicolae Maxim** (sextet de la Filarmonica George Enescu); solista **Doina Timu Anton** (Corul Radio) și **Taraful Adrian Țoia** au încântat în mod plăcut spectatorii, care i-au aplaudat la scenă deschisă.

Rodica Anghelescu

Foto: Iulian Chelaru

Încă din anii studenției, viitorul muzician, Constantin Arvine se dedică, în primul rând, artei interpretative, în calitate de dirijor al Corului mixt al Căminului Cultural „Constantin Vasilescu" (1946-1959), apoi ocupă, prin concurs, importante funcții artistice la prestigioasele ansambluri din capitala țării: director artistic și dirijor al Ansamblurilor „Ciocârlia" și „Rapsodia Română".

La pupitrul acestor instituții reprezentative în viața muzicală națională din cea de a doua jumătate a veacului XX, întreprinde răsunătoare turnee artistice atât în România, dar și peste hotare, în țări cu puternice tradiții artistice: Polonia, Ungaria, fosta URSS și Iugoslavia, Elveția, Grecia, Republica Federală Germania, Franța, Austria, Bulgaria, Statele Unite ale Americii, Canada, Mexic, Cuba, Kuweit, Olanda, Algeria etc., Pretutindeni, s-a bucurat de aprecieri dintre cele mai elogioase din partea publicului și a presei de specialitate.

Vasta creație a ilustrului compozitor Constantin Arvinte cuprinde: muzică simfonică și vocal-simfonică, prelucrări folclorice, muzică de fanfară care figurează în tezaurul Fonotecii de aur a Radioului și Televiziunii. Între scrierile pentru muzică de fanfară sunt: *Plaiuri românești*, *Sârba în căruță*, *Hora - Marș*, *Opt melodii folclorice românești*.

Reputatul compozitor Constantin Arvinte i s-au recunoscut meritele de către Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România, a primit **Premiul II la Concursul Internațional de Compoziție Corală de la Tours - Franța (1976)**, fiind decorat cu ordine și medalii din partea statului român.

Cu această ocazie, primind sprijin din partea domnului grl. br. (r) **Gheorghe Dragomir**, Președintele al Asociației „Centrul de Etică și Strategii", am scris cartea „Stejarul" în care sunt cuprinse compozițiile compozitorului Constantin Arvinte, alături de admirația ce i-o poartă soprana Rodica Anghelescu (căreia i-a încredințat cu dedicație peste cinsprezece lucrări, unele din el cântate la dublul concert aniversar).

Asociația „Centrul de Etică și Strategii" prin dna. **Loredana Caradimu,** director Strategii și **Vlad Dragomir** - Președinte Executiv, au oferit maestrului Constantin Arvinte un tablou (semnat de artistul plastic **Constantin Mihalache**) și volumul „Stejarul", autor Marin Voican-Ghioroiu.

Prof. **Elise Stan** (realizatoare de emisiuni Tvr 1) maestrului Constantin Arvinte din partea Societății de Televiziune, i-a oferit o plachetă în numele instituției pentru întreaga activitate depusă în slujirea artei și muzicii.

La compozitorul Constantin Arvinte predominantă este ideea filosofului, care-i firească făuritorului de frumos, făcând prin ea legătura tainică între trilul măiastrei ciocârlei (fiind ani mulți la conducerea Ansamblului Artistic „Ciocârlia" al MAI), care-și înalță cu gingășie trilul spre soare: a dat cântecului frumuseți nebănuite, pline de sensuri esoterice izvorâte din melodiile nemuritoare ale poporului nostru, pe care le-a șlefuit cu migală, le-a armonizat în capricii și simfonii unduitoare... numai cu puterea gândului și a sufletului îndrăgostit din fragedă tinerețe de folclorul autentic, ceea ce a marcat de-a lungul carierei domniei sale o ascensiune continuă, urcând fără preget treptele definitorii ale desăvârșirii sale spirituale și muzicale.

Din compozițiile domniei sale (prelucrări folclorice) care s-au cântat pe scena Ateneului Român, au fost: *Capriciu moldav*, *Capriciu transilvan*, *Dragostea din ce începe*, *Bădișorul meu*, *Cântecul bețivei*, *Balada lui Ciprian Porumbescu - aranjament pentru pian*, *Triptic maramureșan*, *Mândruță bucovineancă*, *Frunză verde mărăcine*, *Badea-l meu e humorean*, *Satul meu bucovinean*, *O, lele Frevoniță*, *Are lelea, are măi!*, *Uite, mamă, Ionel!*, *Aoleu, frate Peline!*, dar am ascultat și romanța *Din scrisori facem palate*, versuri Marin Voican-Ghioroiu.

La finalul spectacolului, artiștii susmenționați cu întreaga sală i-au cânta „MULȚI ANI TRĂIASCĂ!", iar maestrul Constantin Arvinte, la ovațiile și aplauzele care au continuat minute în șir, profund emoționat ne-a adresat din inimă, cuvintele: „VĂ IUBESC!" , iar un adevărat vulcan al tuturor vocilor i-au urat: SĂ NE TRĂIȚI, MAESTRE!!!...

Marin VOICAN-GHIOROIU

Radiografia unei invazii - evenimente, fapte, constatări
Festivalul internațional "Sigismund Toduță", ediția a III-a, 15-21 mai 2016, Academia de Muzică "Gh. Dima", Cluj-Napoca

De la imaginar la realitate: cronica unei mobilizări totale

Săptămâna unei sărbătoriri atât entuziaste a artei, muzicii şi culturii a însemnat, în fapt, paralizarea aproape a tuturor activităților didactice de la instituția-gazdă. Mai mult, în lipsa oricărui act normativ şi evident în afara oricăror vacanțe (sărbătorile de Paşti cu vacanța implicită deja trecuse), studenții şi personalul didactic (în calitate de participanți-interpreți, voluntari sau public) au fost implicați în acțiunile Festivalului în ideea atât de "filantropică" sau "altruistă" că un simpozion, mai multe concerte şi master-class-uri ar ține locul cursurilor de altfel obligatorii. În fond, ce înseamnă o săptămână de cursuri în comparație cu "mareea" de evenimente muzicale revărsate asupra Academiei ca o furtună de vară? Nu au lipsit circularele adresate corpului didactic, lansate prin poşta electronică: "Stimați colegi! În perioada 15-21 mai 2016 se va desfăşura Festivalul Toduță. Sunteți invitați să participați la toate evenimentele din cadrul acestuia. **Semnalez o serie de evenimente la care prezența dumneavoastră este OBLIGATORIE!** (anume aşa, cu **bold** şi cu MAJUSCULE - n.a.) **-** Festivitățile de deschidere şi de închidere a Festivalului; - Luni, 16.05.2016, ora 12.00, sala Studio, conferirea titlului de DHC muzicologului Eero Tarasti; - Marți, 17.05.2016, orele 10.00-18.00, sala 11, *Conferința The Political and The Social in the XXth-XXIth Centuries Music*; - Toate concertele în care sunt implicate cadrele didactice şi studentii AMGD." Cu alte cuvinte, a fost vorba despre o mobilizare totală a "trupelor" din dotarea Academiei de Muzică "Gheorghe Dima". No comment.

Un festival în familie

O legitimă nedumerire a trezit includerea în comitetul științific al Festivalului a tuturor celor peste treizeci de participanți (pentru o imagine mai solidă?), un parteneriat cu Opera Maghiară (?) şi Universitatea "Babeş-Bolyai", ataşând la cuplul Dima-Toduță şi pe Babeş, şi pe Bolyai. Interesant este însuşi faptul că desfăşurarea Festivalului "Sigismund Toduță" la Academia de Muzică "Gheorghe Dima" se datorează unui alt cuplu - al soților Banciu - conf. univ. dr. Ecaterina Banciu fiind preşedinta Fundației "Toduță" şi preşedinta Festivalului "Toduță", iar prof. univ. dr. Gabriel Banciu fiind preşedintele Senatului Academiei de Muzică "Gheorghe Dima" şi director ştiințific al aceluiaşi festival. Întrebarea însă rămâne aceeaşi: cât de oportună a fost această substituire atâta timp cât un Festival este, totuşi, o activitate independentă de activitățile remunerate ale unei instituții de învățământ superior? Altfel spus, până unde poate fi împinsă uniunea (ministerului) Culturii şi (ministerului de) Învățământ fără a trece peste aproape insesizabilă limită a legalității luând în considerare faptul că după cum pretind organizatorii Festivalul a fost finanțat de către Consiliul Local şi nu din fondurile Academiei de Muzică "Gheorghe Dima"?

... continuarea. În căutarea lui Toduță

Cel mai probabil, întâlnirea cu Toduță trebuia să se producă la Conferința muzicologică internațională (de fapt, un simpozion) inclusă în cadrul Festivalului (17 mai), care s-a desfăşurat în două "rafale" consistente de lucrări prezentate de douăzeci şi doi de participanți din întreaga lume (Cluj, Bucureşti, Helsinki, Maastricht, Perugia, Roma, Newcastle, Montpellier, Atena şi Viena). În realitate, însă, despre creația lui Sigismund Toduță au fost prezentate doar trei (!) lucrări - una aparținând lui Jan Ezendam (Maastricht), alta lect. univ. dr. Tatiana Oltean (Cluj-Napoca) şi o a treia asist. univ. dr. Cristina Pascu. Presupunând că Fundația "Sigismund Toduță" lucrează de ani de zile la o ediție *Opera omnia* în mai multe volume a Maestrului - izvor nesecat de idei, concepții şi, mai ales, partituri -, această puținătate a derutat, precum a surprins şi titulatura Conferinței, una în stilul studiilor culturale şi a recuperilor postmoderne la modă - *The Political and The Social in the XXth-XXIst Centuries Music*. De remarcat a fost şi absența muzicoloagei clujene Hilda Şerdean, specializată în creația lui Toduță şi angajată la Colegiul de muzică "Sigismund Toduță" din localitate.

... Climax şi apoteoză. Toduță regăsit şi abandonat

Cel mai aşteptat eveniment a fost concertul vocal-simfonic, cu început de la ora 19.00, în care urma să fie interpretat Concertul nr. 2 pentru pian şi orchestră, prima şi sungura lucrare monumentală a lui Toduță interpretată în Festival, care a fost flancată de două lucrări vocal-instrumentale: *La cules de îngeri* de Valentin Timaru şi *Notes from Underground* pentru cor şi orchestră pe versuri de Sean O'Brien, de Agustín Fernández. După interpretarea impresionantă a primei lucrări (de V. Timaru) de către membrii corului *Cappella Transylvanica* (dirijor Cornel Groza) s-a ajuns la mult aşteptatul "tour de force" a lui Toduță care în realitate s-a dovedit a fi un dezastru interpretativ pe întreaga lui desfăşurare. Sub bagheta dirijorului Vlad Agachi, orchestra "Antonin Ciolan" a Academiei de Muzică "Gh. Dima" a "masacrat" partitura toduțiană cu un stupefiant diletantism şi stângăcie grosolană, brutal de antimuzical, aşa-zisa "interpretare" lăsând impresia neputinței, dar şi a totalei indiferențe a orchestranților față de muzica interpretată.

... constatări

O primă concluzie este de fapt interogativă şi cu aspect retoric: cât de mare este aportul de informaţii al unui festival încât să se decidă şi să se recurgă la o substituire invazivă a cursurilor prin concerte (de care Clujul nu duce lipsă), master-class-uri (care au loc la Academia de Muzică şi fără a fi nevoie de un festival) şi conferinţe sau simpozioane (care în mod normal nu se fac din contul cursurilor şi a altor activităţi formative)? Altfel spus, substituirea lasă loc suspiciunii că Festivalul "Sigismund Toduţă" ar putea aduce un spor formativ tuturor studenţilor (deoarece într-un cadru academic este vorba doar despre ei) de care corpul profesoral al Academiei de Muzică "Gh. Dima" nu ar fi capabil să-l asigure.

O a doua concluzie ar fi că valoarea acestui Festival este rezumată în mod forţat la o săptămână de antrenamente suplimentare (şi obligatorii) atât pentru studenţi, cât şi pentru corpul didactic (de parcă nu le-ar fi suficient) şi chiar dacă sub patronatul spiritual al unui eminent compozitor, muzicolog şi nu în ultimul rând DASCĂL care a fost Sigismund Toduţă, în asemenea condiţii un festival îşi pierde completamente sensul de sărbătoare şi celebrare a unei personalităţi (Festivalul "George Enescu") sau a unei tradiţii ("Săptămâna Internaţională a Muzicii Noi"). Ar fi absurdă situaţia în care Festivalul "George Enescu" ar trebui organizat la Universitatea Naţională de Muzică din Bucureşti, iar întreg personalul didactic şi studenţii ar fi mobilizaţi pentru susţinerea repertorială şi ştiinţifică a evenimentului.

Ori, există, totuşi, o diferenţă notabilă între un simpozion şi un curs universitar, între o repetiţie (chiar şi generală) şi un concert, între o conferinţă sau master-class şi un seminar, iar în condiţiile în care calitatea învăţământului nu-i poate motiva pe studenţi să frecventeze concerte, să studieze la instrument sau să se dedice cercetării, atunci nici chiar aducerea invazivă a unui festival într-o instituţie pentru, chipurile, o mai puternică înrâurire formativă nu va rezolva problema care îşi are soluţia în altceva decât poate oferi un festival, oricât de bine ar fi organizat şi oricât de internaţional ar putea să fi făcut să fie.

Oleg GARAZ
(text publicat în revista *Tribuna*, nr. 331, 16-30 iunie 2016)

Muzica tinerilor interpreţi la Vâlcea

Anul acesta, în ultima decadă a lunii mai, pentru a treizeci şi şaptea oară, filarmonica vâlceană a fost centrul **Festivalului *Tinere talente***. Născut din abnegaţia şi spiritul vizionar ale unei vestite profesoare de pian, Irina Şaţki, acest proiect a supravieţuit schimbărilor, fluctuaţiilor, vicisitudinilor, continuând să ţină aprinsă flacăra speranţei. Alături de alte iniţiative ale Irinei Şaţki, festivalul prezintă spre afirmare publicului avizat talente viguroase formate în sistemul românesc de învăţământ vocaţional, în contextul unora dintre şcolile cele mai renumite cu acest profil din lume.

În sala de concerte a Filarmonicii *Ion Dumitrescu,* festivalul s-a deschis cu un program intitulat *Opera în recital,* oferit de tineri interpreţi de la Academia de muzică *„Gh. Dima"* din Cluj-Napoca. Programul a cuprins arii, duete, un terţet şi un ansamblu din celebre opere clasice şi romantice. Am apreciat vocea frumos timbrată, amplă a sopranei **Aida Pavăl**, lejeritatea şi promptitudinea intonaţiei, evidente în cântul celeilalte soprane, **Hilda Starmuller,** plăcuta voce gravă a mezzosopranei **Viktoria Cormos**, care şi-a dat măsura strălucirii glasului şi a atitudinii scenice convingătoare în Seguidilla din opera *Carmen* de Georges Bizet.

Vocile bărbăteşti s-au distins prin tenorul **Tiberiu Szasz,** un artist deja format, expresiv, pasionat în aria din *Elixirul dragostei* de G. Donizetti sau în romanţa *No puede ser* de F. Romero. De asemenea, basul **Ioan Stancu** a evoluat cu siguranţă vocală şi scenică în aria şi în duetele donizettiene. O vedetă în ascensiune s-a arătat a fi basul **Kopeczi Sandor**, excelent în personajul Osmin din capodopera lui Mozart *Răpirea din serai*, precum şi în duetul din opera *Don Pasquale* de G. Donizetti.

Clara Sofia Lupaşcu

Am apreciat aportul celor două pianiste acompaniatoare, Iulia Suciu şi Codruţa Ghenceanu, cadre didactice care au asigurat susţinerea reducţiei orchestrale a întregului program cu acurateţe şi dinamism. Am observat, totuşi, unele atacuri aspre şi uscate, o anumită rigiditate în conturarea liniilor muzicale, în cântatul celei dintâi şi câteva momente poate prea „declamatorii", cumva excesiv subliniate ca expresie, în stilul de acompaniament al colegei sale.

În ansamblu, manifestarea *Opera în recital* a fost edificatoare cu privire la nivelul superior al şcolii de cânt clujene. Am apreciat formarea profesionistă, individualizată a vocilor, cultivarea trăsăturilor stilistice ale fiecărui compozitor interpretat. Am avut astfel o foarte frumoasă demonstraţie asupra stilurilor mozartian, verdian, francez etc. O altă reuşită se datorează colaborării armonioase dintre clasele de canto şi clasa de operă. Tinerii artişti lirici clujeni au arătat deopotrivă ştiinţa şi arta interpretării vocale şi arta evoluţiei scenice

dezinvolte, recitalul lor fiind mai degrabă un eveniment scenic captivant decât un recital în înțelesul clasic al genului de spectacol muzical. Cu toate acestea, mai au încă de lucrat pentru desăvârşirea capacităților de performanță, s-ar cere o preocupare încă şi mai minuțioasă pentru rostirea clară a cuvintelor în fiecare limbă originală a libretului, sau pentru sprijinirea mai fermă pe consoane în pronunție. Dar nivelul la care se prezintă acum ne îndreptățeşte să sperăm că au perspectiva unor cariere de succes în teatre de operă de prestigiu, în viitorul apropiat.

Cea de a doua seară ne-a ocazionat reflecții şi trăiri puternic nuanțate. În deschiderea programului, am ascultat-o pe Leona Crasi în *Concertul pentru pian şi orchestră K.V. 491 în do minor* de W.A. Mozart, alături de orchestra Filarmonicii *Ion Dumitrescu,* dirijată de Andreas Mihăiță. Tânăra americană de origine română, care studiază în prezent la *Royal Academy of Music* din Londra, s-a prezentat ca o persoană interiorizată, timidă, care nu stăpâneşte îndeajuns textul partiturii. Lipsa sunetului mozartian şi deficitul de implicare emoțională, impresia de rigiditate interioară pe care o degajă ne-au indus frustrarea de a asista la un act artistic prea puțin configurat. Prin compensație, am putut admira verva cântului orchestral, frumusețea sonorităților realizate de compartimentul instrumentelor de suflat, armonia creată de instrumentele cu coarde, precizia şi eficiența conducerii dirijorale. Entuziasmul spontan al orchestrei ne-a îndemnat să ne imaginăm celebra lucrare concertantă ca pe o simfonie cu pian obligat!

În continuare, violoncelista **Clara Sofia Lupaşcu**, elevă în vârstă de 16 ani a Liceului de Arte *Octav Băncilă* din Iaşi, s-a prezentat cu strălucirea şi prestigiul unui artist experimentat. Sunetul profund şi cald, tehnica de concertist, sensibilitatea, temperamentul puternic au conferit *Nocturnei* de P.I. Ceaikovski şi *Rapsodiei ungare* de D. Popper pregnanța unor interpretări care nu se uită uşor. Evoluția scenică a acestei personalități solistice deja conturate ne dă speranța că frumoasa colecție de premii naționale şi internaționale pe care le deține se va îmbogăți cu noi şi noi reuşite de marcă.

În încheierea concertului, am asistat la performanța memorabilă a violonistului în vârstă de 15 ani **Ştefan Şimonca – Oprița**. Solistul vine de la Liceul de Arte *Sabin Drăgoi* din Arad, fiind cel mai tânăr reprezentant al unei familii de muzicieni instrumentişti cunoscuți. Creația sonoră a două piese de S. Rachmaninov în aranjamentul orchestral al lui Dor Niculescu şi a vestitei lucrări *Tzigane* de Maurice Ravel au revelat prezența unui artist complet, posesor al unei admirabile palete de procedee stilistice. Situată la nivel înalt de exigență, arta lui Ştefan Şimonca – Oprița impresionează prin maturitate, autenticitate, originalitate. O demonstrație suplimentară a acestor trăsături a realizat muzicianul în suplimentul acordat la aplauzele insistente ale publicului. A fost vorba despre *Hora* din Suita în patru părți *Impresii în stil românesc,* lucrare puțin cunoscută a maestrului George Enescu, elaborată în anul 1925, ca exercițiu componistic pregătitor pentru *Sonata a treia în caracter popular românesc* şi editată de Şerban Lupu în anul 2014. Tânărul violonist a aranjat cu inventivitate piesa pentru instrument solist, într-un context inedit, susținută de o vioară, o violă şi un contrabas, micul ansamblu sugerând sonoritățile specifice unei formații de muzică lăutărească autentică. Aşa cum se prezintă în acest moment, cu premiile de prestigiu pe care le-a obținut deja, credem că acest adolescent supradotat se va dezvolta în continuare către o carieră de mare amplitudine.

O contribuție importantă la reuşita concertului a avut-o dirijorul **Andreas Mihăiță**, actual absolvent al studiilor de licență la Universitatea Națională de Muzică din Bucureşti. Împreună cu ansamblul orchestral a realizat acompaniamente de finețe, promptitudine şi angajament artistic foarte reuşite, pentru piese solistice dificile, cu multe elemente de risc. Cooperarea cu protagoniştii a funcționat optim, spre satisfacția participanților şi a publicului.

Concertul de închidere, intitulat *Muzicieni de azi, muzicieni de mâine,* s-a aflat sub patronajul spiritual al regretatei realizatoare de emisiuni radiofonice Rodica Sava, care a organizat numeroase ediții ale festivalului la Rm. Vâlcea, având ca adevărată profesiune de credință identificarea, evidențierea şi promovarea tinerilor

Ştefan Şimonca – Oprița

interpreți. Pentru început, cântărețul **Andrei Nicoară**, student la Academia de Muzică *Gh. Dima* din Cluj-Napoca, a evoluat cu dezinvoltură în două arii mozartiene din operele *Nunta lui Figaro* şi *Don Giovanni*, urmate de aria lui Geronimo din *Căsătoria secretă* de D. Cimarosa. Vocea sa caldă, frumos timbrată de bas, rostirea îngrijită a textului, trăirea scenică şi comunicativitatea naturală sunt calități pe care publicul le-a prețuit, empatizând spontan cu artistul liric în devenire.

Marta Lorenza Grieco, studentă în anul III la Academia italiană de flaut din Roma, a cântat apoi o lucrare plină de farmec, din păcate foarte rar abordată în repertoriul curent, *Concertul pentru flaut şi orchestră* de Carl Reinecke. Muzica splendidă a compozitorului german, expresie a romantismului târziu de la sfârşitul secolului al XIX-lea, a sunat cu strălucire, cu implicare emoțională, fluență a discursului, ca rezultat al parteneriatului rodnic dintre solistă şi orchestra condusă cu autoritate de maestrul Florin Totan.

Ultima lucrare din program a fost celebrul *Concert nr. 2 în do minor pentru pian şi orchestră* de S. Rachmaninov. L-am întâlnit astfel pe **Nicon Mladin**, absolvent strălucit al Liceului *George Enescu* din Bucureşti, actualmente student la Universitatea de Muzică şi Arte din Viena. Bucuria de a

Andreas Mihăiță

face muzică a fost prezentă permanent în această interpretare grandioasă, de cea mai bună calitate, pe care experiența o va consolida, cu siguranță, în viitoarele apariții. Ovațiile asistenței i-au cerut un supliment. A fost preludiul *Catedrala scufundată* de Cl. Debussy, în care pianistul a etalat dimensiunea de rafinament, discreție coloristică şi evanescență sonoră a măiestriei sale. Se cuvine subliniat şi în concertul de Rachmaninov aportul determinant al orchestrei, din care maestrul Florin Totan a făcut perechea plină de patetism şi poezie a instrumentului solist.

Cele trei seri de muzică de la Rm. Vâlcea ne-au dat un exemplu concentrat de artă autentică, având ca protagonişti interpreți aflați la începutul unor cariere foarte promițătoare. Concluzia care se impune este, şi de această dată, că stăm foarte bine cu proiectul de țară la capitolul interpretării muzicale!

Lavinia COMAN

Festivalului „TIMIŞOARA MUZICALĂ”, ediția 41

Ca o surpriză, nu ca o păcăleală, anul acesta Festivalul „Timişoara muzicală” s-a desfăşurat deja de la începutul lunii aprilie tot cu cele 6 săptămâni de manifestări sub egida-i lăsând doar finalul cu cele 6 concerte pentru luna inițială, mai. Şi această ediție cea de a 41-a se rezumă doar la aportul Filarmonicii „Banatul”, în lumea concertistică fără spectacolele de operă, înjumătățind astfel tabloul muzical al oraşului, iar mențiunea de internațional se referă doar la participarea a 3 dirijori sau 4 solişti şi nici un ansamblu, sau poate se include repertoriul cu aproape în intregime din muzica universală, față de cele 4-5 lucrări autohtone. Nici deschiderea festivalului nu a avut un caracter festiv sau atractiv cu ceva nou sau impunător.

Concertul inaugural a fost oferit dirijorului Walter Hilgers din Germania care pentru început a optat pentru o uvertură de Mozart, de data aceasta „Idomeneo”. Festivă însă a fost doar componența cordarilor 6.8.10.12.14. Solista serii reputata soprană Silvia Sorina Munteanu a Operei din Capitală dar pornită de pe meleagurile noastre a venit de data aceasta cu Ultimele 4 lieduri de R.Strauss acompaniată de o contribuție orchestrală mult prea păstoasă şi necolaborantă. Simfonia a 7-a de A.Dvořák a căpătat de data aceasta o interpretare rigidă ca de altfel şi Simfonia a 5-a de Fr. Schubert în concertul din ziua următoare sub aceeaşi baghetă. Am admirat însă prestația solistică a celor doi membri ai filarmonicii noastre apreciatul Corneliu Meici cu Concertul pentru trompetă de J.N. Hummel şi Radu Țaga cu interpretarea sa deosebită a Concertului pentru fagot de C.M.von Weber.

Ca în fiecare festival şi nu numai, Duo-ul pianistic al soților Manuela şi Dragoş Mihăilescu, mult apreciat în această ipostază, au venit cu un recital Mozart am zice, cu Fantezia KV 608 pentru orgă în varianta la 4 mâini, Sonata KV 497 şi Variațiunile şi fuga pe o temă a compozitorului din Salzburg scrisă de Max Reger stins. Peste două săptămâni aportul familiei a fost completat de recitalul fiului lor tot pianist, Dinu Mihăilescu cu un program divers de la Scarlatti la Liszt serios pregătit în Elveția

Primele zile ale festivalului au fost secondate şi de desfăşurarea celei dintâi ediții a Concursului de interpretare violonistică ce a primit numele muzicianului timişorean Josef Brandeiss, cinstit şi prin editarea unei monografii în limba germană datorată muzicologului Franz Metz, lansată în deschidere cu această ocazie.

În două concerte camerale s-au alăturat şi studenții Facultății de muzică prin Ansamblul Percutissimo condus cu succes de Doru Roman oferindu-ne un program atractiv din care lucrarea „Salcia” de D.Rotaru, cu aportul flautistului Vlad A. Colar, a impresionat cel mai mult în tumultul tobelor, urmat de evoluția unor instrumentişti aleşi ai claselor de muzicâ de cameră conduse de Şt.G. Negruțiu, C.Miclea şi I.Fernbach în Sonata de C.Franck, Trioul de A.Arutiunean şi Cvintetul de R.Schumann.

Cu un program care a atras atenția datorită repertoriului propus a venit dirijorul francez de origine greacă Alexandre Myrat de o sensibilitate vădită mai ales în Variațiunile Enigma ale lui E.Elgar. Totodată a prezentat şi două prime audiții datorate desigur orchestrării de către S.Petrescu care a avut în vedere formația „Trio Contraste” din care face parte alături de I.B.Ştefănescu şi D.Roman. - „Concertino”-ul de D.Şostakovici, o lucrare rafinată, mai ponderată şi „Burlesca” după un vals de Chopin, destul de agresivă şi incisivă a lui A.Tănăsescu, singura lucrare simfonică românească din festival.

Alte două concerte ieşite puțin din tiparele filarmonicii şi de care se credea că o să aducă şi mai mult public apelând la sfera mai lejeră sau la filonul folcloric al muzicii au fost susținute de formația „Jazzappella” din Bucureşti, un cizelat sextet vocal secondat parțial şi de instrumente şi de spectacolul -plin de emoție şi întrupare - în care muzica tradițională armeană a stat în prim plan.

Un concert simfonic pregnant al festivalului s-a întrupat în a treia săptămână prin dirijorul Radu Popa care a reuşit să se impună alături de orchestră prin programul datorat unor opusuri de certă valoare pentru evoluția muzicii, semnate de Stravinski şi Bartók. Suita „Petruşca" a fost reuşita serii iar Concertul nr.2 în interpretarea violonistului Armen Anassian venit din SUA, a demonstrat la ce duce muzica populară sub pana unui creator de geniu.

A urmat o altă formație camerală „Fagotissimo" venită din miezul Moldovei, ce poate fi stimulatoare şi pentru filarmoniştii noştri au atras atenția prin seriozitatea abordării unui program specific instrumentului celor 4, (G.Hariton - Iaşi, M.Timofti, M.Badiu, şi P.Ionescu -Bacău, -fagotul-.în trio sau cvartet. Orchestra şi-a mai adăugat o reuşită sub bagheta dirijorului Gheorghe Costin cu un program viu colorat, impunându-se cu „Alborada del gracioso" de M.Ravel şi „Capriciul spaniol" de N.Rimski-Korsakov". Soliştii G.Croitoru - Bucureşti, Ş.Mereuță - Iaşi şi G.Popa - Timişoara, membrii juriului Concursului național de interpretare „Lions" aflat la a V-a ediție şi rezervat de data aceasta viorii, ne-au oferit Concertul

Fagotissimo

pentru două viori de J.S.Bach şi sclipitoarea „Navarra" de P.de Sarasate. Duminică, apoi a avut loc la Muzeul de Artă evoluția celor mai buni participanți în Gala laureaților, cea de a doua chiar în luna aceasta la Timişoara, competiție violonistică pentru cei de la inceput de drum.

Un recital de violoncel vine apoi să diversifice paleta instrumentelor ce evoluează în festival reliefând capacitățile poate încă nu destul de maleabile a tinerei membre a orchestrei Dumitrița Ioana Lenuța cu deja experimentata şi foarte receptiva Andreea Dumitrescu la pian dezvăluindu-ne tainele unor opusuri semnate de C.Franck, D.Şostakovici şi A Piazzolla. Recitalul-Prelegere „Oedipe-pe înțelesul tuturor" în care baritonul Ştefan Ignat de mai multe ori în acest rol, ne-a adus opera lui G.Enescu prin vorbele sale argumentate şi cântul său, mai aproape de noi la Timişoara, stimulând poate instituțiile abilitate să se apropie treptat măcar spre această creație autohtonă monumentală, secondat de soprana Lăcrămioara Cristescu cu fragmente din rolul Antigonei şi aportul pianistei Liana Mareş.

Muzica clasică revine însă în forță sub bagheta sigură şi incitantă a dirijorului Michael Hasel din Germania cu Simfonia nr.80 de J.Haydn şi Requiem-ul de W.A.Mozart, cu participarea Corului pregătit de Iosif Todea cu unele sonorități prea aspre solicitate de cel de la pupitru şi al soliştilor Irina Iordănescu, Mario Vasiliu şi Lucian Oniță intre care Cristina Iordache a fost poare cea mai aproape de stilul vocal impus. Am fi aşteptat o lucrare similară din literatura românească, ținând cont de zilele din preajma Paştelui Ortodox, în care s-a desfăşurat concertul. Manifestările muzicale ale lunii aprilie încheindu-se cu acest vocal-simfonic dar Festivalul „Timişoara muzicală" va continua intens şi în următoarele două săptămâni..

După o scurtă breşă de sărbători luna Mai continuă cu manifestările Festivalului „Timişoara muzicală" prin două recitale susținute de protagonişti din țările învecinate stimulând interesul melomanilor. Din Ungaria a venit pianistul Tamás Érdi cu un program consistent şi cu seriozitate cizelat cu lucrări de Fr.Chopin şi Fr.Liszt precum şi de cei doi ancorați în special în melosul popular maghiar B.Bartók şi Z.Kodály. Celălalt recital, de astă dată pentru vioară şi pian susținut de austriecii Volkhard Steude, cu al său Stradivarius, experimentat concert maestru, acompaniat de Cătălina Bucătaru au realizat o conlucrare interpretativă evident valoroasă atât în cele două Sonate ample de L.v.Beethoven şi R.Strauss cât şi cu Piesele de A Dvořák şi Rapsodia „Tzigane" de M.Ravel.

Doi oaspeți constanți ai filarmonicii noastre, Horia Mihail cu Concertul în re minor de W.A.Mozart, în cadrul ciclului -Pianul călător- într-o simbioză artistică dominată de pregnanta prestație a pianistului şi cu dirijorul Olandez Theo Wolters, care şi-a ales de data aceasta Uvertura „Euryanthe" de C.M.von Weber şi arătoasa Suită simfonică „Şeherazada" de N.Rimski-Korsakov. Chiar dacă pe alocuri unele neclarități vroiau să se strecoare, impresia la public a fost favorabilă mai ales datorită părților solistice ale violonistei Alexandra Crişan măiestrit redată.

Ultima săptămână a festivalului a cuprins chiar două concerte de muzică mai lejeră cu evidențierea factorului ritmic, în care au evoluat sub denumirea de „Trio Gentis" familia de muzicieni a percuționistului Doru Roman mânuind de data aceasta cu precădere marimba, având alături clarinetista Lena (soția) şi violonista Laura (fiica) într-un periplu muzical special ales pentru a marca Ziua Europei, în care sa regăsit şi o lucrare românească: Chindia de A. Paşcanu. Un Duo – Lucian Ban (pian) şi Mat Maneri (violă) de peste ocean a completat seara cu o muzică de jazz cameral de mare rafinament improvizatoric. Celălalt concert a fost susținut de elevi ai Colegiului Național de Artă prin Ansamblul clasei de percuție „Splash" condus şi prezentat de Alina Jumuga Cuibaru şi aici totuşi un pic de iz românesc şi de data aceasta: Ciocârlia în aranjamentul lui Dorin Cuibaru jr., dar Orchestra condusă de Laurențiu Muntean nu a mai evoluat.

Festivalul „Timişoara muzicală" din anul acesta s-a încheiat prin concertul simfonic cu muzică rusă de mare vibrație emoțională girat de creatori de geniu ca Musorgski, Rachmaninov şi Ceaikovski. Se vroia desigur o apoteoză a evenimentelor festivalului ce a şi reuşit să se impună prin interpretările date de dirijorul Gheorghe Costin şi aportul orchestrei cu poemul „O noapte pe muntele pleşuv" dar mai ales în final, cu Simfonia a 6-a „Patetica". Poate ceva mai puțin acaparatoare a fost realizarea concertului cu Csiky Boldizsar, solistul cu o solidă formație pianistică.

Damian VULPE

Câmpina – Concursul Internațional de Vioară la a 10-a ediție, aniversară.

Organizat bienal, Concursul Internațional de vioară din Câmpina, aflat la a 10-a ediție, a avut loc pe 1 şi 2 iulie 2016, deasemeni Gala Laureaților şi decernarea premiilor în Sala Praznicală a Parohiei "Sfântul Nicolae".

Spre bucuria câmpinenilor, atât Concursul Internațional de Vioară, cât şi concertele organizate în aceeaşi sală a Parohiei "Sfântul Nicolae", pe tot parcursul stagiunilor ultimilor 20 de ani, cu artişti consacrați, sau cu tineri laureați de concursuri naționale şi internaționale, au constituit şi constituie o oază de cultură, muzică şi înțelegere – apropriere între oameni, prin artă şi artişti (cei tineri la început de drum).

Pentru aceste minunate clipe mulțumim Părintelui paroh Petru Moga !

În 2016 Juriul Internațional a cuprins profesori şi concertişti de renume: Olga Korinets – Kiev, Galina Buinovschi – Chisinău, Juhani Palola – Finlanda, Mihaela Tomescu – România, Ladislau Csendes – România, Alexandru Ganea – România, Cornelia Bronzetti – România. Pianist acompaniator a fost Dna. Olga Babadjan

Premiile ediției 2016

Categoria A

Ştefan Gabriel LUȚĂ – Chişinău – Premiul I; **Dragoş RUŞANU** – Bucureşti – Premiul I; **Shlomi SHAHAF** – Israel – Premiul II; **Daryna VOLIARCIUC** – Kiev – Premiul III.

Categoria B

Vadim PERIG – Kiev – Premiul I; **Alexandru AXENTI –** Chişinău – Premiul I.

Categoria C

Andrei Mihail RADU – Târgovişte - Premiul II; **Ioana Maria TUDOR –** Bucureşti – Premiul II; **Iolanta EREMIE –** Chişinău – Premiul III.

Unele premii nu s-au acordat.

În concertul de Gală au cântat într-o superbă atmosferă de sărbătoare şi o sală arhiplină, toți laureații.

Aşteptam cu nerăbdare, în toamna redeschiderea stagiunii pentru câmpineni şi următoarea ediție a Concursului Internațional de Vioară în iulie 2018.

Cecilia CONSTANDA

VOXearlyMUS

Universitatea Națională de Muzică din Bucureşti coordonează, pentru prima dată, un proiect de parteneriat strategic prevăzut să se deruleze pe o perioadă de trei ani, 2015-2018. Denumit VOXearlyMUS, proiectul este finanțat din fonduri europene de către Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației şi Formării Profesionale.

UNMB se află în postura de coordonator în acest proiect însă are mai multe instituții partenere: Den Haag Royal Conservatoire, *Joseph Haydn* Konservatorium Eisenstadt, Conservatorio di Musica *Arrigo Boito* Parma, Conservatorio di Musica *Arrigo Pedrollo* Vicenza, Asociația Europeană a Conservatoarelor (AEC), Fondazione Italiana per la Musica Antica şi Asociația Națională Corală din România (ANCR).

Activitățile pe care le propune proiectul pun în lumină muzica veche, prin inițierea şi pregătirea unor mici ansambluri vocale în contextul unui master internațional de excelență. Proiectul poate fi considerat un mare schimb de experiență datorită mobilităților numeroase pe care le întrevede. Studenți, profesori dar şi alte personalități marcante din instituțiile partenere au avut şi vor avea - proiectul abia debutează - oportunitatea de a studia sau de a preda în toate instituțiile implicate în proiect.

În perioada 22 iunie - 1 iulie 2016 universitatea gazdă a coordonat patru concerte care au avut loc la Bucureşti în Sala "George Enescu" a UNMB, Catedrala "Sf. Iosif", Centrul Cultural de Artă "Tinerimea Română" şi Sala "Auditorium" a UNMB, toate cu intrare liberă. În paralel a avut loc un program intensiv cu titlul *Getting into the spirit* - primul dintre cele trei prevăzute în cadrul proiectului, în care participanții au studiat repertoriile pentru concert, au mers la cursuri de pregătire individuală şi de ansamblu, conferințe şi workshop-uri şi au făcut scurt incursiuni în viața culturală a Bucureştiului. Cursurile au fost susținute de Prof. Isaac Alonso – Den Haag Royal Conservatoire, Prof. Bettina Hoffmann - "Arrigo Pedrollo" Music Conservatory Vicenza şi Prof. Nicolae Gheorghiță – UNMB pe teme privind dinamica în musica veche a Barocului, probleme de scriitură/ornamentație în muzica târzie a Renaşterii şi începutul Barocului, dar şi aspecte specifice muzicii şi cântului bizantin.

Organizatorii îşi propun ca la finalul proiectului să elaboreze un manual cu titlul *Curriculum design & development Handbook on vocal early music for small ensembles,* care va reuni efortul comun şi expertiza profesorilor, experților, cercetătorilor şi interpreților din universitățile partenere şi va cuprinde propuneri metodologice inovative privind predarea, învățarea şi evaluarea ansamblurilor vocale de muzică veche, în cadrul unui program/modul de master. De asemenea, vor apărea înregistrări cu lecții şi workshop-uri, interviuri sau conferințe într-o serie de DVD-uri.

Tinerimea Româna, 29 iunie 2016

Proiectul a fost inițiat de biroul Erasmus+ al UNMB cu sprijinul conducerii de atunci, prof.univ.dr. Dan Dediu (Rector), prof.univ.dr. Smaranda Murgan (Decan şi director al Departametului de Dirijat şi Instrumente Complementare), dar şi al prof.univ.dr. Nicolae Gheorghiță, Prorector şi coordonator al Direcției de Cercetare, Inovare şi Informare din UNMB.

Andra FRĂȚILĂ

Când cântul gândurilor tace…

"Cu un cântec de sirenă,
Lumea-ntinde lucii mreje;
Ca să schimbe-actorii-n scenă,
Te momeşte în vârteje (…)"
(Mihai Eminescu)

Nu mulţi ştiu că, în calitate de autor al primei monografii despre Mihai Eminescu, Elie Miron Cristea, viitorul patriarh al României, a folosit pentru prima oară sintagma „Luceafărul poeziei româneşti", devenită rapid expresie "de top" în comentariile asupra creaţiei eminesciene.

(Foto: Marius VĂJOAICĂ www.creativelight.ro)

Ca orice om de cultură atins de aripa geniului, Eminescu n-a suportat însă tiparele unor sumare încadrări stilistice, modelându-şi o matriţă personală, apartenentă spiritului românesc şi categoriilor sale de valori. Expunându-şi conceptele filosofice, particularităţile de exprimare lingvistică, spectrul complex al procedeelor literare adaptate propriei viziuni asupra formei şi conţinutului exprimării într-o multitudine de versuri inconfundabile ca scriitură, poetul a ocolit permanent potenţialele clişee şi şi-a depăşit epoca şi presupusele "etichete" caracteristice acesteia.

Confirmând afirmaţiile precedente, spectacolul aniversar ***Când cântul gândurilor tace*** programat în 15 iunie la Centrul Naţional de Artă "Tinerimea Română" s-a concretizat, în faţa numerosului public, sub forma unui subtil joc de cuvinte şi sonorităţi coordonat de către actorul şi profesorul Mihai Bisericanu alături de violoncelistul şi profesorul Marin Cazacu. Protagonişti ai sugestivului microrecital poetic-muzical au fost – însoţind "vocea" instrumentală inconfundabilă a excepţionalului Marin Cazacu, acompaniată cu discreţie şi sensibilitate de către pianista Dana Bădoi – cinci tineri, actori şi interpreţi, care au creionat un scenariu de esenţă romantică, îmbinând delicat cuvântul şi arta sunetelor.

Acel Eminescu evocat, într-un dialog cu o plasticitate aparte, pe scena Palatului "Tinerimea Română" de către actorii Anca Bejan, Diana Balmuş şi, cu o menţiune specială, de Bogdan Acatrinei, ni s-a dezvăluit, predominant, ca un căutător al iubirii care, ipostaziat în poemele *Iubind în taină*, *Floare albastră*, *Lasă-ţi lumea*, *Replici*, *Te duci*, *Sunt ani la mijloc*, oscila permanent între concreteţea tributului cerut de sentiment şi reflectarea sa la nivel filosofic; ultimele două poezii propuse, *E împărţită omenirea* şi *Melancolie*, au lărgit, totuşi, această sferă, oglindind critic, pe de o parte, pasivitatea unei tipologii umane neimplicată în probleme existenţiale, pentru ca, pe de alta, să reveleze starea melancolică devastatoare a individului dominat de sentimentul scurgerii ireversibile a timpului.

În contextul versurilor eminesciene, filonul romantic al muzicii alese spre a fi interpretate de către Marin Cazacu (*Salut d`amour* de Edward Elgar, *Lebăda* lui Camille Saint Saens, *Apres un reve* de Gabriel Faure, *Tristesse* de Frederic Chopin, *Cântecul vechi* al lui Paul Constantinescu, *Vals sentimental* de Piotr Ilici Ceaikovski şi *Vocaliza* lui Serghei Rachmaninov) a pus în valoare căldura şi rafinamentul tonului instrumental propriu violoncelului, personajul sonor de legătură al întregului spectacol. Perfect acordat tumultului romantic al versurilor s-a dovedit a fi, însă, şi *Recitativul* şi *Scherzo*-ul lui Fritz Kreisler, redat cu virtuozitate şi aplomb cuceritor de către violonistul Mircea Dumitrescu, şi nu mai prejos s-a situat *Serenada română* de Constantin Dimitrescu, partitură care a împrumutat vizibil din vitalitatea şi patosul propriu expresiei violoncelistei Izabela Ghergu, încă elevă a Colegiului Naţional de Arte "Dinu Lipatti", ale cărei demers interpretativ este permanent încărcat cu o deosebită forţă emoţională.

Vreme va *trece*, va veni *vremea* unor viitoare momente aniversare care vor avea în centru imaginea inconfundabilei opere eminesciene, dar fiecare dintre ele îşi va afirma unicitatea, rămânând în memoria publicului aşa cum a rămas cel deja descris; dincolo de revelarea unor idei, a unor stări, a unei atmosfere poetice prin excelenţă, ceea ce am luat cu noi din sala de spectacol în acea seară de vară a fost bucuria comunicării versului în strânsă relaţie cu muzica, conjuncţia celor două arte la nivel afectiv care, spre satisfacţia organizatorilor, este o motivaţie ce poate crea dependenţă – de Frumos, de Sensibilitate, de Cultură. De o sumă de valori fundamentale ale umanităţii, şi, de ce nu, din nou, de Eminescu…

(Foto: Marius VĂJOAICĂ www.creativelight.ro)

Loredana BALTAZAR

Culoare şi magnitudine orchestrală la Ateneul Român

Rar mi-a fost dat să ascult un concert simfonic care prin conţinutul programului lui, să se încadreze mai bine şi atât de confortabil, în ceea ce lumea în general îl numeşte "de muzică grea".

De aceea mărturisesc că, deşi de la audiţie a trecut ceva timp – el având loc pe 23 iunie – tot nu m-am dumirit asupra scopului urmărit de cei ce l-au conceput astfel, asta dacă a existat vreunul. Şi dacă da, atunci sunt tentată să cred, sau cel puţin să sper, că el a fost motivat de ideea unei dedicaţii destinată profesioniştilor, singurii de altfel în măsură să guste în deplinătate cele trei lecţii de orchestraţie.

E drept că toate cele trei partituri au avut în comun compozitori de valoare, reprezentativi pentru şcolile din care provin, compozitori care au pedalat în scrierile respective, mai mult pe acea jumătate din ceea ce defineşte muzica, de care se ştie că este în egală măsură ştiinţă şi artă, respectiv pe ştiinţă, ceea ce mie ca muzician chiar nu mi-a displăcut. Pentru că aşa, în fine, am putut urmări pe îndelete şi cursiv, într-un splendid lăcaş de artă şi nu într-o sală de curs a Conservatorului, modul ingenios în care trei temperamente distincte au folosit în travaliul lor orchestral, stiluri diferite de tratare a tuturor instrumentelor: de suflat – în special alămurile, de coarde – în special a celor grave şi aproape a întregului compartiment de percuţie şi asta, într-o gamă de nuanţe predilecte pentru forte şi fortissimo, şi cu foarte fine inserţii în motive ritmice şi melodice ce amintesc fie şi vag, de naţionalităţile lor.

Concertul a început cu "Semnale" de Adrian Iorgulescu, o interesantă piesă simfonică în 5 secţiuni, bazată pe o structură modală, piesă a cărei "*Scriitură orchestrală, de virtuozitate, alternează zonele de masivitate cu cele de transparenţă, contribuind la crearea unui impact auditiv pregnant, ceea ce conferă întregului sonor o expresie directă şi frustă, precum şi o notă de relativă accesibilitate*" după cum o caracterizează chiar compozitorul.

Au urmat "Concertul în Sol major pentru pian şi orchestră" de Maurice Ravel, tălmăcit de Alexandra Silocea, şi "Simfonia nr. 2 în Re major" de Jean Sibelius. În Ravel, pianista, prin abordarea ei mai mult cerebrală, s-a încadrat perfect în tonalitatea întregii seri, dezvăluind stăpânirea unei tehnici solide, care însă în pofida tuşeului cald şi catifelat pe care îl deţine, a acoperit puţin prea mult pasajele de transparenţă, cu tentă lirico-jazzistică, şi aşa nu prea numeroase, inducându-mi în acest fel senzaţia că tocmai am asistat la o premieră, nicidecum la un concert pentru pian, deloc străin mie. Mi-a plăcut însă şi m-a amuzat copios, totala ei detaşare de vădita insistenţă a dirijorului de a o conduce, nu că ar fi avut nevoie de aşa ceva.

Alexandra Silocea

Cât priveşte Simfonia de Siberius, pot spune că a răsunat eroic şi glorios sub bagheta dirijorului Mark Laycock care a subliniat, ca şi în cele două lucrări care au precedat-o, tocmai nuanţele puternice, mai mereu în crescendo, relevând o virtuozitate aparte, ce în nici un caz nu îi poate fi contestată.

A şi avut un partener pe măsură, în Orchestra Filarmonicii "George Enescu" – excelentă şi într-o formă de zile mari, care s-a aflat în elementul ei pe tot parcursul serii, strălucind în zona monumentală a nuanţelor pe care le-a creionat cu omogenitate şi rară vioiciune fuzionând cum nu se poate mai bine cu viziunea atât de explicită a dirijorului.

În fine, concertul de la Ateneu din seara zilei de 23 iunie a fost unul interesant, original, viguros, un concert mai mult pe gustul profesioniştilor dar prea bogat în sonorităţi ample pentru melomanii obişnuiţi. Personal, cred că fiecare din compoziţiile incluse în program ar fi avut doar de câştigat dacă erau prezentate (cântate) în compania unor partituri mai lirice, mai cantabile, mai cunoscute, dacă nu pentru altceva, măcar pentru contrastul atât de necesar unui echilibru.

Una peste alta, concertul simfonic s-a bucurat de aprecieri, a fost aplaudat pe măsură şi s-a înscris în rândul celor care rămân în memoria auditoriului prin culoare, inedit şi magnitudine orchestrală.

Doina MOGA

Trio Axis Mundi

În arhitectura confortului conferit de un public interesat, bine format şi numeros, am urmărit cu vie atenţie audiţia unor titluri de valoare din muzica românească în interpretarea trioului instrumental clujean Axis Mundi, într-un recital organizat sub sigla Muzeului Naţional George Enescu, derulat la Aula Palatului Cantacuzino, în seara zilei de 28 iunie 2016.

Componenţii Trioului Axis Mundi sunt Eva Butean la pian, Radu Dunca la vioară şi Aurelian Băcan la clarinet.

Pianista Eva Butean are distincţie şi o nobilă expresie corelată, dacă pot spune aşa, de o surâzătoare muzicalitate. Eva Butean trece dezinvolt şi cu măestrie şi în sonorităţile desprinse de pe claviatură are vigoare şi o condiţie artistică de certă determinare. Eva Butean, de la o lucrare în care este solo, la alta unde apare în duo, configurează adevărate climate sonore personalizate, conştientă şi totalmente degajată în această atitudine, eficientă şi dinamică.

Violonistul Radu Dunca dispune, muzical vorbind, de forţă umană, fizică şi morală şi de o o anumită autoformaţie profesională de toată admiraţia. În evoluţiile sale cu vioara el defineşte o multitudine de policromii timbrale pe tastă şi prin vibraţiile condiţionate de arcuş. În mod natural, Radu Dunca este un virtuoz al viorii şi în arta sa apare un sens al premoniţiei că viitorul tehnicilor de maniabilitate la vioară va descinde în evidenţa proprie farmecului care măguleşte în acelaşi timp şi ochiul şi spiritul ascultătorilor ca răsunet de simpatie şi fantezie totodată. Mai trebuie spus aici despre cât de prezent este Radu Dunca în fervoarea tensiunilor sau luminozităţilor,

în imagistica sau în reliefurile compozițiilor muzicale, în dimensiunea de creație dramatică a acestui muzician despre care se va mai vorbi.

Aurelian Băcan este clarinetist, dar și autor de compoziții muzicale. Ca o autentică revelație, tonul său la instrument este profund și catifelat și are semnificația unei adresabilități confesive, narative alături de o bonomie și chiar de o anume superioritate pe care nu putem să i-o refuzăm.

Cu Aurelian Băcan, clarinetul iese din statutul unui instrument comun, devenind o formă a articulărilor vocale. Sub acțiunea lui Aurelian Băcan clarinetul se transfigurează. Aurelian Băcan are în esență ținuta unui om de cultură muzicală și nu numai. El este fără îndoială și un gânditor. Ca și colegii săi din acest trio Axis Mundi, are destinul să atingă larga notorietate profesională și celebritatea artistică la public.

foto: opisicaneagra.ro

Dan Dediu a scris ciclul de **12 piese pentru pian solo** cu titlul ***Levitique*** în 1997. Din acest ciclu, în debutul recitalului am ascultat 3, în interpretarea pianistei Eva Butean. Lucrarea asamblează imagini realizate cu inteligență fină și rafinament, într-un aflux de sugestii livrești și de evocări fugare ale unor memorii de teme muzicale din timpuri și locuri disparate. Există aici o modelare bine echilibrată și sugestivă pe claviatură, de vreme ce compozitorul a studiat el însuși pianul și, implicit, repertoriile pianistice. Și totul în aceste piese din ciclul *Levitique* ne învăluie fără reliefuri tranșante și fără nimic care să releve un efort mai mult decât cel pentru cultivarea concordanței cu mentalul și cu fondul afectiv al ascultătorilor. Eva Butean, cu talent și claritate, a excelat în interpretarea acestor pagini pianistice, dând contur arcadelor de reflex și fervorii unor tonuri rare, cât și savorilor și deliciilor care își au locul printre efectele dorite.

Am subliniat ceva mai sus măsura în care clarinetistul Aurelian Băcan excede prodigios cu talentul său la aprecierile specialiștilor și publicului. Pot spune același lucru și despre compozitorul Aurelian Băcan a cărui artă și a cărui performanță imaginativă în sunete îl situează într-o accepție fortifiantă. Dintre compozițiile lui Aurelian Băcan am audiat ***Caravanserai*** *pentru vioară și pian*, o lucrare pe care o situez în genul piesei de concert, tipologie compozițională care a fost cultivată la noi doar de George Enescu. O piesă de concert oferă intrepreților un dar cu totul de neprețuit, acela că pot, ca virtuozi, să strălucească. Și Radu Dunca, la vioară, și Eva Butean la pian s-au aflat cu fervoare și spontaneitate în această postură. Sigur că, de regulă, eflorescențele compoziționale au titluri, unele de gen și formă, altele luate din limbajele poetice. Și aici, cu acest titlu, *Caravanserai*, am fi tentați să ne imaginăm în ambianța medievalului de orient turco-persan. Dar, muzical, ni se sugerează aici o lărgire de spații, de unde un palat virtual al caravanelor, și ele virtuale, poate fi un loc de intersectare de idei și de valori simbolice în sfere inteligibile cu numeroase deschideri.

Lucrarea ***Fum***, *pentru clarinet solo*, de Doina Rotaru, a fost memorabil interpretată de Aurelian Băcan. Miza existențială a acestei compoziții - separat de tehnica superioară a compozitoarei de a scrie monodic și firesc pentru un instrument de suflat - este unduirea între două lumi, cu fumul care nu se rarefiază și nu dispare, ci poartă vieți și existențe, cu poveștile lor, cu aspirațiile lor de nereîntâlnit nicicând. Este un fum dens, de unde și tratarea predilect densă a figurațiilor sonore în registrele grave și medii ale clarinetului, care sunt apropiate de vocea umană. Este existential, dar este și un periplu printre creaturile nevăzute ale nopții.

***Țiuituri* 2** *pentru vioară și pian* de Adrian Pop este o panoplie sonoră inclusă în gestul sacramental. Este, fără îndoială, o devoțiune pro-domo pentru pământul natal al compozitorului, în sens exact, Transilvania. Țiuiturile nu au asemănare aici cu cele de filiație folclorică. Țiuiturile sunt ale pământului însuși, pentru că doar el poate țiui, fără plânset și fără tânguire. Radu Dunca la vioară și Eva Butean la pian au celebrat acestă partitură ca și cum ar fi spus: „Domnilor, gândiți-vă la timpurlle muzicii când era lăsat pământul să cuvânte. Noi asta facem acum și aici, cu această muzică proclamatoare".

Cele ***Patru inscripții sonore*** *pentru pian solo* de Adrian Iorgulescu au fost interpretate de Eva Butean într-un stil greu regăsibil chiar și pe scenele redutabile de recital și concert. Eva Butean a avut aici, interpretativ, o foarte adecvată inspirație, dând un distinct contur acestei compoziții care comportă un mare potențial de inovare. În aceste *Patru inscripții sonore*, Adrian Iorgulescu deschide imaginile unor surprinzătoare grafii, cât și decriptări cu sunete – și nu prin sunete – ale unor obiecte autoportante, autonome, și care se autogenerează din propriile lor vibrații într-un construct inteligibil.

Lucrarea ***Sonorități și clopoței albaștri*** *pentru vioară solo* de Ulpiu Vlad a fost prezentată în primă audiție. Momentul trebuie considerat și înțeles ca atare. Ascultând acestă compoziție, am urmărit fluxurile ilustre de sonorități, am avut viziunea imperioasă de a mă vedea într-o clipă suspendată de fervoare, ca în *Faust*. Compozitorul Ulpiu Vlad și violonistul solist Radu Dunca trecuseră prin har și dincolo de har, ei nu erau acolo pentru ei, nu erau nici pentru publicul prezent, ci pentru și în Marele Univers. Și mai este de adăugat, cu aceste *Sonorități și clopoței albaștri*, că specificul unui miracol este, în mod sigur, faptul că el constiue un caz insolit, asimilabil sensului de Providență.

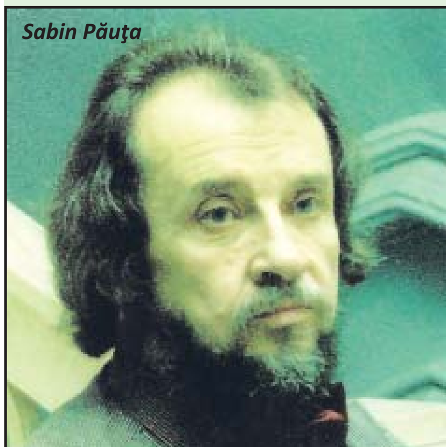
Deja reluată deseori în programele de recital, muzica ***Noi proverbe*** *pentru clarinet solo* de Roman Vlad a fost prezentată într-o admirabilă realizare scenică în care, cu tinerețea lor cuceritoare, au apărut în mimă Eva Butean și Radu Dunca, alături de clarinetul utilizat ca sursă de semnal și cu un haz de calitate de Aurelian Băcan.

În ansamblul ei, seara muzicală de la Aula Palatului Cantacuzino din 28 iunie 2016 fost una dintre cele mai reușite manifestări de acest gen, fie și din stagiunea care tocmai s-a încheiat. În ansamblul derulării momentelor sonore s-a reconfirmat existența unor valori muzicale certe în muzica românească a zilelor noastre, ceea ce este real și natural, este creație și este un gest de anvergură.

Mircea ȘTEFĂNESCU

Ziua copilului

În fiecare an, Formațiile muzicale ale Radioului Național aduc în eter concerte speciale, cu dedicație către cea mai tânără generație (dar, nu

Sabin Păuța

numai), programate fie de 1 iunie, fie în preajma datei aniversare. În 2016, concertul Orchestrei de cameră a coincis cu data de 1 iunie şi a beneficiat de o gândire repertorială aparte. Cu atât mai mult cu cât a fost difuzat – în transmisie directă, în cadrul unui amplu proiect al Uniunii Europene de Radio şi Televiziune. Participarea intercontinentală s-a bucurat de prezența unor ansambluri vocale propuse de radiodifuziuni din Estonia, Germania, Republica Cehă, Ungaria, Lituania, România, Slovacia şi Bulgaria. Logo-ul repertorial viza creativitatea, inovația şi diversitatea programelor.

Evident, calitatea forței artistice a fost obligatore. La noi, indiscutabilă fiind şi cartea de vizită a Corului de copii Radio, pregătit şi coordonat de dirijorul **Voicu Popescu**, artist de elită, şi a orchestrei de cameră Radio, la rândul ei, o proeminență a vieții noastre muzicale. Dar, ceea ce a constituit marea atracție a concertului, a fost prezența lui **Sabin Păuța** pe podium, în *triplă* exercitare a talentului său – unicat: ca *dirijor*, reamintesc, a propus şi realizat numeroase concerte de muzică exclusiv românească, având săli pline şi succes de proporții (cunoaşte atât de bine şi iubeşte atât de mult creația națională, are simțul alcătuirii de programe pe gustul şi spre delectarea publicului!). *Compozitorul* Sabin Păuța cu îndelungată activitate în Statele Unite, dar şi în Europa şi Australia, are contribuții importante în istoria muzicii româneşti şi internaționale, în *varii genuri* (ample opusuri vocal simfonice, concerte instrumentale, jazz, divertisment). *Orchestratorul* Sabin Păuța este un virtuoz, un maestru al atât de pretențiosului exercițiu, în fapt, determinantă artă pentru comunicarea mesajului artistic…

Aşadar, Uniunea Europeană de Radio, a primit pentru ascultătorii ei – privilegiați, un program cu mare densitate a expresiei muzicale, cu inedit al concepției. Cele două piese interpretate de Corul de Copii, plasate în prima parte a concertului - Suita *Canti Prophani* pentru cor de copii şi orchestră şi *Vrem pace în lume* au fost scrise cu ani în urmă. O ştim prin declarațiile compozitorului Păuța, prin catalogarea lor în lexicoane. Interpretarea măiastră a Corului de copii Radio pregătit cu excelență de **Voicu Popescu** a avut o prospețime, o actualitate emoționante. Este, de altfel, un har al compozitorului, acela de a scrie oricând, *up to date*. O altă componentă a programului, la rândul ei de prețuit, a fost interpretarea a şapte dintre *Viziunile fugitive* de Prokofiev op. 22; orchestratorul le-a notat – *Ridiculosamente*, *Dolce lentezza*, *Allegretto*, *Dolente*, *Assai moderato*, *Con vivacita*, *Feroce*. De asemenea, suita *Colțul copiilor* de Debussy, lucrări scrise *pentru pian*, orchestrate de Sabin Păuța pentru Orchestra de cameră. Le-a dirijat cu a sa îndemnare de a conduce de pe podium, formațiile muzicale în adâncul muzicii, pentru relevarea celor mai subtile nuanțe ale ideilor. În Debussy, păstrând delicata feerie a partiturii dedicată de compozitor fiicei sale, am vibrat la umorul fin, savurând şi aromele extrase din idiomul spaniol, chiar din jazz (sugestia vizează gesturile sacadate ale unei păpuşi –negresă), recunoscând spre final şi motivul wagnerian al lui Tristan! Claritatea planurilor sonore, alegerea perfectă a instrumentației, propun, dincolo de plăcerea auditivă, adevărate manuale de orchestrație celor interesați (este, de altfel, darul pe care orchestratorul Sabin Păuța îl propune în fiecare dintre opus-urile sale celor pe care îi şcoleşte în înalte instituții româneşti şi internaționale).

Solista programului a fost tânăra (nu se putea altfel), **Maria Marica**, în *Concertul nr. 5* pentru

Maria Marica

vioară şi orchestră, KV 219 de Mozart. Este încă elevă la Colegiul de Muzică „Sigismund Toduță” din Cluj-Napoca, câştigătoare a 15 concursuri, colaboratoare a mai multor Filarmonici româneşti, cu recitaluri la Bad Endorf – Germania (2014), Montepulciano – Italia (2015) şi Menlo-Atherton. Am ascultat o versiune corectă, cu susținere şi nuanțare adecvată, siguranță. Sunetul ei este foarte plăcut, rotund, frumos modulat şi, important, are stilistica aşteptată. Tânăra virtuoză păşeşte sigur, cu succes pe drumul afirmării.

Aşadar, Radio-ul Național ne-a rezervat şi în acest an, un EVENIMENT.

Corul de copii SYMBOL

Sculptură în sunet

În 2016, desemnat de Biserica Ortodoxă Română drept anul dedicat educației tineretului nu putea lipsi un concert al Corului Symbol, creație a excepționalului muzician **Jean Lupu**. Nu ezit a-i înconjura numele cu superlative pentru o virtute specială pe care a concretizat-o în laboratorul său ideatic (evident şi profesional). Coruri de copii au existat, activează, vor mai fi. Dar, cel la al cărui concert mă voi referi (Ateneul Român, 31 mai 2016), se remarcă printr-o însuşire – unicat: corul Symbol are un TIMBRU propriu. De aceea, ascultând, am primit imaginea notată în titlu – aceea de **sculptură în sunet**. Definiția de dicționar explică timbrul muzical drept calitatea unui sunet de a se deosebi de altul. La o voce, oricare ar fi ea, este posibil, chiar obligatoriu pentru

definirea originalității; dar la o formație care alătură **zeci** de membri, fiecare cu personalitatea lui, este o PERFORMANȚĂ. Aşa şi este în cazul corului Symbol, recognoscibil de la primele măsuri ale oricărui repertoriu abordat! O omogenitate limpidă, rostirea cuvântului ca într-o singură răsuflare, o situare înaltă pe scara vibrației, păstrând însă armonia, melodicitatea, plăcerea audiției. Cât de greu a fost exercițiul dirijorului, câte ore de muncă, ce metode speciale de studiu stau în sprijinul acestei calități! Mă gândesc şi la specificul unui cor de copii, în care vârstele se succed, componența reînnoindu-se uneori cu viteză greu de prevăzut. De aceea, îl apreciez pe **Jean Lupu** ori de câte ori am ocazia (iată, şi prin cuvânt!).

Corul Symbol, dirijor Jean Lupu

foto: pr. Ioan Grigore

Concertul de la Ateneu, a fost dirijat de **Jean Lupu** şi **Luminița Guțanu Stoian**; soliste: **Andreea Diana Blidariu** şi **Andreea Dascălu**. La pian, **Bianca Fodor** şi **Andrei Petrache**. Concepția programului, ca întotdeauna, inedită: cântarea *Hristos a înviat*, în deschidere (nu se putea altfel în aceste zile); numeroasele coordonate stilistice au demonstrat capacitatea corului de abordare a unor partituri dificile din repertoriul național şi internațional (nu a lipsit *Ave Maria* de Schubert, aranjament **Olguța Lupu**), dar consistența, mulțimea pieselor româneşti a fost delectantă: de la sonorități enesciene (aranjament C. Drăguşin), la Constantin Arvinte, Alexandru Paşcanu, Vasile Timiş Nicolae Lungu, Irina Odăgescu. Ce bucurie mi-a adus *Jocul din Oaş* al lui Mihai Moldovan!

Să asculți corul Symbol este fără doar şi poate o sărbătoare auditivă! Mixată şi cu delectarea de a-l vedea. Costumație elegantă (ca şi a dirijorului director, Jean Lupu), cu cromatică odihnitoare, de bun gust; mai mult însă, zecile de zâmbete care aduc confirmarea sincerității, a dăruirii cu care se comunică mesajele muzicale, relaxarea, spiritul ludic al evoluțiilor (a fost şi o anume mişcare scenică), vocile perfecte ale solistelor, într-un cuvânt, FIRESCUL prin care au fost puse ”cap la cap atâtea sunete, pentru a duce spre departe viața formației” (citez dintr-o intervenție a maestrului **Jean Lupu**), sunt aromele unicat ale succesului pe care de 25 de ani corul **Symbol** îl deține în contextul artei sunetelor. Și pe scenele noastre şi în internațional. Am primit anunțul viitorului turneu în Grecia. Și de acolo, mai ales de acolo se vor întoarce cu... LAURI. Aşadar, la Ateneu, cu sala plină (ca întotdeauna), s-a consumat o seară superbă de muzică. APLAUZE şi din contextul paginii tipărite.

Cronici de **Daniela CARAMAN FOTEA**

Recital de pian – Andrei Petrache

La Ateneu, în sala Studio, duminică 29 mai 2016, am auzit recitalul unui tânăr pianist foarte înzestrat: Andrei Petrache, elev în clasa XI la Colegiul național George Enescu. Programul a cuprins *Sonata nr. 1 in fa minor* de Prokofiev, *Sonata în re minor op. 31, nr. 2* de Beethoven, două preludii şi fugi de Bach şi *Variațiunile pe o temă de Corelli* de Rahmaninov – muzică germană şi muzică rusă, toate lucrări consistente, chiar dacă *Sonata I op. 1* de Prokofiev este mai puțin apreciată de critici şi mai rar cântată. Atipică, foarte romantică, ea pare să aibă în comun cu celelalte opt sonate pentru pian ale compozitorului doar elanul şi anvergura. (În prefață la o ediție a sonatelor de Prokofiev din anii ‘60, Gyorgy Sandor o asemuieşte

cu opus 1 al lui Bartok, *Rapsodia pentru pian şi orchestră*, considerându-le pe amândouă ecouri ale unei ere trecute; totuşi “validarea” de către autori ca opus 1 este, după Sandor, o dovada a calității acestor lucrări.) Compactă, într-o singură parte în formă de sonată (inițial Prokofiev scrisese trei părți, dar a păstrat-o doar pe prima), piesa are ceva brahmsian; interesant e că la Andrei Petrache ea a sunat mai degrabă skriabinian, pe un model romantic tineresc, mai mult exaltat decât masiv.

Emoția începutului de recital pare să fi trecut cu adevărat abia în partea a doua a *Sonatei în re minor* de Beethoven, iar cele două preludii şi fugi de Bach din volumul I al *Clavecinului bine temperat, în do major*

şi *si bemol minor* mi s-au părut cele mai realizate piese din tot recitalul. Poate că Bach îi este cel mai aproape, căci la Andrei Petrache, evident, o gândire foarte clară şi o muzicalitate profundă par a fi în proporţie ideală. Deşi aparent reţinut în expresie, tânărul pianist are, cred, un mare potenţial emoţional şi de virtuozitate. Dacă există încă mici imprecizii în producerea, controlul şi dozarea sunetului, dacă retorica discursului cere uneori pauze mai lungi în recitative, dacă anumite contraste pot fi ascuţite, putem fi siguri că inteligenţa şi talentul lui Andrei Petrache vor lucra în sensul realizării acestui potenţial. Amestecul de maturitate şi ingenuitate au dat un farmec aparte întregii seri: în *Variaţiunile* lui Rahmaninov, pianistul părea că se sfieşte uneori să demonstreze virtuozitatea de care e capabil; un fel de pudoare - nu neapărat a vârstei, ci mai degrabă a bunei creşteri - părea că deturnează etalarea sclipitoare a unor mijloace pianistice redutabile în folosul unei interpretări interiorizate. Pianistului îi sunt străine gesturile teatrale, grandilocvenţa, histrionismul; se simte că orice deviere de la acest cod etic i-ar părea un artificiu.

Micul bis, o piesă proprie, a vădit simt ludic, umor şi imaginaţie. A fost o seară muzicală bogată în impresii şi surprize – am auzit un tânăr talentat, inteligent şi spontan, care promite să se dezvolte pe calea care azi îmi pare cea mai interesantă: calea neostentativă a muzicianului complet.

Recital de pian – Maria Diana Petrache

Recitalul Mariei Diana Petrache, din 4 iunie, tot în sala Studio a Ateneului Român a confirmat calităţile acestei pianiste cunoscute deja nu numai în Bucureşti. Studenta în anul III, Maria Diana Petrache revine la Universitatea de Muzică din Bucureşti după o bursă de un an la Nürnberg. Matură, echilibrată, Maria Diana Petrache dovedeşte atât o înţelegere în profunzime a problematicii pieselor alese, cât şi controlul deplin al arsenalului tehnic.

În *Sonata în la minor op. 164, D 537* de Schubert pianista a demonstrat bun gust şi ştiinţă, velocitate şi precizie; cu siguranţă, după ce piesa se va mai "roda", se va adăuga impresia de mai multă spontaneitate - echilibrul fragil al lucidităţii cu spontaneitatea, ca şi versatilitatea stărilor sufleteşti par a fi una din pietrele de încercare ale "pilotajului de înaltă clasa" în muzică, dar probabil şi în arta actorului şi, finalmente în viaţa însăşi.

Sonata a treia de Skriabin a fost foarte bine construită: cele patru părţi s-au înlănţuit cu claritate şi logică, forma fiecăreia ca şi forma întregului s-au perceput limpede. Agitaţia, tumultul, neliniştile lui Skriabin au fost redate cu convingere, sub semnul unei nevoi de a stăpâni şi nu de a fi stăpânită.

Recitalul s-a desfăşurat într-un crescendo continuu din punctul de vedere al încărcăturii emoţionale; *Bourrée* din *Suita a doua în Re major* de Enescu a fost cântat cu mult brio şi a sunat colorat şi proaspăt, iar *Variaţiunile* lui Brahms pe o temă de Handel au fost surprinzător de diverse şi pline de imaginaţie. Si chiar dacă se pot discuta unele opţiuni (mai mult patos necesar într-una din variaţiuni - nr. 13, cred - rapsodică, câte un tril preferabil mai decorativ-baroc decât agitat sau mai mult calm şi eleganţă în variaţiunea 15 etc.), variaţiunile Handel-Brahms în varianta Mariei Dianei Petrache au stimulat o mulţime de gânduri şi întrebări - despre legăturile barocului cu romantismul, despre spiritul ludic la Brahms, despre atu-urile şi dezavantajele formei de tema cu variaţiuni în raport cu forma de sonată şi multe altele. Iar viziunea pianistei, cu aspecte uneori neaşteptate a avut o prospeţime mult mai satisfăcătoare decât o interpretare clasicizantă şi placidă. Întreaga construcţie a fost excelent gândită şi redată; detaliile au fost cizelate, iar dificultăţile tehnice binecunoscute ale lucrării au fost stăpânite cu atâta uşurinţă, încât nu s-au perceput ca dificultăţi. Poate că pe alocuri se simţea nevoia unei mai mari «rezistenţe a

materiei» - suntem obişnuiţi cu variante mai lente şi mai masive, dar tocmai aceasta exuberanţă sclipitoare a atras atenţia asupra faţetei baroce «au deuxième degré» a piesei.

Întâmplător, recitalurile celor doi fraţi Petrache au avut loc la o săptămână distanţa şi deşi s-a cuvenit o cronică separată fiecăruia, e tentant să observi o legătura între cele două seri. Pe de o parte, programele au o viziune comună: muzică germană şi muzica rusă (cu *Bourrée* de Enescu în chip de «cireaşă pe tort»); la Andrei, muzica germană a constituit «nucleul» recitalului, înrămată de compozitorii ruşi; la Maria Diana, muzica romantică germana a încadrat-o pe cea a secolului XX. Două cicluri spectaculoase de variaţiuni au încheiat recitalurile. Protagoniştii au fost doi fraţi foarte diferiţi temperamental şi totodată atât de asemănători prin câteva trăsături esenţiale: autenticitate, lipsa ostentaţiei, respect pentru «meserie» (da, artistul îşi stăpâneşte în primul rând meseria!), respect pentru public, modestie şi calitate umana excepţională care transpare în actul artistic. Aşteptăm cu nerăbdare alte concerte de-ale lor, poate şi la două piane.

Cronici de **Lena VIERU CONTA**

Recital de autor – Iulia Cibişescu – Duran

Mijlocul lunii iunie a prilejuit reîntâlnirea cu muzica unei compozitoare din Cluj-Napoca cu ocazia unui recital de autor care a avut loc la Sala Mică a Ateneului Român. De obicei evenimentele de o asemenea factură se concentrează mai cu seamă în programele din cadrul Săptămânii Internaţionale a Muzicii Contemporane sau a Festivalului Meridian, şi, cu toate că în paralel la Ateneu mai avea loc un concert, intima sală de la subsol a fost în totalitate ocupată de un public fidel, care a urmărit cu mult interes evoluţia compozitoarei şi performanţele partenerului întru ale muzicii, pe violonistul şi violistul Eugen Duran. Programul a cuprins lucrări camerale dedicate viorii şi violei însoţite de pian care a desenat un traseu al evoluţiei gândirii componistice întins de-a lungul a peste 20 de ani, din 1994 şi până în 2016. Urmăresc creaţia compozitoarei de mai multă vreme datorită faptului că este autoarea a două concerte pentru vioară şi orchestră şi a altor numeroase opusuri dedicate acestui instrument fiind astfel familiarizată cu trăsăturile stilistice ale muzicii sale. Iulia Cibişescu exploatează cu mult simţ calităţile timbrale ale instrumentelor; cu toate că în debutul lucrărilor foloseşte cu precădere sonorităţi de impact, dramatice, şocante uneori, în ce priveşte alto-ul speculează mai mult caracterul misterios, aşa cum se remarcă în introducerea *Sonatei I-a pentru violă* (1994). Temele se dezvoltă în dozaje foarte fine, păstrând mereu o notă lirică, uneori de influenţă slavă, tratate într-un nostalgic pizzicato, în timp ce mişcarea secundă reprezintă, prin tumultul ei, contrastul echilibrant. În *Sonata a III-a pentru vioară şi pian* (2011) dinamica este inversă, calităţile lirice fiind predominante în mişcarea secundă. Asupra acestui opus pe care l-am mai audiat cu alte prilejuri se poate afirma că I.Cibişescu-Duran a meditat mult, operând unele schimbări care au amplificat tenta lirică a părţii mediane, un fel de melodie - litanie care se risipeşte treptat nu numai prin stingerea sonorităţii ci şi cu ajutorul unor efecte care operează modificări timbrale. Cea de a treia lucrare a fost piesa pentru pian solo "*Ad tempore*" (2016), cât se poate de proaspătă, viguroasă, presărată cu sugestii care induc aceleaşi contraste, amplificate de ostinato, în opoziţie cu formulări care amintesc de Glockenspiel. Marea calitate a acestei piese o reprezintă concizia, succesiunea rapidă şi multitudinea elementelor solicitând intens sfera emoţională. În ce priveşte latura interpretativă, "*Ad tempore*" s-ar încadra în categoria celor de ridicată dificultate tehnică datorită scriiturii dense marcată de conceptul contrapunctic atât de caracteristic autoarei. *Sonata a II-a pentru violă şi pian* (1998) relevă calităţile lirice ale Iuliei Cibişescu, un lirism pe care l-am crede "controlat", a cărui profunzime de această dată surprinde, vag brahmsian, expresia fiind îmbogăţită cu elemente aparţinătoare modernismului: efectele de glissando armonic, modificări timbrale, în general toată gama mijloacelor care eterează discursul îndreptându-l spre spaţiul meditativ legat de cosmos. Timbrul cald al alto-ului a fost cât se poate de potrivit pentru relevarea conţinutului dorit, Eugen Duran demonstrând şi de această dată calităţile sale de interpret matur, foarte stăpân pe mijloacele sale tehnice puse la încercare de o scriitură complicată. În sfârşit, un ultim opus, tot de dată recentă, *Fantezia pentru vioară şi pian* (2014) scrisă de Iiulia pentru fiica sa - violonistă în devenire -, permite autoarei să se "dezlănţuie" etalând, aşa după cum mărturiseşte, "suprapuneri polimorfe de limbaje, arhitecturi cu puncte culminative, urmate de deschideri spre alte structuri uneori trepidante…", prin care ea însăşi recunoaşte că are o mare atracţie spre alcătuiri care sugerează goticul în toată dimensiunea lui. Recitalul s-a bucurat de aplauzele îndelungate ale asistenţei, manifestare a preţuirii faţă de cei doi interpreţi care întotdeauna ne-au oferit o muzică de calitate şi care formează un cuplu exemplar atât pe podium, cât şi în societate.

Corina BURA

Concert cameral
Juhani Palola – Tuomas Mali

La 29 iunie 2016 Salonul de Muzica al Palatului Cantacuzino, sediul Muzeului Național "G. Enescu" şi al U.C.M.R., a găzduit Duo-ul celor doi artişti finlandezi într-un program foarte atractiv, echilibrat şi cu o mare paletă stilistică şi interpretativă .

Violonistul Juhani Palola, foarte cunoscut şi apreciat în Europa, S.U.A. şi țările fostului spațiu sovietic, a concertat de multe ori în România şi pe scnea Ateneului Român, sau cu Orchestra Națională Radio, în programe foarte variate de la baroc la contemporan, având în repertoriu şi foarte multe piese de compozitori români (Dan Dediu, Maia, Ciobanu, Carmen Petra Basacopol, etc.), pe care le-a cântat pe diverse meridiane şi le-a imprimat pe CD în Finlanda şi Elveția, unde a activat 21 de ani ca profesor, solist şi muzician de cameră.

Multe dintre aceste piese au fost cântate în p.a. sau p.a.a. în România şi alte țări europene. Deasemeni Juhani Palola are multe realizări concertistice şi discografice ca şi conducător al cvartetului de coarde "Arioso" şi al trioului cu pian "Weimar Trio".

În Elveția şi Finlanda s-a afirmat şi ca dirijor de operă şi simfonic.

Pianistul Tuomas Mali, foarte cunoscut în multe țări din Europa, cu repertoriu solistic şi cameral din toate epocile de creație, cât şi prin foarte multe prime audiții, reluări, sau imprimări CD din şcoala finlandeză de compoziție, dar şi, ca Juhani Palola, prin activitatea pedagogică permanentă la Conservatorul din Lahti şi cursuri de măiestrie în Europa.

Concertul Duo-ului finlandez la Bucureşti face parte dintr-un amplu turneu european cu Integrala sonatelor pentru pian şi vioară de L. van Beethoven împreună cu piese contemporane finlandeze, unele în p.a.a. , cum a fost lucrarea lui Kai Nieminen, foarte frumos realizată pianistic, cu tuşeuri foarte colorate şi o captivantă înțelegere a "timpului muzical" în construcția şi arhitectura muzicală a compozitorului. Pianistul Tuomas Mali este un interpret cu foarte multă imaginație, care se identifică în cele mai mici amănunte cu muzica pe care o interpretează, captivând atenția şi participarea publicului, clipă de clipă, pentru demersul său pianistic – muzical, chiar într-o p.a.a. cum a fost piesa "The smile of the Flamboyant Wings" (după un tablou de Joan Miro), scrisă de compozitorul finlandez Kai Nieminen pentru pian solo.

Tot pentru un instrument solo, dar vioară a compus şi tânăra compozitoare finlandeză Matilda Seppälä, piesa "Itus" , o povestire în sunete de o mare diversitate, cu efecte multiple, lumini, umbre şi culori, în care violonistul Juhani Palola, foarte bun cunoscător al tuturor secretelor instrumentului, a reuşit o comunicare convingătoare şi atractivă pe măsura experienței sale.

Muzica românească, în programul artiştilor finlandezi, a fost reprezentată de o superbă piesă pentru vioară solo şi mediu electroacustic "Jurnal '99" de Maia Ciobanu, lucrare deja intrată în repertoriul multor violonişti români sau străini, cântată pe multe meridiane din Europa, Australia, etc. Este o muzică de mare substanță filozofică şi emoțională, cu multiple posibilități interpretative violonistice, care se îmbină cu sonoritatea povestitoare, sau participativă a mediului electroacustic stabil şi permite violonistului o creație interpretativă scenică fără limite.

Astfel Juhani Palola ne-a oferit o variantă de interpretare meditativă, lirică şi expresivă de intensă, elevată comunicare muzicală.

Dintre sonatele lui Beethoven, cei doi artişti au cântat Sonata nr. 1 în Re major, op. 12 şi Sonata nr. 10 în Sol Major O.P. 96, cântate la începutul şi sfârşitul concertului. Prima sonată, o lucrare de tinerețe a compozitorului, foarte bine aleasă pentru deschiderea concertului a avut în cele 3 mişcări, Allegro con brio, Tema con Variazioni şi Rondo Allegro o variantă interpretativă foarte directă şi comunicativă în cele 2 mişcări rapide iar în Tema cu variații – Andante con moto, în care se succed variații majore şi minore cu diverse caractere şi chiar diferite tempouri, diferențele de caractere, frazare, nuanțare au fost excelent gândite şi realizate de cei doi interpreți.

Sonata a 10-a de Beethoven, Allegro moderato, Adagio espressivo, Scherzo-Trio-Coda, Poco–Allegretto-Adagio-Tempo I – Poco Adagio- Presto, ca încheiere a programului, o muzică ce prevesteşte , ca şi ultimile sonate pentru pian, epoca romantică prin desele schimbări de tempo şi caractere (în sonatele pentru pian chiar eliminarea barei de măsură), a fost cântată într-o perfectă comuniune interpretativă, până în cele mai mici amănunte, cu o foarte fină şi expresivă frazare şi nuanțare, cu alternări şi contraste dinamice neaşteptate (dar scrise de Beethoven), cu respirații, pauze de expresie şi căderi de la fortissimo la pianissimo cerute de compozitor, totul într-o interpretare foarte expresivă de zile mari şi interpreți pe măsură.

Concertul s-a repetat şi la Câmpina în Sala Praznicală a Bisericii "Sfântul Nicolae".

Cornelia BRONZETTI

Triptic de Balet

Opera Naţională Bucureşti ne-a prezentat un Triptic de balet la sfârşit de stagiune. S-a apelat la trei coregrafi importanţi: Jerome Robbins, William Forsythe şi George Balanchine pentru a ni se înfăţişa trei piese din stiluri diferite.

În prima parte, am cunoscut un balet neoromantic al lui Jerome Robbins "In the Night", compus pe câteva nocturne de Chopin.

Coregrafia aceasta s-a prezentat pentru prima dată, la 29 ianuarie 1970 la New York City Ballet. Folosindu-se câteva piese pentru pian, fără să aibă o naraţiune coregrafică, Robbins îşi desfăşoară mişcarea prin trei cupluri care dansează separat, întâlnindu-se în final împreună. Există în aceste coregrafii de esenţă neoromantică, o stare de emoţie şi lirism, dar şi una de amplitudine a pasiunilor şi a unor sentimente interioare profunde. Robbins demonstrează aici un stil academic ce

Foto: operanb.ro

prezintă o puritate a dansului. Cele trei cupluri au fost: Sena Hidaka, Bogdan Cănilă, Bianca Fota, Sergiu Dan şi Corina Dumitrescu, Gigel Ungureanu. Fiecare dintre acestea au demonstrat o înaltă ştiinţă a dansului, făcând mişcarea să curgă cu lirism şi poezie. Cele trei prim-balerine: Sena Hidaka, Bianca Fota şi Corina Dumitrescu au demonstrat, încă o dată în plus, că trăiesc fiecare gest, că au braţe de o mare expresivitate simţind dinlăuntrul fiinţei lor ceea ce dansează. Şi cei trei parteneri ai lor: Bogdan Cănilă, Sergiu Dan şi Gigel Ungureanu le-au secondat la aceeaşi dimensiune, creând momente poetice deosebite. Spectacolul a fost condus de maestrul de balet Ben Huys, în costumele lui Anthony Dowell. La pian s-a aflat Ştefan Doniga.

În partea a doua, am cunoscut o piesă a renumitului coregraf modern William Forsythe "The Middle, Somewhat Elevated", care a semnat coregrafia, costumele, lighting design, pe o muzică electronică a lui Thom Willems, în colaborare cu Lesley Stuck.

Maestrul de balet a fost Thierry Guiderdoni. Din programul de sală am aflat câteva date despre acest balet postmodern: el a fost realizat la cererea lui Rudolf Nureev, premiera având loc la Opera din Paris, la 30 mai 1987, având-o cap de afiş pe cunoscuta balerină Sylvie Guillem. Pentru acel moment, coregrafia a fost considerată inovatoare, chiar revoluţionară pe plan mondial. Chiar autorul declara: "Creată special pentru baletul Operei din Paris, 'In the Middle, Somewhat Elevated' este o temă cu variaţiuni în cel mai strict sens. Folosind virtuozitatea dansului academic, ea extinde şi accelerează figurile tradiţionale ale baletului clasic. Prin schimbarea alinierii poziţiilor şi accentul pe tranziţiile între mişcări, înlănţuirile de paşi primesc un impuls neaşteptat, aparent în contradicţie cu originea lor."

William Forsythe foloseşte o mişcare repetitivă, profund ritmată, dar bine coordonată între parteneri. În prim plan s-au aflat balerinii Cristina Dijmaru, Bianca Fota şi Bogdan Cănilă. Acest trio întruneşte două balerine de prim rang ale baletului nostru şi un tânăr dansator Bogdan Cănilă, aflat într-o vădită evoluţie tehnică, dar şi artistică. El a reuşit să fie un bun partener al celor două interprete, existând o frumoasă coordonare a mişcării dar şi a ritmului impus de muzică. Şi ceilalţi dansatori au fost la înălţime: Cristian Preda, Takahiro Tamagawa, Nastazia Philippou, Abigail Cockrell, Adina Manda, Akane Ichii.

Ca maestru de repetiţii ei au beneficiat de colaborarea Corinei Dumitrescu.

Muzica electronică impune o anumită ritmică, determinând, în cele din urmă, întreaga coregrafie.

Forsythe a revoluţionat mişcarea în dans, dansatorii se coordonează perfect, au ritm, dau culoare fiecărei figuri, folosind din plin toate părţile corpului care vibrează total într-o structură extrem de dificilă din punct de vedere tehnic.

Din punctul meu de vedere, toţi aceşti balerini au reuşit să execute excelent o coregrafie dificilă, dar bine pusă în pagină.

Cea de-a treia piesă a Tripticului a fost baletul neoclasic al lui George Balanchine, prezentat în premieră mondială la New York în 1947 la Teatrul de Balet City Center of Music and Drama pe muzica Suitei nr. 3 pentru orchestră de Ceaikovski. Spectacolul de premieră s-a dansat cu American Ballet Theatre.

Ceea ce am văzut la Bucureşti s-a prezentat în conducerea maestrei de balet Patricia Neary şi în decorurile şi costumele Nataliei Stewart. Baletul este un omagiu al epocii imperiale din Rusia, în care Balanchine s-a iniţiat.

Pe o structură clasică în care abundă o temă cu variaţiuni, se oferă balerinilor posibilitatea să evolueze într-un mod elegant, executând pas de deux-uri care includ variaţiile pentru balerină, dansator, coda.

După cum se ştie, Balanchine punea un accent deosebit pe balerine, ele deţinând rolul central iar băieţii, deşi fac variaţii dificile şi spectaculoase, rămân la nivelul partenerului, al dansatorului care trebuie să o însoţească pe fată, să fie elegant.

Baletele lui Balanchine au o structură neoclasică specială, abundă în paşi şi în simetrii elegante. Desenul este bogat şi organizat cu mult gust, devine ceremonios şi elegant, în acelaşi timp.

Protagoniştii premierei au fost tânăra absolventă a Şcolii de Coregrafie "Floria Capsali", Francesca Velicu şi Shuhei Yoshida.

Francesca Velicu are un corp frumos, bine proporţionat, a surmontat cu onestitate dificultăţile

partiturii, cu atât mai mult cu cât este încă crudă, neobişnuită cu scena şi pretențiile sale. Îi dorim o evoluție frumoasă şi mai ales să-şi dezvolte partea superioară a corpului, o anumită trăire a sentimentului dansului.

Shuhei Yoshida are uşurință în sărituri, este un bun porteur şi a rezolvat cu uşurință cerințele tehnice.

Cele patru cupluri au fost: Raquel Gil-Bergstrom, Akane Ichii, Nastazia Philippou, Remi Tomioka, Valentin Stoica, Egoitz Segura, Takahiro Tamagawa, Alessandro Audisio.

Corpul de Balet a fost omogen şi bine instruit de maeştrii de repetiții Florica Stănescu, Petruța Almosnino şi Laura Blică Toader.

Orchestra a fost condusă cu mult simț muzical, dar şi coregrafic de Tiberiu Soare, un muzician serios pregătit şi exigent cu el însuşi în dorința de a tălmăci o partitură coregrafică, urmărind cu atenție paşii dansatorilor.

Spectacolul a fost bine pregătit, echilibrat prin reunirea a trei stiluri de coregrafii, care relevă, de fapt, pe trei coregrafi aparținând unor momente diferite, având o concepție despre dans total distinctă, ceea ce ne oferă o interesantă retrospectivă a unor maniere de dans, care din păcate, sosesc la noi mult prea târziu. Este mai bine, astfel, decât niciodată.

Aşteptăm să vedem şi alte coregrafii moderne pentru a ne familiariza cu ceea ce se-ntâmplă în lumea dansului. Asta nu înseamnă că nu putem şi nu avem obligația să repunem în repertoriu şi coregrafi români de prestigiu, care au fost uitați, din păcate şi care au spus ceva pentru istoria dansului românesc.

Mihai-Alexandru CANCIOVICI

Concertul vocal-simfonic de la Lyra

Pentru iubitorii marii muzici trăitori în mileniul III, Brăila revine la o normalitate până nu demult doar visată. Concertele de muzică clasică răsună şi sună din ce în ce mai bine, iar meritul e în acest caz al Instituției Publice de Spectacole „Lyra" – bugetată de la Consiliul Județean, condusă de Ionuț Balaban. Un astfel de eveniment, care străluceşte mult după ce s-a încheiat, a fost concertul vocal-simfonic din 5 mai 2016, susținut de solişti şi de Orchestra de Cameră „George Cavadia" a Filarmonicii Lyra sub bagheta colonelului Petrea Gogu – conducător al Muzicii Militare a Garnizoanei Brăila, profesor,

compozitor, aranjor. Soliştii au fost Alexandru Burcă – la pian, Tereza Ganju – violoncel, soprana Cerasela Popa, baritonul Laurențiu Mocanescu, corul Teatrului Muzical „Nae Leonard" din Galați dirijat de Daniel Marcel Nistor.

Compoziții de Ludwig van Beethoven, Wolfgang Amadeus Mozart, George F. Handel, Franz P. Shubert, Tomaso G. Albinoni, Cesar Franck, Giuseppe Verdi, Carl Orff, Paul Constantinescu au prins viață în cele mai frumoase formule. Ca de fiecare dată când la pupitrul dirijoral se află col. Petrea Gogu, muzica te cuprinde cu o forță magică şi te învăluie, discret şi tandru ori cu puterea unei îmbrățişări energice, invitându-te la o caldă şi revigorantă reverie. Si dacă piesele au fost alese astfel încât să fie în bună vecinătate şi să absoarbă din prea plinul componistic exact doza utilă de frumos, de armonie, de sensibilitate, de emoție şi căldură, muzicienii s-au străduit şi au reuşit să dea viață măiastru acestor pagini. Cel care a dat tonul, dirijorul Petrea Gogu - un maestru al genului care de 25 de ani la Brăila transferă magia muzicii în lumea de zi de zi, a oferit publicului încă un motiv de mândrie: că se află în preajma unui as al baghetei, un magistru al rearanjărilor orchestrale alcătuite din sonorități foarte bine dozate. Cu o matură dar sensibilă abordare dirijorală, Petrea Gogu reuşeşte de fiecare dată, iar acum liniştea senină a sălii cu un public fermecat a confirmat-o, să configureze sonor o lume a perfecțiunii muzicale aşa cum ne place să credem că o înțelegem când îi audiem pe marii compozitori. Cei 37 de instrumentişti ai orchestrei, brăileni şi gălățeni, au devenit un corpus al perfecțiunii muzicale, ca şi cum autorul paginilor s-ar fi aflat undeva în culise şi ar fi dat, cu migală şi reverență față de public, toate indicațiile. Pasaje vii, tonuri calde, efluvii de visare ori tumult clocotitor, emoții din cele mai diverse şi greu de transpus în cuvinte după ce ele s-au revărsat muzical în ureche, în inimi, în cugete au stat să dea seama despre un concert măiastru conturat cu o orchestra minunată, condusă "cu mână de fier in mănuşă de catifea" de Petrea Gogu. Linia delicată a frazei melodice, pasajele în forță, gravitatea ori gingăşia tonului compozițional au fost pe rând în acustica sălii contururi bine creionate în peisajul concertistic al serii. Farmecul şi emoția bine transmise de tânărul Laurențiu Mocănescu – baritonul din Muzica Militară pe care l-am audit din nou cu plăcere, acuratețea de care dă dovada în interpretare soprana Cerasela Popa, sensibilitățile şi căldura transpuse cu dozaj parcă farmaceutic de Tereza Ganju la violoncel, dansul frenetic al degetelor pe claviatura pianului în care magicianul a fost de această dată tânărul Alexandru Burcă – urmărit cu mare emoție de mama sa, din sală, profesoara de pian Adriana Burcă, au fost de un firesc fără cusur în seara devenită magică. Corul gălățean a sunat şi el impecabil. A fost o de neuitat dată de concert în Palatul Lyra – revalorizat şi repus în circuit de medicul, scriitorul şi muzicologul Nicu Teodorescu imediat după decembrie 1989 - unde, în urmă cu peste 135 de ani a început să se scrie muzical istoria la Brăila.

Armanda FILIPINE

Forum european dedicat muzicii la Wroclaw

Un forum dedicat muzicii într-un oraş important din Polonia, Wroclaw – Capitală Culturală Europeană în 2016 alături de oraşul spaniol San Sebastian – este desigur un eveniment în sine. Wroclaw este şi un oraş al muzicii. În 2014 s-a organizat în metropola din din vestul Poloniei Festivalul ISCM World Music Days.

Consiliul European al Muzicii (European Music Council - EMC) şi Consiliul polonez al muzicii (Polish Music Council), în calitate de co-organizator al forumului, au ales capitala istorică a provinciei Silezia pentru a găzdui între 19-22 mai o nouă ediție, a şasea, a Forumului European al Muzicii (6th European Forum on Music).

Programul pregătit de organizatori a inclus conferințe, concerte şi dezbateri despre fenomenul muzical contemporan şi prezentarea unor proiecte de colaborare paneuropene în domeniul educației muzicale şi al culturii, în general.

În aceeaşi perioadă s-au desfăşurat la Wroclaw: International Rostrum of Composers – manifestare ajunsă la cea de-a 63-a ediție, organizată sub auspiciile Consiliului Internațional al Muzicii (International Music Council) – şi festivalul Musica Electronica Nova.

Polonezii acordă o mare importanță cultivării valorilor muzicale nu doar declarativ, ci şi investind masiv în acest domeniu. În ultimii ani au apărut săli de concerte ultramoderne proiectate de arhitecți polonezi în Wroclaw, Katowice, Szczecin.

În Wroclaw s-a construit Forumul Național al Muzicii („Narodowe Forum Muzyki"), o clădire modernă, impunătoare care

reprezintă un adevărat simbol arhitectonic al oraşului, sediu al Filarmonicii din Wroclaw şi al altor 11 ansambluri instrumentale şi vocale.

Revenind la Forumului European al Muzicii de la Wroclaw, cu tema: *Musical Homelands: New Territories*, este interesant de semnalat accentul pe care gazdele noastre l-au pus pe promovarea muzicii contemporane, deloc surprinzător, cred, având în vedere importanța şi valoarea şcolii poloneze de compoziție.

Am ascultat printre altele la „Forum Muzyki" un concert de muzică electronică cu lucrări semnate de tineri compozitori polonezi, un concert simfonic şi un concert, intitulat *Inside - Outside*, susținut de ansamblul InterContemporain din Paris, dirijat de Guillaume Bourgogne. În program opusuri semnate de: A. Zubel (*Double Battery*, comandă a ansamblului InterContemporain), Y. Maresz (*Tutti*), E. Varèse (*Octandre*) şi J. L. Hervé (*Germination*).

Concertul simfonic, dirijat de Michal Klauza, de la Filarmonica din Wroclaw, a inclus, sub genericul *Confruntations*, lucrări în care sursele electronice erau fie înregistrate (Y. Höller – *Resonance*), fie combinate în timp real cu sonoritățile orchestrei (W. Mitterer – *Innen drinnen*), fie eşantioanele sonore erau intercalate cu pasaje orchestrale (S. Steen-Andersen – *Double up*).

Doi tineri compozitori polonezi din Cracovia, Piotr Roemer şi Szymon Stanislaw Strzelec au compus o piesă, comandată de festivalul „Musica Electronica Nova", în care au imaginat două lumi sonore diferite construite după anumite paradigme utilizând mijloace ale aceluiaşi mediu sonor (electronic).

Participanții la forum au fost invitați şi la Castelul Ksiaz, situat în apropiere de Wroclaw, unde au continuat sesiunile de dezbateri şi prelegerile. Una dintre ele s-a referit la legăturile în plan muzical dintre țara de origine, Polonia, şi diaspora sa din Siberia, Brazilia şi Australia (s-a vorbit şi despre comunitatea poloneză din România).

În aceeaşi impunătoare sală din Castelul Ksiaz am ascultat şi muzică tradițională din regiunea Kielce din Polonia, din Belarus şi din Ucraina.

În ultima zi a forumului au avut loc alegeri pentru structurile de conducere ale Consiliului European al Muzicii, cu sediul la Bonn. A fost reconfirmat ca preşedinte al EMC Ian Smith din Marea Britanie.

Sorin LERESCU

Opera *Eumenidele* de Aurel Stroe la Milano

Da, spectacolul a fost aplaudat în Milano, dar nu la Scala, ci într-un loc mai primitor pentru muzica nouă, şi anume Auditorium di Vittorio. Festivalul Musica Realta a programat în seara de 16 iunie o co-producție româno-franceză care, în 2014, prezentase această ultimă operă din trilogia Orestia de Aurel Stroe (după Eschil) în cinci oraşe din România: Timişoara, Bucureşti, Buşteni, Cluj, Suceava. "Partea franceză", stralucit reprezentată de saxofonistul Daniel Kientzy, a fost între timp "mărită" prin contratenorul timişorean Nicolae Hațegan (în rolul lui Apollo), care a devenit membru al Corului Radio-France. "Aventura timişoreană" a continuat şi după ce dirijorul Cezar Verlan a plecat din acelaşi oraş pentru a conduce faimosul Madrigal. Ceilalți muzicieni au rămas membri ai Filarmonicii Banatul: Cosmina Ivan (în rolul Athenei), Cristian Ardelean (în rolul luo Oreste), Ana-Maria Stănoia, Cosmina Şerban, Corina Hamat, Alexandru Şuca, Cristian Madina, Bogdan Sărăcin (corul eriniilor/eumenidelor). Regia, semnată în 2014 de Vlad Dragomirescu, a fost de această dată adaptată noii împrejurări de pianistul Sorin Petrescu, de asemenea timişorean.

Nu putem omite contribuția inimoasei echipe a Centrului Cultural Aurel Stroe din Buşteni (Constantin Spurcaciu, Grigore Golubeanu, Alexandru Voinea) care a asigurat figurația (judecătorii Areopagului). Este încă un pas (poate cel mai inedit) pe drumul unei minunate colaborări între Filarmonica Banatul din Timişoara şi Centrul Cultural Aurel Stroe din Buşteni, care continuă neîntrerupt din anul 2007. Fără aceasta, capodopera marelui compozitor român ar fi rămas departe de destinație.

Cristian ARDELEAN

O hologramă sonoră a flautului: viziuni poetico-muzicale marca Violeta Dinescu

Noul CD intitulat *Şarpelecupene* (*The Feathered Serpent*) este produsul unei alchimii artistice perfecte dintre doi muzicieni ai elitei contemporane: compozitoarea Violeta Dinescu şi interpretul Ion Bogdan Ştefănescu. Înregistrat la Deutschlandrundfunk Köln şi apărut în 2016

(Foto: Nicolae Manolache

la casa de discuri Sargasso din Marea Britanie, el oferă o confirmare în plus a afinităţii autoarei cu acest instrument de suflat, o recidivă cu o puternică amprentă lirică, dacă luăm în calcul CD-ul intitulat *Flutes Play*, editat în 2013, cu acelaşi artist în postură de mesager al ideilor încifrate pe portativ de către compozitoarea stabilită de câteva decenii în Germania.

Parcă profilată ca un ecou al piesei *Byzantine prayer* pentru 40 de flautişti (cu 72 de flaute) a lui Horaţiu Rădulescu, autoarea speculează cu mare artă potenţialul timbral al tuturor variantelor acestui instrument, plasând flautul alto în prim plan, acompaniindu-l cu 16, 24 sau 32 de flaute (de la piccolo la flautul bas) sub formă de înregistrare, toate planurile sonore fiind interpretate de către Ion Bogdan Ştefănescu. Acest pariu timbral, care în timpul audiţiei lasă impresia de hologramă sonoră a flautului, cochetând discret cu spectralismul muzical, este potenţat de inserarea în partitură a câtorva instrumente de suflat populare din diverse zone ale globului: sona (un tip de oboi indian), tiuga româneasca, kazoo-ul american. Inclusiv timbrul flautului este pe alocuri împins pe panta metamorfozelor neaşteptate, instrumentul apropiindu-se ca sonoritate, prin efecte inspirate ce au fost căutate în laboratorul creaţiei împreună cu solistul, de fluierul şi buciumul românesc, cimpoiul bulgăresc, de bansuri indian, de ditz-ul chinezesc, duduk-ul armenilor sau shakusaki-ul japonez. O singură excepţie o reprezintă includerea pianului preparat în inventarul lucrării, cu scopul de a obţine nuanţe asiatice apropiate sitarului.

Fără a fi un exotism gratuit, un ornament şi un artificiu acustic adus cu orice preţ în ecuaţia piesei, apelul la instrumentele amintite răspunde unei filosofii adânci: dorinţa autoarei de a vorbi publicului într-un limbaj universal, care îmbrăţişează toate marile culturi muzicale ale planetei, plasând însă în centru zestrea sonora românească. A rezultat un univers muzical compozit şi o mitologie sonoră ce parcurge câmpul estetic de la atavic spre sublim şi care pune la temelia discursului doina, hora, brâul, bocetul, ritmul *aksak* şi desfăşurările de tip *parlando rubato*.

În informaţiile care însoţesc CD-ul, semnate de către interpretul însuşi, primim o explicaţie în privinţa titlului neobişnuit al lucrării: el a fost sugerat de către Ion Bogdan Ştefănescu şi reprezintă un simbol central în mitologia aztecă. Fixat obsesiv în mintea interpretului după parcurgerea cărţii lui Miguel Ángel Asturias, carte intitulată *Hombres de maiz* (*Oameni de porumb*), titlul piesei lui Violeta Dinescu proiectează semnificaţii profunde asupra piesei. Tonul incantatoriu, asigurat de formule melodice repetate şi intonaţii cu valoare onomatopeică, sondarea subconştientului colectiv, toate acestea conturează o antropologie sonoră redată într-o manieră cât se poate de modernă.

Paralela dintre piesa *Şaprelecupene* şi romanul lui Asturias poate fi urmarită pe diverse paliere: dacă în romanul scriitorului din Guatemala se subliniază valoarea sacră a bobului de porumb, în muzica Violetei Dinescu descoperim că sunetul însuşi este un element încărcat de sacralitate. Structura în şase părţi este comună celor două titluri, la fel şi arta de a opera cu un timp mitic, ce comprimă într-un moment unic parcursul mileniilor. Dar analiza comparată relevă şi antinomii: în timp ce romanul lui Asturias reflectă contrastul dintre tradiţiile indigenilor şi societatea aflată în plin proces de industrializare, piesa compozitoarei reuşeşte să concilieze cei doi poli, creind armonie între tradiţie şi modernitate. Explicând biografului Günter W. Lorenz eticheta pe care romanul său a primit-o, Miguel Ángel Asturias declara: „între real şi magic există o a treia clasă de realitate. Este vorba despre o fuziune între vizibil şi invizibil, între tangibil, halucinaţie şi vis. Este similar cu ceea ce căutau suprarealiştii din jurul lui Breton şi care s-ar putea numi *realismul magic*". În *Şarpelecupene*, Violeta Dinescu practică la rândul ei o visare în culori timbrale cu ochii deschişi, un onirism lucid, am putea spune, stare care îi permite autoarei sa redeseneze harta sonoră a lumii, lăsându-l pe Ion Bogdan Şefănescu să ne invite la meditaţie şi să transmită şamanic mesajul transcedental al piesei.

Foto: Cosrmin Ardeleanu

Bianca ŢIPLEA TEMEŞ

Se aproprie Concursul ”Enescu”

Rezultatele preselecției: un număr de 174 de tineri artiști vor intra în competiție

*Juriile de specialitate ale **Concursului Internațional George Enescu 2016** a selectat **174 de tineri artiști** pentru a intra în competiție la această ediție a Concursului Enescu. Tinerii artiști*

*au fost selectați dintr-un număr total de **317** înscriși în Concurs, cu 40% mai mulți față de ediția 2014. Candidații care au trecut de preselecție **vor concura pentru visul lor de a deveni mari muzicieni** ai lumii, **pe scena Ateneului Român**, între **3** și **25 septembrie**.*

Tinerii artiști selectați provin din țări precum **Germania**, **Coreea de Sud**, **Italia**, **Spania**, **Franța**, **Croația**, **Rusia**, **Ucraina**, **Republica Moldova**, **Grecia**, **Lituania**, **Letonia**, **Argentina**, **Cehia**, **China**, **Coreea de Sud**, **Thailanda**, **SUA**, **Canada**, **Turcia**, **Australia**, **Noua Zeelandă**, **Taiwan**, **Japonia**, **Thailanda**, **Cehia**, **Argentina**. Un număr de **12 tineri artiști** provin din **România**. Similar Concursului Internațional de Canto ”Le Grand Prix de l’Opera”, procentajul conaționalilor noștri care au reușit să treacă de preselecție este mic și din păcate reflectă nivelul de competitivitate internațională în scădere al tinerilor muzicieni școliți în România.

Este **pentru prima dată când are loc o preselecție în cadrul Concursului Enescu**, ca urmare a unui **număr foarte ridicat de înscrieri**: în total **317** tineri artiști din **48** de țări s-au înscris pentru a participa la ediția 2016 a Concursului, **cu 40% mai mult față de ediția 2014. Juriul de specialitate** al ediției 2016 a Concursului Enescu este format din **muzicieni** și **profesori de top la nivel internațional**, printre aceștia numărându-se nume precum cele ale violoniștilor **Pierre Amoyal** și **Silvia Marcovici**, ale violonceliștilor **Natalia Gutman**, **David Geringas** și **Arto Noras** și ale pianiștilor **Peter Donohoe**, **Dana Borșan** și **Andrei Sitarev**.

Listele în ordine alfabetică ale concurenților care au fost selectați să intre în competiție la Concursul Enescu 2016 sunt disponibile pe site-ul Concursului și Festivalului, www.festivalenescu.ro.

Pentru **Secțiunea Compoziție**, toate lucrările înscrise au fost trimise spre jurizare, iar câștigătorii vor fi anunțați pe **3 septembrie**, în ziua deschiderii ediției 2016 a Concursului Enescu. Lucrările premiate vor putea fi ascultate în cadrul Festivalului Internațional ”George Enescu”.

Valoarea totală a premiilor din cadrul Concursului Enescu 2015 este de **115.000 de euro**. Li se adaugă două premii speciale: o bursă de doi ani la celebra **Barenboim Academy din Berlin**, pentru cel mai bine clasat concurent român la Secțiunea Vioară, și prezența ca artist invitat pe scena festivalului **iPalpiti Festival of International Laureats 2017**, **Los Angeles**, pentru câștigătorul Secțiunii Vioară.

La ediția 2016, **Concursul Enescu** se desfășoară **într-un nou concept**. Timp de **22 de zile**, între **3** și **25** septembrie, în **Sala Mare** a **Ateneului Român**, publicul este invitat să îi asculte și să îi susțină pe tinerii artiști în drumul către visul lor de a deveni mari muzicieni ai lumii. Tinerilor artiști li se alătură **muzicieni consacrați**, membri ai juriului Concursului, **foști laureați ai Concursului Enescu**, precum și **laureații ai ediției 2014**, într-o serie de peste **19 recitaluri extraordinare** și **concerte cu orchestră**. **Programul** Concursului este disponibil pe pagina de internet a organizatorilor. (M.C.)

George Cocea

Un concert, o expoziție, o evocare, o închinare.

S-au împlinit relativ recent peste o sută zece ani de la nașterea maestrului (1904-1989). Era un suflet mare. O inimă de aur. Făcea parte din marea familie Cocea; personalități fabuloase, de la pictorul Ștefan Luchian la omul de litere N.D. Cocea, la actrițele Tanți și Dina Cocea. Cei care l-am cunoscut pe maestrul George Cocea – nu de ieri, nu de alaltăieri, în ce mă privește de pe la începutul anilor ’60! – ni-l amintim drept un vajnic luptător privind poziționarea potrivită a personalității maestrului George Enescu în patrimoniul culturii naționale și universale. Dovedea o adevărată venerație pentru persoana maestrului. Era trup și suflet atașat memoriei sale.

Violoncelist remarcabil, unicul discipol, la noi, al celui care a fost legendarul Pablo Casals - George Cocea a cântat în compania maestrului Enescu, de asemenea în numeroase formații camerale.

Astăzi este întremător de constatat că posteritatea, discipolii nu l-au uitat. Muzeul Național “George Enescu”, violoncelistul Dan Cavassi – cel căruia i-a aparținut ideea și concepția acestei manifestări, pentru care a adunat din multiple surse fotografii și materiale relevante - el însuși în anii liceului elev al maestrului Cocea, compozitoarea Carmen Cârneci împreună cu Adina Sibianu, aici în postura de muzeograf-

realizator, au organizat o expoziție evocatoare, susținută de un consistent caiet pentru informarea publicului.

În completarea vernisajului din 4 iulie, Dan Cavassi împreună cu pianistul Viniciu Moroianu au susținut în Aula Palatului Cantacuzino un concert cameral, în care au putut fi audiate lucrări din repertoriul maestrului Cocea, unele dintre acestea cântate în perioada interbelică, la pian, în compania lui Enescu însuși. Programul concertului a cuprins partea a treia, *Andante cantabile*, din cea de a doua sonată enesciană pentru violoncel și pian, lucrare ce face parte din repertoriul fundamental al instrumentului, în secolul XX; de asemenea, pagini miniaturale celebre în epocă, unele dintre acestea uitate azi, cum sunt *Siciliana* de Constantin C. Nottara, *Cântec vechi* de Paul Constantinescu, încheindu-se cu o lucrare de primă tinerețe a lui George Enescu, o fermecătoare *Nocturnă pentru violoncel și pian*.

Cu totul remarcabil, prin generozitatea expresiei cei doi protagoniști ai concertului,

violoncelistul Dan Cavassi şi pianistul Viniciu Moroianu, s-au întâlnit pe meridianul unei notabile deschideri spirituale faţă de personalitatea maestrului Cocea.

În alt sens, trebuie amintit, două au fost idealurile, demersurile insistente ale maestrului George Cocea, ambele rămase în suspensie, în parte depăşite în zilele noastre, anume crearea la Paris, patria de adopţie a compozitorului, a Conservatorului "George Enescu" şi, pe de altă parte, aducerea în ţară a rămăşiţelor pământeşti ale maestrului, depunerea lor în cadrul unui Panteon dedicat marilor personalităţi ale neamului, inclusiv lui Constantin Brâncuşi, Nicolae Grigorescu…, idealuri rămase neîmplinite pe parcursul tumultoasei sale vieţi. George Cocea a tânjit de dorul libertăţii de gândire, de expresie, de acţiune; din păcate, ne-a părăsit cu câteva luni înainte de căderea regimului totalitar de la noi!

În anii '50, anii deceniului teribil, fusese încarcerat, precum destui care făceau parte din elita intelectual-artistică a României. Regina mamă Elena, M.S. regele Mihai, cei care au intervenit cu ani în urmă în favoarea unora dintre cele mai importante personalităţi ale timpului, fuseseră ei înşişi expulzaţi in ţară.

George Cocea se născuse în primii ani ai secolului trecut. Şi-a făcut studiile de specialitate la Conservatorul din Bucureşti, cu violoncelistul Dimitrie Dinicu, la clasele de studii teoretice ale compozitorilor Gheorghe Cucu, Alfonso Castaldi şi eminentului muzicolog şi cercetător Constantin Brăiloiu. A pus bazele Cvartetului de coarde Regina Maria.

La Paris, în deceniul al treilea, studiază la celebra École Normale de Musique, cu marile personalităţi ale timpului, cu Casals însuşi, cu marele profesor Diran Alexanian, ulterior cu celebrul violoncelist Gaspar Cassado. Revenit la Bucureşti, înfiinţează, în centrul Capitalei, pe actuala stradă a Occidentului, renumitul Conservator particular "Pro-Arte", patronat de însăşi M.S. Regina Maria. Cu prilejul momentului festiv au fost de faţă personalităţile muzicale ale timpului, compozitorii Alfred Alessandrescu, Theodor Rogalski, pianista Silvia Şerbescu, tenorul Constantin Stroescu, muzicologul Emanoil Ciomac, violonistul Anton Adrian Sarvaş. În anul 1935 marele pianist francez Alfred Cortot saluta înfiinţarea acestei înalte instituţii de învăţământ muzical. Scrisori similare de susţinere vin din partea celebrului violonist Jacques Thibaud, a violoncelistului Pablo Casals.

George Cocea susţine la Sala Dalles aşa numitele Conferinţe experimentale, urmate de recitaluri instrumentale; …contribuind la popularizarea creaţiei autohtone, a celei franceze, a celei contemporane; spre exemplu, a creaţiei lui George Enescu, a compozitorului Stan Golestan…; o acţiune care a continuat concomitent în sălile parizene de concert.

A acţionat în sensul ridicării vieţii noastre muzicale la nivelul celei vest-europene, a celei franceze în mod special. Sunt aspecte ce se răsfrâng, după anul 1944, şi în activitatea sa privind conducerea Filarmonicii bucureştene alături de directorul general al instituţiei, maestrul George Georgescu.

A colaborat îndeaproape cu marile personalităţi artistice ale timpului, cu flautistul Vasile Jianu, dirijorul Egisio Massini, contrabasistul Josif Prunner, violonistul Grigoraş Dinicu.

A contribuit decisiv la ridicarea vieţii muzicale bucureştene la nivelul celei vest-europene; prin stăruinţele domniei sale au fost invitaţi dirijorii Karl Böhm, Herbert von Karajan, pianistul Walter Gieseking, cei mai importanţi violoncelişti ai timpului, Antonio Janigro, Enrico Mainardi, Pierre Fournier, Gaspar Cassado, Casals însuşi şi, evident, George Enescu.

În calitate de solist, George Cocea a fost promotorul cunoscutei creaţii enesciene *Simfonia Concertantă pentru violoncel şi orchestră*, lucrare ce face parte actualmente din probele Concursului Internaţional "George Enescu". Nu trebuie uitat că, în compania maestrului la pian, în Sala Dalles, George Cocea a susţinut numeroase recitaluri camerale.

În perioada postbelică - perioada regimului aşa-zis de „democraţie populată" -, maestrul Cocea a fost o victimă notorie a epurărilor operate împotriva elitei intelectuale-artistice a timpului. După eliberarea din detenţie, la începutul anilor '60, George Cocea a parcurs o perioadă dificilă de adaptare în noul context al epocii. Mult mai târziu a primit postul de profesor asociat al Conservatorului de Muzică "Ciprian Porumbescu", actualmente U.N.M.B.

Am fost vecini; şi ne-am aflat în excelentă comunicare. Locuiam împreună pe o stradă ce dă în Piaţa Dorobanţilor.

Foto: Marius VĂJOAICA
Viniciu Moroianu, Dan Cavassi

Dispunea de un tonus contaminant, de un umor distins. Permanent stenic, dinamic, mobilizator.

La împlinirea a două decenii de la plecarea în eternitate a maestrului Enescu, la Paris - Fontainebleau, alături de fraţii Menuhin, de celebrul violoncelist şi profesor Maurice Gendron, George Cocea a conferenţiat în cadrul unei manifestări dedicate personalităţii enesciene. Înfiinţează, în capitala Franţei, Orchestra de Cameră George Enescu, ansamblu în compania căruia vreme de peste un deceniu a susţinut concerte din creaţia compozitorului, inclusiv la Biserica Română din Paris, în anul 1981, la împlinirea unui secol de la naşterea maestrului.

În cadrul manifestării pe care Muzeul Naţional "George Enescu" a dedicat-o personalităţii muzicianului George Cocea - inclusiv vernisarea unei bogate expoziţii documentare, calde cuvinte evocatoare au fost rostite de violoncelistul Dan Cavassi, de muzicologul Viorel Cosma şi de profesorul Alexandru Bădulescu.

Ca iniţiator al expoziţiei, Dan Cavassi a investit nu doar timp, ci şi o preocupare amplificată afectiv în documentarea temeinică, atenta cercetare a arhivelor, alegerea pertinentă a materialelor - fotocopii ale unor imagini de epocă, scrisori ale muzicienilor timpului, în timp ce partea de susţinere a demersului prin texte selective, bine focusate, cât şi buna poziţionare a materialelor în spaţiului vizual al expoziţiei, au fost asigurate prin strădania compozitoarei Carmen Cârneci şi a muziografei Adina Sibianu. Este o dovadă în plus, că oamenii Muzeului Enescu ştiu să aşeze piedici în calea uitării!

Dumitru AVAKIAN

In memoriam Thomas Beimel

L-am cunoscut treptat. L-am văzut odată, prin anii `90, la doamna Marbe în casă, undeva în spatele spitalului ”Grigore Alexandrescu”. Ştiam că e muzicolog german. Mi se părea că e mai în vârstă decât mine şi mult mai matur. Am aflat apoi că venise să ia lecţii de compoziţie cu doamna Marbe. Dormea la ea, mergeau la piaţă amândoi, făceau mâncare, vorbeau vrute şi nevrute. Era de pe atunci o apariţie nonconformistă: roşcovan, pistruiat, vorbind volubil franceza, engleza, spaniola, portugheza şi (aproape) româna, intransigent, aprig, curios şi direct. Cu timpul, ne-am cunoscut mai bine, schimbam câteva vorbe şi amabilităţi. Am aflat că eram de-o seamă. Ba, chiar, era mai mic ca mine – cu vreo două luni.

Dar de împrietenit, ne-am împrietenit de-abia în anul petrecut în rezidenţă la *Villa Concordia* din Bamberg, în 2005-6. Am discutat mult, pe malul Regnitz-ului, chestiuni estetice, de principiu, literatură şi muzică, ideologie ori politică. Era un împătimit al stângii doctrinare şi avea un gust estetic infailibil, forjat de lecturi multiple şi dublat de curajul opiniei. Înclinat spre descoperirea culturii şi muzicii sud-americane (de la el am aflat de uluitorul roman *2666* al lui Roberto Bolaño sau de fascinantul univers al operelor lui Chico Mello), avea un adevărat cult pentru muzica şi cultura românească, pe care o cunoştea în detaliu şi o răspândea cu o deosebită hărnicie. În Germania, emisiunile sale de radio, articolele sale din presă, ajutorul dat pentru editarea CD-urilor cu muzică de Marbe şi Vieru, monografia Myriam Marbe şi multe alte articole ştiinţifice au adus un aport semnificativ la cunoaşterea muzicii româneşti. Profesionist al ideii şi condeiului, permanent deschis spre nou şi experiment, dar şi spirit neobosit şi iscoditor, Thomas Beimei a fost, în acelaşi timp, un suflet mare şi generos, dotat cu un remarcabil simţ al valorii, protejând şi promovând pătimaş ceea ce considera meritoriu.

Am rămas prieteni foarte buni, discutam pe email tot felul de lucruri, recenzam unul pentru altul compoziţii noi, făceam proiecte de concerte, de colaborări diverse, de emisiuni. Era interesat de noul val componistic din România, de artele vizuale, de fenomenul improvizaţiei (a fost membru activ în ansamblul *Partita Radicale*). Compoziţiile sale au o anumită detaşare obiectivă, sunt decente, deloc epatante, mai degrabă rafinate şi reţinute, folosind un minimum de mijloace tehnice şi un material sonor restrâns.

În mai, după ultimul concert din festivalul SIMN 2016, am fost împreună la masă, am comentat concertul şi întreg festivalul, ne-am luat rămas bun ca doi fraţi. Atunci, am simţit ceva, o anumită detaşare angelică a sa, dar şi o siguranţă împăcată cu sine, un soi de înţelepciune domoală, care-i nu-i era proprie, ştiindu-l iute la mânie. Acest lucru m-a impresionat pe moment. Nu ştiu dacă a fost o coincidenţă, o presimţire ori vreo nălucă de-a mea. Cert este că Thomas Beimel ne-a părăsit fulgerător pe 29 iunie, de Sf. Petru şi Pavel, la 49 de ani, lăsându-ne perplecşi şi fără replică, prizonieri ai unei dureri complet noi. Nu îmi imaginam niciodată că voi scrie aceste rânduri atât de curând.

Îmi vine în minte un episod din 2006, la Bamberg. Eram invitaţi la Primărie, care organiza un *cocktail* în cinstea bursierilor de la Villa Concordia. La sfârşitul petrecerii, era o mare coadă de oameni la rămas-bun. Se lungea fiecare cu tot felul de amabilităţi schimbate cu amfitrionii şi mărimile oraşului. Thomas mi-a zis: ”Ge`ma ohne Tschüss!” (Hai să plecăm fără ”la revedere”).

Exact asta a făcut şi acum: a plecat fără să spună ”la revedere”, absorbit într-un destin meteoric şi torenţial. A luat-o-n sus, dintr-odată, în stilul lui nonconformist şi agil.

Lacrimosa.

Dan DEDIU

Adio, Thomas Beimel!

Vestea plecării subite dintre noi a lui Thomas Beimel a fost, pentru cei care l-am cunoscut şi, mai ales, l-am preţuit, ca o lovitură de trăsnet. Avea doar 49 de ani. Şi o prodigioasă carieră de multiplu muzician. Era violist, muzicolog, şef de formaţie instrumentală (este de vorba de „Partita Radicale”) şi compozitor. A primit lecţii de compoziţie de la Myriam Marbe, a cărei muzică o preţuia enorm. A fost (vai! spun asta la timpul trecut) redactor la prestigioasa revistă germană de specialitate „Musik Texte”, una dintre puţinele care mai supravieţuieşte astăzi, în contextul prelungitei crize a culturii, care bântuie civilizaţia de tip occidental. Mai era în acelaşi timp şi redactor muzical al postului de radio Deutschlandfunk, la secţia de muzică cultă.

În cunoştinţă de cauză, îmi relata de curând, cu mare amărăciune, că la postul de radio la care colabora, în ţara muzicii culte (a lui Mozart, Beethoven, etc.), orele destinate respectivului gen de muzică s-au redus la jumătate, întrucât acesta şi-a pierdut, în ultimii ani, receptorii. Comentam amândoi, aproape pe un ton de revoltă, normele capitalismului sălbatic şi faptul că demersul educativ a dispărut, între timp, cu desăvârşire, rămânând în vigoare doar legile pieţei: se vinde doar ce cumpără majoritarii de o barbară incultură. Se mai adaugă şi faptul că în Germania şcolile de muzică (de arte), care până de curând erau încadrate în cele de cultură generală, au fost scoase din acest context şi privatizate. Accesul la ele s-a micşorat, ca atare, în mod considerabil. Înainte, toţi copiii (cu sau fără talent) învăţau să cânte la un instrument şi, în felul acesta, aveau contact cu marea muzică, conştientizând şi mândrindu-se că cei mai importanţi compozitori, pe

direcţia asta, au fost germani. Acum se fălesc cu fotbalişti şi mărci de maşini. În ultima vreme, Thomas Beimel, care era un om de mare responsabilitate socială şi de acţiune, văzând şi trăind aceste evenimente, a hotărât să nu stea „cu mâinile în sân", ci să se implice activ în salvarea a ceea ce mai poate fi salvat, pe direcţia apărării statutului de om cultivat. Drept care, pe lângă multele activităţi avute, a hotărât să se angajeze ca dascăl de muzică la o şcoală (sau la mai multe) de ciclu elementar de învăţământ. În această calitate a născocit metode noi de educare a copiilor cu muzică clasică. Acum câţiva ani, ne-a prezentat, în cadrul unui simpozion de la Bucureşti, rezultatele activităţii sale de ordin pedagogic. Nu i se părea deloc înjositor să lucreze cu copiii de vârstă fragedă.

În acelaşi timp, Thomas Beimel se ocupa cu organizarea de concerte şi festivaluri într-un cadru neconvenţional (ex: gen grădina botanică), pentru a atrage spre receptarea muzicii contemporane un public cât mai divers, mai larg. În contextul de preocupări pomenit a fost şi coorganizatorul în 2012, în cadrul Forumului pentru muzică nouă de pe lângă Radiodifuziunea germană, a unui festival intitulat „**Dialog mit Gott**". Fiecare zi din festival era dedicată unei confesiuni religioase, dintre cele importante, şi anume: budism, iudaism, creştinism catolic, protestant şi bizantin (ortodox). În dezideratul ultimei categorii, în una dintre zilele festivalului, a fost invitată şi formaţia „Archaeus", sub conducerea lui Liviu Dănceanu. Aceasta a oferit un program special de compoziţii muzicale româneşti, din repertoriul contemporan, având ca tematică bizantinismul şi tezele sale. De prezenţa românească s-a ocupat cu multă căldură şi generozitate Thomas Beimel. El a fost, înainte de toate, un mare avocat al componisticii româneşti contemporane. O considera a fi una dintre cele mai importante din lume, la ora actuală. Trăim într-un context socio-politic în care normele generoase ale Uniunii Europene (cu dispariţia barierelor culturale) se duc pe apa sâmbetei, iar tendinţele naţionaliste, cu accente rasiste, renasc. În această stare de spirit, concertele şi festivalurile ghetoizate, de muzică nouă, din Europa centrală exclud muzicile din Polonia şi România (adică din răsăritul Europei, cu excepţia unor lucrări de Ligeti şi Kurtag), din dispreţ de principiu pentru această zonă planetară. A avea un susţinător de etnie germană a fost pentru noi, muzicienii români, o mare favoare. Îi suntem adânc recunoscători lui Thomas Beimel. Trei muzicologi europeni au susţinut în ultimii 40 de ani cu ardoare noua componistică românească, apreciind-o la cote maxime: germanul Ulrich Dibelius în anii '70, belgianul Harry Halbreich (decedat şi el de curând) în anii 80 şi germanul Thomas Beimel după 1990.

Nu ştiu dacă muzicologia va mai juca vreun rol în muzica cultă şi dacă aceasta din urmă va mai supravieţui în viitor.

Thomas Beimel a editat un CD, la prestigioasa editură „Pro Viva", cu muzică românească. A scris o carte despre Myriam Marbe şi, de curând, a scos un CD de autor, cu lucrările importante (din perioada 1960-70) a lui Anatol Vieru, la casa germană de discuri „TROUBADISC" în colaborare cu SWR şi „Radio România". (Este vorba de „Ecran", „Concertul pentru violoncel şi orchestră", „Sonnenuhr", „Jocuri" şi „Odă tăcerii"). Urma să mai scoată un CD cu muzica lui Vieru. A portretizat compozitori români în concerte publice, în „Muzik Texte" şi emisiuni radiofonice. A luat interviuri cu ei.

Avea încă o mulţime de planuri, de proiecte în vizor. Dar firul vieţii lui s-a rupt.

De ce oare, în această lume, oameni cu talent şi vocaţie, uneori cu geniu, făcători de bine, generoşi şi luptători pentru adevăr sunt „răpiţi" înainte de termen, în timp ce mediocrilor, răufăcătorilor, şmecherilor, înşelătorilor li se oferă, de multe ori, toate şansele să-şi ducă până la capăt maleficile intenţii?

Desprinde-te fără regret de această Lume şi urcă cât mai sus, tot mai sus în noua ta Călătorie, dragă Thomas!

Octavian NEMESCU

Thomas Beimel

O zi caldă din vara lui 1997, Thomas Beimel abia împlinise 30 de ani şi arăta rumen, proaspăt şi sprinţar ca la 20. L-am întâlnit în casa profesoarei mele de compoziţie, care între timp îmi devenise prietenă: Miriam Marbe. Aici locuia ori de câte ori venea în România: Miriam compunea, iar Thomas rânduia şi cerceta manuscrisele ei (deşi cartea lui *Vom Ritual zur Abstraktion – über die rumänische Komponistin Myriam Marbe* apăruse deja) sau compunea el însuşi. Cei doi se încrucişau din când în când pe hol, îşi zâmbeau, îşi puneau unul altuia întrebări, îşi dădeau răspunsuri în mezzo piano, după care fiecare se întorcea la lucrul lui.

În acea zi îi povesteam lui Miriam despre intenţia mea de a întreprinde o scurtă revenire pe teren în satul Mârşa de Giurgiu, pentru înregistrări. Thomas s-a apropiat în grabă şi m-a rugat să-l iau cu mine. Am acceptat, fireşte, dar m-am şi minunat: cu excepţia lui Miriam Marbe şi a lui Adrian Enescu, nici un compozitor român nu se arătase interesat să afle **cum sună cu adevărat** o muzică rurală, închipuindu-şi pesemne că notaţiile - în măsura în care ele există! - sunt suficient de lămuritoare. Nimic mai fals: notaţia occidentală "sună" doar pentru cei familiarizaţi cu timbrurile, atacurile şi agogica muzicii academice occidentale, adică cu acele elemente pe care scrierea nu le reprezintă decât vag, pentru că sunt familiare, înţelese de oricine fără vorbe şi fără semne. Notaţia lineară are însă capacităţi limitate de a transpune grafic muzicile orale, iar în cazul muzicilor în ritm liber (*parlando rubato*) eşuează total.

Thomas şi lăutarii ţigani din Mârşa s-au plăcut reciproc şi au comunicat intens prin gesturi şi expresii faciale. Lăutarii ţigani au simţit că au în faţă un "domn" care înţelege şi preţuieşte cântările lor de dragoste. În aceste cântări structurile muzicale se construiesc prin dialogul-competiţie improvizată dintre mai mulţi solişti, în acelaşi timp vocalişti şi instrumentişti. Experienţa l-a încântat pe Thomas. În anii următori mi-a vorbit în repetate rânduri despre ea, fără să uite să mă întrebe ce mai fac muzicanţii, ţiganii.

M-a însoţit apoi, în acelaşi an, pe un alt teren de revenire, la Lăpuşnicu Mare, Banat, pentru fanfara românească din comună. Am stat aici o săptămână. Thomas s-a bucurat ca un copil de tot - de peisaje, de casa care l-a găzduit, de gospodărie, de hrană, de vreme, de oameni. Dar satisfacţia sa supremă a fost muzica, cântecele lirice bănăţene în versiune instrumentală executate într-un mod nemaiauzit. Soliştii – câteva fligoarne sopran, două trompete, un flaut, un clarinet şi un cornet, cărora li se adăuga intermitent şi un trombon cu pistoane – produceau versiuni distincte ale aceleaşi melodii în ritm liber, versiuni pe care le expuneau într-o superpoziţie uşor defazată, adică la intervale foarte scurte şi neregulate de timp. Concomitent acompaniatorii răsfirau în grav acorduri tonale figurate şi bogat ornamentate. Soliştii cântau astfel "cu ecou", într-un fel de polifonie dezordonată vecină cu heterofonia. (Inutil să adaug că o asemenea muzică nu poate fi în nici un chip consemnată grafic prin notaţia noastră lineară.) Thomas era fascinat, nu se mai sătura ascultându-i. Am comentat acest mod particular de execuţie tot drumul de întoarcere, fără a găsi un nume foarte potrivit pentru structura muzicală rezultantă: Polifonie dezordonată? Heterofonie? Polifonie-canon?...

În anii următori Thomas a ascultat multe înregistrări de muzică rurală genuină. Una l-a frapat cu deosebire, produsă de o fanfară moldovenească la care a regăsit polifonia dezordonată de la Lăpuşnic. Muzica l-a impresionat atât de tare încât a mers în satul Zece Prăjini - undeva la capătul lumii -, şi s-a înţeles cu cei zece muzicieni ai fanfarei - Dumnezeu ştie cum – să-l însoţească la Wupperthal pentru câteva concerte şi animaţii muzicale. Şi-a bătut capul să le scoată vize de Germania – vă amintiţi ce plăcut era? – şi i-a cazat pe toţi în casa lui – cum o fi reuşit? I-a omenit, i-a plătit, i-a însoţit pretutindeni, s-a împrietenit cu ei, i-a iubit, i-a ascultat. Câtă disponibilitate muzicală şi câtă curiozitate artistică trebuie să aibă cineva pentru a face toate acestea?

Thomas îmi va lipsi mult, foarte mult. Îmi lipseşte deja.

Speranţa RĂDULESCU

Scurtă istorie

Era prin 1993 când, la recomandarea Doamnei Marbe, a venit cu Partita Radicale la festivalul Zilele Muzicii Contemporane de la Bacău, realizând o demonstraţie de ceea ce înseamnă Freieszusammenspiel. A fost prima lui experienţă românească. Un an mai târziu, Archaeus-ul concerta la Wuppertal, cu un program de lucrări româneşti, multe în primă audiţie, prilej cu care Thomas a lansat primul lui elogiu, ca muzicolog, componisticii noastre contemporane. Peste ani, în 2012, a fost amfitrionul unui alt concert al Archaeus-ului la Deutschlandfunk Köln, în cadrul unei reuniuni dedicate muzicilor de inspiraţie bizantină, punând, printre altele, la dospit proiecte îndelung frământate. N-a fost să fie, întrucât aluatul interferenţelor s-a frânt în infinite firimituri, pe care doar amintirea unei colaborări exemplare o mai poate transforma într-o pâine puhavă, delicioasă, tocmai bună de hrănit propensiunea întru autenticitate şi valoare. Aşa a fost Thomas Beimel: un radical al profesionalismului şi al principiilor valide. Aşa ne vom aminti întotdeauna de el.

Liviu DĂNCEANU

185 de ani de la înfiinţarea Muzicilor Militare Moderne

Anul 2016, în care sărbătorim 185 de ani de la înfiinţarea muzicilor militare, are dublă semnificaţie, fiindcă se împlinesc la 1 August şi 65 de ani de când a luat fiinţă Orchestra Reprezentativă a Ministerului Apărării Naţionale, formaţie de elită interpretativă a Armatei României, etalon de performanţă pe care muzica de fanfară l-a atins, o adevărată mândrie pentru români. Prin grija şi strădania dlui col. Valentin Neacşu, Şeful Muzicilor Militare şi al Inspectoratului pentru Arma Muzici Militare, s-a organizat această sărbătoare de mare ţinută, un adevărat regal, cu concursul Orchestrei Reprezentative a Muzicilor Militare a M.Ap.N. şi al Regimentului de Gardă „Mihai Viteazul", având ca dirijor pe col. Aurel Gheorghiţă.

„La 1 Iulie, Armata României a sărbătorit 185 de ani de la înfiinţarea muzicilor militare moderne, eveniment cu semnificaţii culturale şi sociale ale acestui distinct corp al elitei militare româneşti, cu rol esenţial în apariţia şi dezvoltarea întregii mişcări artistice şi muzicale naţionale, fără de care şcoala componistică şi interpretativă autohtonă ar fi fost mai săracă".

Col. Valentin Neacşu

Şeful Statului
Major General, General dr. Nicolae-Ionel Ciucă

„Când în urmă cu 185 de ani (conform regulamentului Organic din data de 1/13 Iulie 1831) Muzica Ştabului Oştirii, din cadrul Strajei Pământeşti, deschidea defilarea primelor trupe moderne ale Armatei României la Iaşi, se poate afirma că arta muzei Euterpe pătrundea în unităţile militare, abolind astfel definitiv fanfarele turceşti de la curţile domneşti din Valahia şi Moldova, fanfare dăruite principilor celor două provincii nord-dunărene de Înalta Poartă, odată cu simbolurile domniei.

Se cunoaşte faptul că muzicile Oştirii au scris o pagină aparte în istoria militară a românilor. Goarna ostaşului român, încremenit pe buza tranşeei, sunând atacul a devenit un simbol care a sfredelit sufletele luptătorilor , stimulând curajul şi spulberând din om teama de moarte. Printre numeroasele lucrări mobilizatoare cântate de bravii noştri soldaţi în bătălii, binecunoscutul "Deşteptă-te române!" de Anton Pann a ocupat un loc aparte, devenind una din piesele de rezonanţă ale muzicilor militare care au ţinut treaz spiritul marilor evenimente istorice de la 1848, 1859, 1877, 1918 şi, nu în ultimul rând, însângeratul decembrie al anului 1989, moment când "Deşteaptă-te române!" a devenit imnul nostru naţional".

Comandantul
Comandamentului Logistic Întrunit,
General-locotenent dr. Cătălin Zisu

„Transformările severe de ordin politic ce afectează armata după 1944 se răsfrâng cu aceeaşi intensitate şi asupra muzicilor militare. Din cele 110 fanfare militare câte număra Armata Regală în această perioadă, doi ani mai târziu, în 1946, comuniştii vor restrânge drastic numărul acestora la doar 47. În anul 1958 însă are loc un eveniment cu largi rezonanţe în contextul demersurilor educativ-artistice promovate de muzicile militare: înfiinţarea unei secţii de fanfară în cadrul Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România, condusă chiar de inspectorul muzicilor militare din acea vrenme, generalul-maior Dumitru Eremia. Astăzi, mai mult ca oricând, într-o Europă deschisă, fără constrângeri politico-ideologice, Biroul Subsecţiei de Fanfară din cadrul Uniunii are libertatea totală de a iniţia evenimente concertistice şi concursuri naţionale, aşa cum este prestigiosul Concurs Naţional de Creaţie „Iosif Ivanovici" pentru muzică de fanfară, competiţie unică în România şi în spaţiul european, realizată în parteneriat cu Serviciul Muzicilor Militare şi Orchestra Reprezentativă a Ministerului Apărării Naţionale. Mai mult, nume sonore ale muzicologiei româneşti, precum academicianul Octavian Lazăr Cosma şi Viorel Cosma (general în rezervă) sunt prezenţe constante la întâlnirile ştiinţifice organizate de muzicienii militari, multe dintre studiile acestor remarcabili cărturari fiind dedicate istoriei muzicilor Armatei României"

Preşedintele Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România,
Prof.univ.dr. Adrian Iorgulescu

Col. Aurel Gheorghiţa

„În ziua sfinţirii armelor din Moldova (21 August 1931) dată însemnată în calendarul Bisericii Ortodoxe Române drept <Odorvenia (sfârşitul) praznicului Adormirea Maicii Domnului> a avut loc la Iaşi debutul primei muzici militare a Strajei pământeşti din Moldova, capelmaestrul formaţiei fiind Iosif Herffner <cel dintâi care a format muzica militară la noi din români> (Teodor Burada). Evenimentul formării fanfarei ieşene avusese loc odată cu apariţia Strajei pământeşti, la 23 August 1830, când prin strădania materială a comisiei conduse de generalul Starof şi un mănunchi de ofiţeri români, „s-a grăbit a lucra pentru înfiinţarea muzicii strajei pământeşti" ce avea să înlocuiască definitiv mehterhaneaua de tip turcesc din Principatele Române".

Grl. br (r) Prof. univ.dr. Viorel Cosma

Prima fanfară militară a fost înfiinţată la Iaşi, la 1 Iulie 1831, în cadrul Strajei Pământeşti. În anul 1864, în cadrul administraţiei centrale a Ministerului de Război, a luat fiinţă o secţie specială ce avea în subordine toate fanfarele militare. Această secţie a stat la baza constituirii ulterioare a Inspectoratului Muzicilor Militare. În 1867, în cadrul Ministerului de Război se instituie funcţia de „inspector general al muzicilor militare", funcţie în acare este numit şef de muzică clasa I, căpitanul Eduard Hubsch, autorul Imnului Regal al României, compozitor de mare talent şi unul dintre cei mai buni organizatori pe care muzicile militare i-au dat în cei 185 de intensă şi productivă activitate. În acest sens amintim că, în cele aproape trei decenii cât Eduard Hubsch a fost inspector al muzicilor militare, au fost elaborate regulamentele speciale destinate formaţiilor de fanfară şi s-a asigurat muzicilor militare un nou statut în cadrul oştirii.

Această perioadă de 185 de ani, de la Porunca Domnească consemnată în Regulamentul organic din 1/13 Iulie 1831 până la 1 Iulie 2016, a fost o întreagă epocă de prefaceri imprtante ce s-au petrecut în structura muzicilor militare, reflectându-se în activitatea muzicală a saloanelor politice şi culturale (în cele două capitale nord-dunărene, Iaşi şi Bucureşti) prin dotarea formaţiilor de fanfară cu repertorii şi instrumente aduse de la Viena, Berlin şi Sankt Petesburg şi prin creşterea numărului de fanfare militare, ca la un moment dat să avem pe teritoriul ţării noastre la sfârşitul celui de al Doilea Război Mondial 110 fanfare, ca numărul lor să se restrângă după 1946 la 47, iar după 1989 să mai existe numai 15 orchestre de fanfară (3 în Capitală şi 12 în ţară), momente foarte grele pentru slujitorii muzicii militare care şi-au pierdut locul de muncă, fiind trecuţi la unităţile militare în diferite funcţii...

„Astăzi, la ceas aniversar, mai mult ca oricând, aducem un omagiu de suflet specialităţii militare ce ne defineşte pe toţi purtătorii lirei, atât în suflet cât şi pe epoleţi. Muzica militară, regină între arme, podoabă a oştirii, aşa cum o definea Teodor Burada, reprezintă o componentă indispensabilă a armatei moderne. Prezenţa ei în viaţă cotidiană, îngemănarea permanentă cu activitatea educativ-instructivă, aplicativă, operativă şi mai ales festivistă, fac din muzicienii militari actorii principali ai scenei militare româneşti.

Treacutul istoric al formaţiiilor militare de muzică este caracterizat de o permanenbtă transformare organizatorică, ideologică şi conceptuală.

Prin tot ce fac, artiştii militari reuşesc să-şi aducă o contribuţie majoră în plan educativ şi formator, să promoveze cu succes imaginea armatei în rândul societăţiii, să reprezinte cu brio România în confruntările culturale internaţionale, unde aprecierile au fost întotdeauna la gradul superlativ.

Unică în Armată şi în ţară, Muzica Reprezentativă a Ministerului Apărării Naţionale constituie astăzi cea mai titrată formaţie de suflători din România şi etalonul de performanţă pe care muzicile militare l-au atins în cei peste 180 de ani de existenţă.

De-a lungul anilor, Muzica Reprezentativă a Ministerului Apărării Naţionale a devenit o prezenţă constantă la cele mai importante festivaluri de gen, organizate în Europa şi înafara bătrânului continent: Elveţia, Franţa, Belgia, Bulgaria, Polonia, Ungaria, Italia, Austria, China, Germania, Olanda, Danemarca, Cehia, Slovacia, Norvegia sunt câteva din ţările în care performanţele muzicale ale acestei formaţii au fost apreciate la superlativ, nu numai de marele public, dar şi de presa de specialitate. În concluzie, se poate spune că disciplina de ansamblu, virtuozitatea şi nivelul interpretativ ridicat, dublate de spectacol şi strălucirea instrumentelor din alamă şi costumelor, sunt câteva argumente care au impus numele acestei minunate orcheste simfonice de suflători pe meridianele lumii, devenind astfel o adevărată forţă de imagine a României şi Armatei sle în viaţa muzicală naţională şi internaţională.

Cu tot respectul cuvenit, mă închin în fața acestor truditori pe tărâmul artei, pentru talentul şi munca pe care o desfăşoară, pentru renunțărilw şi eforturile depuse în perioada de formare, pentru întreaga activitate militară şi muzicală".

Şeful Serviciului Muzicilor
Militare şi Inspector pentru Arma Muzici Militare,
Colonel Valentin Neacşu

S-a intonat Imnul Național, solistă mezzosoprana Carla Muşat, iar Corpul de gardă al Regimentului „Mihai Viteazul" a prezentat un exercițiu de mânuire a armei din dotare (dexteritate şi dăruire) care a primit aplauze la scenă deschisă din partea oficialtăților şi spectatorilor.

A urmat decernarea de medalii şi premii şi trecerea în rezervă a unui grup de subofițeri şi ofițeri, pritre care şi col. Valentin Neacşu, fiind urmat la conducerea Muzicii Reprezentative a M.Ap.N. de col. **Aurel Gheorghiță.** Festivitatea s-a încheiat cu parada Muzicilor Militare, urmată de o petrecere prietenească la umbra teiilor, iar ansamblul „Doina Armatei" a prezentat un program muzical excepțional de cântece populare.

A consemnat Marin VOICAN-GHIOROIU

Big Band Radio (pe unde te) Piteşti

Ansamblu aflat în activitate neîntreruptă de 67 de ani, **Big band-ul Radiodifuziunii Române** – anterior numit „Orchestra de Estradă Radio" – s-a constituit timp de peste patru decenii drept aparatul instrumental de clasă profesionistă coordonat cu incontestabilă autoritate de gestul dirijoral al maestrului **Sile Dinicu**.

Destinele orchestrei au fost apoi preluate şi permanentizate până în prezent, succesiv, de dirijorii **Cornel Popescu**, **Ion Cristinoiu** şi, în ultimii ani, **Ionel Tudor**, cei aproape douăzeci de interpreți motivându-şi existența artistică prin acoperirea mai multor genuri precum muzica pop, muzica de estradă, jazz-ul, blues-ul. Putem vorbi de o plurivalentă diversitate a preocupărilor şi realizărilor acestui ansamblu, activitatea de înregistrări, precumpănitoare, îmbogățind fonoteca **Radioului** public cu mii de piese aparținând muzicii pop, estradistice şi de jazz. Dar **Big band-ul Radio** a susținut în paralel numeroase concerte, a colaborat la emisiuni de televiziune, a participat la festivaluri – mai ales cele de la Mamaia şi Braşov şi la sărbători ale jazz-ului, precum încă din 1974, Festivalul de la Sibiu. Alcătuit din instrumentişti de certă valoare, ansamblul a creat o adevărată şcoală de interpretare, de improvizație şi de orchestrație, componenții săi vădindu-se apți a rezolva operativ exigențele unor partituri variate, a spori calitatea execuțiilor muzicale propriu-zise prin contribuțiile creative ale acelora dintre instrumentişti afirmați şi ca inspirați ***improvizatori***. În deceniul pe care îl parcurgem, **Big band-ul Radio** s-a distins în contextul vieții muzicale a Capitalei prin serialul de concerte cu frecvență lunară numite ***„Jazz pe româneşte"*** (aducând pe podium şi instrumentişti ori vocalişti invitați), transmise şi în direct de posturile **Radio România Cultural** şi **Radio România Muzical**, concerte găzduite inițial de Studioul **„Alfred Alessandrescu"** apoi din anul 2013 în Studioul **„Mihail Jora"** – alias Sala Mare a **Radiodifuziunii**.

După succesul obținut în finalul **Festivalului „Hot Jazz Summit"** de la Ploieşti (29 noiembrie 2015), iată că **Big band-ul Radio „a evadat"** din nou de la sediu, fiind în seara de 9 iunie 2016 oaspetele **Filarmonicii** din Piteşti, într-un mult aplaudat concert purtând acelaşi generic ***„Jazz pe româneşte"***, derulat în sala **Casei de Cultură a Sindicatelor** din municipiul argeşean. Locurile primitoarei şi încăpătoarei săli au fost ocupate integral de melomanii care au gustat din plin sonoritățile exultând de culoare şi nerv ale celor cincisprezece momente muzicale selectate / pregătite sub bagheta lui **Ionel Tudor**. Ne referim la notorii teme de swing precum „Shiny Stockings" (**Frank Foster**), „Basie Straight Ahead" (**Sammy Nestico**), „Step Right Up" (**Oliver Nelson**), „Blues In My Shoes" (**Peter Herbolzheimer**), piese ***bop*** precum „Scrapple From The Apple" (**Charlie Parker**), secvențe ***fusion*** – „Admiral's Horn" (**Nick Lane**), „Humpty Dumpty" (**Chick Corea**), ca şi multe alte întruchipări de jazz modern, inclusiv prin factura aranjamentelor orchestrale, de tempo-uri diferite, precum acelea intitulate „Tears In My Eyes" (**Mike Tomaro**), „Quintessence" (**Quincy Jones**), , „Don't Git Sassy" (**Thad Jones**), „Georgia On My Mind" (**Hoagy Carmichael**), „Stella By Starlight" (**Victor Young**), „Grace" (**Quincy Jones & Jeremy Lubbock**), „My Foolish Heart" (**Vicror Young**), „Groovin' Hard" (**Don Menza**). Au fost tălmăciri strălucind prin varietate a limbajului sonor, policromie timbrală, vitalitate a pulsației ritmice, coerență şi substanțialitate, dar şi prin inventivitatea improvizatorică plină de miez generos investită în contribuțiile creative ale soliştilor **Big band-ului**: trompetiştii **Sebastian Burneci**, **Silviu Groaza**, **Laurențiu Moise**, la trombon **Vali Dogaru**, saxofoniştii **Paolo Profeti**, **Cătălin Milea**, **Cristian Soleanu**, pianistul **George Natsis**, ghitaristul **Marian Georgescu**. Nu au lipsit două aparte, reuşite secvențe camerale în care s-au produs ***quartetul*** şi respectiv ***trio-ul*** reunindu-i pe **George Natsis**, **Marian Georgescu**, **Eugen Tegu** - ghitară bas, **Laurențiu Zmău** - baterie.

Rod al beneficei conlucrări dintre **Departamentul „Formații Muzicale"** al **Societății Române de Radiodifuziune**, dirijorul **Ionel Tudor** şi conducerea **Filarmonicii piteştene** reprezentată de activul manager **Jean Dumitraşcu**, concertul ***„Jazz pe româneşte"*** oferit fanilor de jazz din Piteşti de **Big band-ul Radio** a rezonat ca un veritabil eveniment muzical, promovat intens în presa scrisă şi audio-video locală. A fost încă o mărturie a ținutei artistice dovedite cu aplomb, „în deplasare", de un ansamblu de elită!

Florian LUNGU

Musicalul *Aladin* de Roman U. Vlad

Cariera îndrăgitei actrițe Stela Popescu a fost consfințită prin crearea unui teatru ce-i poartă numele pe frontispiciu şi este dedicat celor tineri şi nu numai. Evenimentul este situat temporal la final de stagiune, când cei care urmăresc consemnările acestui atractiv program de spectacol muzical surprind un reper existențial nu lipsit de o nuanță de originalitate. Mai precis, acum vorbim de evenimentul surprinzător al

Bogdan Şerban

inaugurării unei noi instituții de spectacole, **Teatrul „Stela Popescu"** – director fondator Smaranda Oțeanu Bunea, director de imagine Viorica Petrovici. Probabil, câteva informații sunt utile. Din perspectivă istorică, sub patronajul Uniunii Criticilor Muzicali şi al Forumului muzical român a fost un proiect anunțat în 2015; data fondării este 28 aprilie, iar data debutului 13 iunie 2016. Pregătirea documentelor necesare lansării şi aprobării proiectului, în semn de omagiu pentru Marea doamnă a scenei româneşti, Stela Popescu, a fost asigurată de către Consiliul Primăriei Municipiului Bucureşti. Cum bine se observă, este vorba de cea mai tânără instituție artistică de stat, dedicată copiilor, tinerilor şi nu numai, un podium de pe care – sub patronajul celebrei noastre artiste – se vor lansa balete academice, dansuri moderne, reprezentații de folclor autentic, creații etno, musical-uri originale, pagini lirice vocal-camerale, hit-uri de ultimă oră. Cum remarcam, putem fi surprinşi de prezentarea unui astfel de moment inaugural, la final de stagiune, căci primele spectacole ale noului teatru s-au derulat pe scena Sălii Mari a Palatului Național al Copiilor în 13, 14 şi 15 iunie.

Primul titlu de pe afişul noului teatru, **Aladin**, este inspirat de unul dintre basmele copiilor, foarte iubit de cei mici dar răspândit prin narațiunea sa şi în lumea celor mai înaintați în vârstă. Roman U. Vlad este unul dintre compozitorii generației tinere care se bucură de o deosebită prețuire din partea Smarandei Oțeanu Bunea, fiind solicitat pentru repertoriul Operei Comice pentru Copii şi, mai recent, pentru spectacolul inaugural al Teatrului Stela Popescu. Din 2007 şi până acum am urmărit mai multe creații ale sale– musicaluri şi balete pe drept aplaudate - destinate publicului acestor ansambluri**: Piatra din casă, Ciuleandra; O noapte furtunoasă, Balul din pădure, Scufița Roşie, Diamantul şi Gâsca, Soacra cu trei nurori**.

Musicalul **Aladin** a fost creat de compozitorul Roman U. Vlad îmbinând ingenios idei melodice şi ritmuri proprii cu unele ecouri preluate din lumea artistică orientală, la care s-au adăugat remix-uri după celebrul **Marş turc** preluat din **Sonata pentru pian în La major** de Mozart. Creatorul are fantezie, se amuză, combină efecte sonore şi surprize. Spectacolul este realizat în regia lui Cătălin Voineag, scenografia multicoloră a Vioricăi Petrovici şi coregrafia fantezistă a lui Ştefan Soare. Cap de afiş a fost, conform protocolului instituției, marea artistă Stela Popescu (în rolul mamei lui Aladin), însoțită pe scenă de interpreți din diverse generații. Personajul titular este interpretat de Bogdan Şerban, care îi are alături, pe scenă, pe baritonii Ştefan Popov (invitat de la Teatrul național de Operetă), Daniel Filipescu, tenorul Andrei

Lazăr (interpreți ai Operei Naționale Bucureşti), solistele Roberta Enişor (Jasmine), Jennifer Dumitraşcu (Ali) şi un grup de păpuşari, foarte apreciat de pubicul copiilor. De asemenea, şi-a dat concursul ansamblul de balet al Teatrului, format după castingul care solicita

concurenților, cum spune Smaranda Oțeanu Bunea, o impresionantă demonstrație de vigoare, talent şi voie bună. Mai este nevoie să spunem că, după urmărirea primei ridicări de cortină, suntem siguri de succesul acestor prime reprezentații, catalogate de conducerea instituției drept „avanpremiere“? Nicidecum, deoarece în toamnă, repertoriull va fi reluat şi întregit cu mai multe programe. Deocamdată, musicalul **Aladin**, însoțit de legendara sa lampă fermecată, luminează acest eveniment de succes, care a atras atenția, pentru primele sale reprezentații, unui număr record de spectatori.

Grigore CONSTANTINESCU

S-a lansat Teatrul muzical „Stela Popescu"

Una dintre cele mai tinere instituții de cultură ale Bucureştilor, *„născută"* în luna aprilie a acestui an la inițiativa Directorului Fondator Smaranda Oțeanu Bunea, a debutat în forță şi cu mare succes.

Palatul Național al Copiilor, sediul noului Teatru *„Stela Popescu"*, a găzduit premiera musicalului *„Aladin"*, semnat de tânărul şi talentatul compozitor Roman Vlad. Primele trei reprezentații s-au jucat cu casa închisă în Sala Mare arhiplină, spectacolul a cărui regie este semnată de Cătălin Voineag având un succes imens. *„Au fost trei zile minunate cu tot atâtea reprezentații la care cu greu s-a mai găsit un bilet"* – a spus Smaranda Oțeanu Bunea. *„Publicul atât de numeros şi de variat a asistat la un spectacol – eveniment cu dansuri incendiare, cu muzică bună, cu dialoguri spumoase şi momente de... suspans şi mister care au cucerit auditoriul. Acest teatru este dedicat copiilor, tinerilor, iar acest succes care a culminat cu lansarea sa, a dovedit cu prisosință că este vorba de un proiect mai mult decât generos şi că a dărui celor mai mici melomani încă un teatru al lor este o datorie de onoare, împlinită"*.

Gr. Constantinescu, Sm. Oțeanu-Bunea, Stela Popescu

Protagonistă a fost marea actriță Stela Popescu, care joacă în rolul *Mamei* alături de tineri solişti vocali şi balerini (coregrafia aparține lui Ştefan Soare), laureați ai numeroase concursuri şi festivaluri naționale şi internaționale. Din distribuție fac parte soliştii Bogdan Şerban (*Aladin*), Ştefan Popov (*Vrăjitorul*), Roberta Enişor (*Jasmina*) şi Jennifer Dumitraşcu (*Ali*), Daniel Filipescu, Andrei Lazăr, Gabriela Daha.

„Aladin" a fost de fapt avanpremiera Stagiunii de toamnă, care se anunță de pe acum una plină de surprize. Copiii şi nu numai vor avea parte de spectacole pline de ritm, culoare, dans, muzică oferite de cea mai tânără trupă de artişti. La propriu şi la figurat… Pentru că teatrul care poartă numele uneia dintre cele mai îndrăgite actrițe ale teatrul şi filmului românesc se adresează publicului foarte tânăr printr-un repertoriu atractiv şi variat - de la balete academice la musical-uri, de la momente artistice de folclor autentic şi ritmuri etno, la hit-uri de ultimă oră.

Costumele sunt semnate de binecunoscuta scenografă Viorica Petrovici (este şi Director de Imagine al teatrului), nominalizată la Premiile César la categoria *„Cele mai bune costume"*, pentru filmul *"La source des femmes"* (*„Izvorul femeilor"*), în regia lui Radu Mihăileanu.

Remarcabil şi lăudabil debutul excelent al Teatrului „Stela Popescu" (sloganul este *"Prețuieşte valoarea"*) fondat de criticul muzical Smaranda Oțeanu Bunea: i abia aşteptăm noutățile Stagiunii 2016 – 2017 şi repertoriul cu spectacolele programate la Palatul Național al Copiilor, dar şi cu turnee de succes în țară şi străinătate.

Oana GEORGESCU

Oda bucuriei

"Caravana Europei" s-a intitulat concertul de excepție pe care gazdele din Focșani l-au oferit miilor de

Ruby, Taz

spectatori din Piața Unirii, loc tradițional de desfășurare a marilor evenimente muzicale. Greu de înțeles cum nici Bucureștii, nici alte orașe mult mai mari din țară nu reușesc să dăruiască publicului asemenea desfășurări impresionante de forțe artistice, ceea ce nu face decât să sporească meritele vrâncenilor, amatori, dar și cunoscători de muzică de calitate. Timp de 6 ore pe eșafodajul scenic ridicat ca de obicei de Visual Emotion (Ovidiu Popică este un maestru pe tărâmul sonorizării, dar și al luminilor și al efectelor speciale) s-au perindat toate genurile muzicale, spre desfătarea numerosului public de toate vârstele. A fost o ocazie binevenită ca și tinerii să afle ceva din istoricul Uniunii Europene, ziua de 9 mai fiind aleasă de ministrul francez Robert Schuman încă din 1950, ca dată marcând "pacea și unitatea în Europa" (proiectul nefiind însă, se știe, deloc nou), din 1985 fiind desemnată oficial "Ziua Europei". Să nu uităm însă că data coincide și cu înfrângerea definitivă a Germaniei naziste, în 1945, iar pentru români reprezintă și proclamarea independenței statale, în 1877. Țara noastră a fost primită în UE la 1 ianuarie 2007 (sunt 27 de țări membre); a nu se face confuzie, mulți greșesc, cu cele 47 de state care fac parte din Consiliul Europei, care are o Adunare parlamentară, alta decât Parlamentul european! Din 1986 drapelul este cel cu 12 stele aurii pe fond azuriu, iar Imnul Europei este "Oda bucuriei" de Beethoven, pe versurile poetului german Schiller.

Concertul la care ne referim a fost o pledoarie convingătoare, fiindcă țara noastră a adus în concertul european numeroase valori, inclusiv muzicale. În acest sens, consultanții muzicali Andreea și Radu Fornea au propus o alternanță incitantă de genuri muzicale. N-a lipsit folclorul, cu reputatul ansamblu profesionist "Țara Vrancei", condus de interpreta Maria Murgoci, a existat și dans modern, cu multe reprize oferite de Rock On și Rock Kids, trupe instruite de coregraful Taz, fostul coleg al lui Smiley de la "Simplu". Micuța de 6 ani Sofia Maria Ciobanu, laureată a emisiunii TV "Next Star" și a festivalului "Mihaela Runceanu" de la Buzău, a cântat muzică ușoară, confirmând din plin distincțiile cucerite. Pe linia apelării la artiști din noul val se înscrie prezența lui What's Up (Marius Ivancea pe numele real), acesta neocolind piesele sale de succes mai vechi: "Habar n-ai tu", "K la meteo" (lansată alături de Andra), "În lipsa ta" (cu Andreea Bănică), "Cu drag" (ADDA), "Arme" (Amna), "Scumpă domnișoară" (cu Uddi) și, firește, cele solistice, din ultimii 2 ani: "Taxi",

Horia Brenciu și HB Orchestra

What's Up

"Tânăr și nebun" (Trăiește-ți viața!), "Bine" (10 milioane de vizualizări pe youtube în doar câteva luni). Tot între numele noi se înscrie și Ruby. Ana Claudia Grigore este din Medgidia, a studiat actoria la liceul "Dinu Lipatti" din București și este studentă la Jurnalism. Evident, la cererea publicului n-a putut ocoli nici unul din hit-urile cu care a fost în topuri în ultimii 6 ani: "Touch me" (succes și în Turcia), "Get high" (cu spaniolul Juan Magan), "Party hard", "Miracle of love", "Bună, ce mai zici?", "Lasă cucu'

Compact

în pace!" (cu Dorian Popa) și, evident, "Stinge lumina" (cu versiunea în engleză "Turn off the lights"), produs de Alex Velea pentru HaHaHa Production.

A fost, în egală măsură, o seară a legendelor rock-ului. Iris a aniversat cu acest prilej nu mai puțin de patru decenii de la înființare, din 1986 datând componența actuală, cu Nelu Dumitrescu (baterie, fondator), Valter Popa (chitară), Doru Borobeică (bas), Cristi Minculescu (vocal). Adevărată pepinieră a rockului autohton, Iris a rulat în rândurile sale, în acest răstimp, peste 20 de instrumentiști valoroși (mai toți prezenți la concertele aniversare ale trupei), nemaivorbind că a avut onoarea de a cânta pe aceeași scenă cu Rolling Stones, AC/DC, Uriah Heep (de altfel n-a lipsit nici acum versiunea bilingvă a celebrului "Lady in black"). Spre deliciul fanilor rock, în Piața Unirii au răsunat refrenele de neuitat: "Cine mă strigă în noapte?", "Floare de Iris", "Strada ta", "Mătase albă", "Cei ce vor fi", "Da, da, eu știu", "Lumina zilei", "Trenul fără naș"... Cu doar un an mai... tînără este formația Compact, ale cărei baze au fost puse în 1977 la Cluj-Napoca; în 1981 a venit Paul Ciuci, lângă el stând și azi bateristul Leluț Vasilescu (căci Teo Peter, se știe, a pierit în acel cumplit accident...). Primul mare hit a fost "Fata din vis", în 1985, când formația reprezintă România la "Festivalul șlagărelor" de la Dresda, după care, în 1988, "Cântec pentru prieteni" consolidează popularitatea grupului, înscriindu-se apoi pe listă "O noapte și o zi", "Un alt început", "Cine ești tu, oare?", "Mă voi întoarce", "Pe tine te-am ales" sau mai recentele "Ești totul pentru mine" (într-o nouă versiune) sau "Zâmbetul din ochii tăi". În cei 35 de ani de carieră prodigioasă, Compact a cântat în URSS, Bulgaria, SUA, Canada, Germania, Spania, Cipru, chiar de la Focșani plecând direct la Londra!

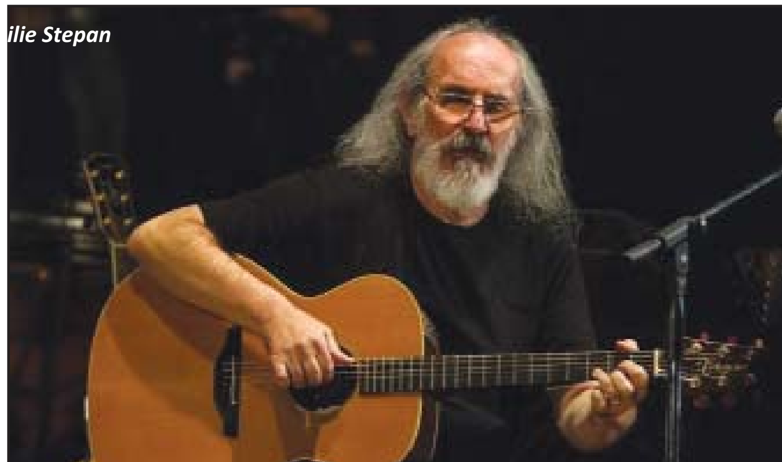

Iris

O asemenea desfășurare de forțe presupune rigoare și punctualitate, experimentații Alexandra și Mihai Paraschiv având grijă să nu se întârzie nici măcar un minut, mai ales că echipa tehnică trebuia să schimbe rapid instrumentele pe scenă, iar unii dintre invitați aveau angajamente în aceeași zi. Încheierea a aparținut unor adevărați profesioniști. H. B. Orchestra a luat ființă în 2002, abordând toate genurile: jazz, rock, swing, pop, R & B, soul, café concert, latino. Horia Brenciu este nu numai cântăreț, dar și dansator, actor, compozitor, instrumentist, experiența TV (a trecut pe rând pe la TVR, Național TV, ProTV, Antena 1) făcând din el un adevărat "entertainer" susținând un adevărat show plin de umor și antren. Cu talentu-i recunoscut el este și un jurat fermecător la concursurile muzicale de pe micul ecran, împrumutându-și vocea și pentru filme de desene animate. Programul său a fost captivant, cu câteva mari șlagăre de muzică ușoară românească, cu un omagiu (oare când vom renunța la acel "tribut", care în românește înseamnă altceva?) adus regretatului Prince, cu "Purple Rain", dar și cu, firește, piesele sale de succes - "Lucruri simple", "Funky party", "La-la-la-la", "Hello", "Septembrie, luni" sau "Fac ce-mi spune inima". Prin acest concert memorabil, Focșanii s-au distanțat și mai tare față de "urmăritoarele" sale, în clasamentul orașelor cu cele mai bune show-uri muzicale! (Foto: Like FX by Infinity Sounds)

Octavian URSULESCU

Timişoara, Capitală Culturală?

Se ştie, se desfăşoară o competiţie acerbă între câteva dintre oraşele noastre (inclusiv Bucureştii) pentru

a fi desemnate Capitală Culturală Europeană pentru anul 2021, onoare obţinută în trecut de Sibiu.

Veteranul muzician timişorean Ilie Stepan, personalitate marcantă a rock-ului autohton, a dorit să pună umărul la câştigarea competiţiei de către oraşul de pe Bega, având o iniţiativă aparte. Alături de formaţia sa, Pro Musica, a susţinut un concert special la Penitenciarul Popa Şapcă şi a depus acest proiect spre validare, pentru a fi inclus în şirul de manifestări muzicale prinse în calendarul acţiunilor culturale trecute în dosarul de intenţie privind candidatura oraşului Din păcate, proiectul depus spre validare la Primărie nu a fost nici măcar votat, nu s-a dat un răspuns, DA sau NU. Din declaraţiile sale spicuim: "Dacă, iată, cu noi îşi permit să facă asta, îmi dau seama cum se comportă cu muzicienii tineri. Muzica face parte din bogăţia majoră a unei localităţi, nu numai echipa de fotbal. Îmi dau seama că scrisoarea deschisă pe care a publicat-o Jozef Kappl, apropo de dezinteresul Primăriei vis-á-vis de opera rock simfonică realizată de el nu a fost deloc exagerată. Şi nouă ni s-a spus că Timişoara e mândră să susţină muzica noastră. Au fost promisiuni".

Amintim că Ilie Stepan are, de câteva decenii, realizări notabile alături de Pro Musica, printre care cel mai cunoscut imn al Revoluţiei din 1989. Dar concertul susţinut de formaţie în curtea Penitenciarului din Timişoara va apărea şi pe DVD, iar regizorul Gelu Şfaiţer pregăteşte un film care va avea interviuri şi secvenţe din concert. Iar pentru anul viitor se plănuieşte editarea trilogiei «Sensul Vieţii» (care să cuprindă albumele «Sensul vieţii», «Undeva în Europa» şi «Lumina»), apariţie discografică de excepţie, care a fost recenzată şi în revista noastră.

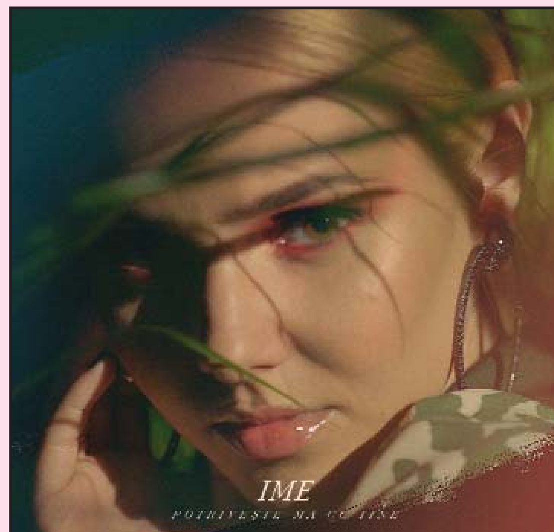
Dan CHIRIAC

Cât vor "dura"?

Zilnic, săptămânal sau lunar, pe firmamentul muzicii noastre pop sunt împinse, într-o sarabandă necontenită, nume noi, prezentate ca mari talente, speranţe certe, personalităţi aparte. În 90% din cazuri, soliste adolescente, mai rar solişti, deseori recrutate din finalele, semifinalele, sferturile de finală şi optimile concursurilor Românii au talent, X Factor, Vocea României. Unele chiar promiţătoare, dar concursurile TV nu pot asigura durabilitatea unei cariere artistice - presupunând că aceasta le este dorinţa, nu doar premiile în bani şi faima imediată. Vor dori, oare, aceste soliste să-şi facă din muzică un drum în viaţă sau este doar un hobby al tinereţii, de care să povestească cu nostalgie colegilor la biroul de inginer, contabil sau manager?

Mai niciuna nu se afişează cu numele real, din buletin, ci toate au pseudonime, prescurtări, vocabule exotice sau englezificate, idee preluată din zona rap. Iar succesul se contabilizează într-un singur mod: numărul de vizualizări pe You Tube. Oare ce mai înseamnă azi un HIT? Dar despre acest fenomen este necesar să ne oprim mai pe larg cu o proximă ocazie. Oricum, noi ne-am făcut datoria, de multe ori, să prezentăm aceste nume noi, în speranţa că dintre ele vor apărea adevăratele vedete de mâine. Am ales şi astăzi câteva propuneri ale caselor de producţie muzicală, citând date, informaţii şi cifre comunicate de acestea.

IME. În cel mai nou videoclip ne invită în grădina Eden-ului,

pentru piesa "Potriveşte-mă cu tine", căci s-a inspirat din legenda lui Adam şi a Evei. Anterior, cover-ul său, "Zaraza", a prezentat publicului o reinterpretare originală a legendarei piese interbelice. Piesa e compusă de Andrei Murariu, cu care a lucrat la cover-urile "Zaraza", "Hotline Bling", "Wannabe". Clipul este regizat de Florin Babei, acelaşi regizor cu care a lucrat şi la clipurile coverurilor.

GEORGIA DASCĂLU. Fosta concurentă de la Vocea României în echipa lui Horia Brenciu, lansează o interpretare proprie a piesei "Stiches". Georgia lansat piesa de debut "Ambition" chiar în timpul finalei concursului. Single-ul nou este un cover, iar originalul s-a bucurat de succes încă de la lansare, fiind una din cele mai populare piese la radiourile din Canada, iar în Statele Unite a ocupat poziţii de top în Billboard Hot 100, cu Shawn Mendes. Despre piesă, Georgia declară: "Am încercat să ofer publicului o variantă feminină a acestui cântec".

KAMELIA. Lansează single-ul şi videoclipul "Amor", colaborare cu Puya, După "Prima oară" şi "Come Again",

Kamelia revine cu un single compus şi produs împreună cu George Hora, fratele său. In clipul "Amor", regizat de Bogdan Daragiu, solista intră în pielea unor personaje inedite, influențate de cultura asiatică, africană, dar şi de cea urbană. Pe lângă hiturile menționate, Kamelia a mai imprimat single-uri solo, precum "Te rog" sau "Ştiu că eşti al meu", dar şi colaborări alături de Voltaj, Voxlight, Bitză.

IANA. "Aja Mara" este piesa de debut a Ianei, în vârstă de 22 de ani, care este acompaniată de Alessandra, o solistă deja cunoscută. Muzica a atras-o pe Iana încă din

copilărie, la 8 ani începând să studieze vioara şi pianul, iar la 14 ani lua lecții de canto. Pentru Alessandra este a patra piesa din carieră, precum şi a doua colaborare. Ea s-a bucurat de succes încă de la debut grație pieselor "Eres Mi Vida" şi "Khalia".

TARA HOLTEA. Cunoscută pentru "Missing you", "Day And Night" (compus de Faydee) şi pentru colaborările cu Liviu Hodor, lansează single-ul şi videoclipul "Easy (ABC)" (Phelipe este compozitorul şi producătorul piesei). Videoclipul este regizat de X Music & Video (Lazăr Cercel şi Eduard Alexandru Andrei), iar filmările au avut loc în studiourile MediaPro din Buftea.

THEODORA. Revine cu un nou single şi videoclip, de aceasta dată featuring Cortes, după colaborarea cu Pacha Man, de anul trecut. Videoclipul a fost regizat de iRonic, iar cei doi sunt deja la a doua colaborare, după "Cu tine pe mine". Clipul s-a filmat pe parcursul unei zile întregi în Halele Carol. Compusă de Ciprian Blaga şi DJ Sava, piesa "Ce tare" este cel de-al treilea single al tinerei soliste şi vine cu un sound pop-dance cu influențe urban-flirty.

OTILIA. Lansează un single în limba română, "Iubire adevărată", după succesul internațional înregistrat cu "Bilionera", dar şi cu follow-up-ul "Aventura". Otilia este a treia artistă din România, după INNA ("Hot") şi Alexandra Stan ("Saxobeat") care a avut succes în plan internațional. Hitul "Bilionera" a înregistrat peste 200 de milioane de vizualizări şi a ocupat primul loc în topurile radio din Turcia, Grecia, Cipru şi Bulgaria. Cel de-al doilea single, "Aventura", a câştigat rapid popularitate la radiouri din Polonia, Bulgaria, Turcia, Bulgaria şi multe altele.

IVANA. Lansează primul single din carieră - "Tomorrow". Piesa a fost compusă de Ivana împreună cu Elena Vasile, Eduard Santha şi produsă de Barac Sebastian, Marcel Botezan ("responsabili" pentru hiturile INNEI şi Antoniei), Sergiu Musteață şi David Ciente (unul dintre compozitorii şi producătorii single-ului "Dale Papi" al lui Lariss). IVANA (pe numele complet Ivana Farc) este cunoscută publicului în urma participării la Vocea României, în echipa lui Tudor Chirilă. Artista în vârstă de doar 18 ani s-a mutat de la Aleşd în Bucureşti la Colegiul Național "George Enescu", unde îşi continuă ultimul an de studii. Videoclipul piesei "Tomorrow I'll Be Gone" a fost filmat în Bucureşti, dar şi la mare, regizor este Michael Mircea, iar invitat special este tânărul actor Rareş Andrici.

JO. Ne duce într-un peisaj audio şi vizual cu noul single şi videoclip - "Cu-n picior în rai", compus şi produs de Randi, în studiourile Famous Production. Videoclipul este regizat de Michael Mircea şi a fost filmat la munte, în Obârşia Lotrului. Jo a lansat în luna martie a acestui an single-ul şi videoclipul "Mesajul meu", care a adunat peste 10 milioane de vizualizări pe YouTube. În plus, în 2015, Jo a lansat hiturile "şoapte", "Până vara viitoare" (feat Randi) şi "Nimeni nu-i perfect", alături de Geørge. "Cu un picior în rai" este o coproducție Cat Music şi Famous Production.

MISHA. După colaborările cu DJ Sava pentru single-uri ca "Tenerife", "Te strig" şi "Amor a Monaco", Misha revine cu "Vamos". o nouă piesă cu versuri în limba spaniolă, compusă de Ciprian Blaga şi DJ Sava.

Misha

Videoclipul este regizat de Alex Ceauşu şi a fost filmat pe parcursul a câteva zile în Franța. Misha s-a impus la începutul anului 2015 cu single-ul şi videoclipul "Te strig", în colaborare cu DJ Sava şi Connect-R. Ulterior, DJ Sava şi Misha s-au întors din Monaco cu videoclipul "Amor a Monaco".

GLORIA. Fosta componentă a trupei LaLa Band a lansat piesa "My love". Piesa este compusă de Nicolae Daniel şi Enache Silviu, iar textul este scris de Cristea Cezar. Videoclipul filmat pe malul mării ilustrează perfect mesajul pe care piesa îl transmite.

Gabi MATEI

Nico, un nou album

Cariera remarcabilei interprete Nicoleta Matei, alias Nico, a început prin 1990, când absolvă Şcoala de arte din

Ploieşti, oraşul său de ”reşedinţă”, la clasa prof. Corneliu Irimia, dar practic putem vorbi de două decenii bătute pe muchie de carieră artistică, fiindcă din 1996 începe să participe la diverse competiţii muzicale. Este anul în care este angajată solistă a secţiei de estradă a Teatrului ”Toma Caragiu” din Ploieşti, căreia îi aduce imediat, patru ani consecutiv (din 1996 până în 1999) titlul de cea mai bună solistă vocală la Festivalul naţional al Teatrelor de revistă de la Constanţa (pe când mai fiinţa Teatrul ”Fantasio”, distrus de forurile locale...). În 1998 este revelată publicului din întreaga ţară prin apariţia alături de Horia Brenciu în emisiunea ”Sarabanda”, pentru ca un an mai târziu să vină confirmarea oficială a calităţilor sale vocale: aduce premiul II la secţiunea de Creaţie a festivalului de la Mamaia cu melodia lui Viorel Gavrilă ”Şi dacă viaţa mea...”. Automat, am spune, este remarcată de corifeii genului hip-hop (cărora le-a rămas aproape, dovadă recentul album ”Motive”, sponsorizat de Catena): cei de la B. U. G. Mafia o invită să cânte refrenul piesei

soţii Matei

”Cine e cu noi”, la fel de populară şi azi, aşa cum a dovedit-o recitalul ”mafioţilor” de la Focşani. Primul album al lui Nico apare în 2003, ”Gând pentru ei”, melanj de R&B şi hip-hop în care alături de soţul ei, compozitorul Laurenţiu Matei (instrumentist în orchestra Teatrului ”Toma Caragiu” din Ploieşti, dirijată de Viorel Gavrilă), îi are drept colaboratori pe Puya, Cabron, Don Baxter. Albumul rămâne peste timp cel mai vândut al artistei, cu peste 30.000 de unităţi, piesa ”Nu pot să mai suport”, extrasă pe single, devenind un autentic hit. Colaborările sale cu nume importante din hip-hop (Puya, Codu' Penal) continuă, dar în acelaşi an 2003 începe afirmarea serioasă pe plan internaţional, ca vedetă de muzică uşoară, colaborarea cu regretatul compozitor Cornel Fugaru fiind benefică. Astfel, obţine premiul II la ”Cerbul de aur”, cântând ”Rămâi cu bine” şi ”Heaven Knows”. Urmează Marele Premiu şi alte 4 distincţii speciale la Varna, Bulgaria, la festivalul ”Discovery”, din nou Trofeul la Alma-Ata, în Kazahstan, la ”Vocea Asiei”, pentru ca la Mamaia să recidiveze cu poziţia a II-a la Creaţie, cu piesa lui Andrei Tudor ”Spune da, spune nu”, inclusă şi pe albumul 2016 ”Motive”. În 2005 îşi amână calificarea în finala europeană, clasându-se doar pe locul 3 cu compoziţia aceluiaşi Andrei Tudor ”All The Time”, cântată împreună cu Mihai

alături de Romeo Zaharia şi Titus Andrei

Trăistariu. În acelaşi an lansează al doilea album al său, ”Aşa cum vrei” (piesa titulară a fost intens difuzată), cu piese pop şi R & B, specialitatea casei, semnate de Laurenţiu Duţă, Alin Radu, Laurenţiu Matei, Silviu Păduraru şi Bogdan Taşcău. Acesta din urmă a compus cele două piese incluse ca bonus tracks pe CD-ul ”Motive” şi legate de colaborarea fructuoasă a artistei cu farmaciile Catena (a căror imagine este, alături de Stela Popescu, Alexandru Arşinel şi Adrian Enache), ”Catena-Tango” şi ”Catena-Generaţii”. Trece încă un an şi Nico mai urcă o treaptă, clasându-se pe poziţia secundă la selecţia naţională Eurovision 2006, alături de grupul Akcent, cu ”Jokero”. Dar ceea ce trebuia să se întâmple se împlineşte în 2008, după bunele aprecieri de care se bucură melodia ”Dulce-amăruie” la selecţia naţională 2007: Nico reprezintă România, alături de Vlad Miriţă, la finala Eurovision de la Belgrad. Compoziţia lui Andrei Tudor ”Pe o margine de lume” primeşte acolo premiul pentru cel mai bun aranjament orchestral, iar în

țară este recunoscută drept ”Cea mai bună creație pop a anului” la Gala Radio România din 2009. Între timp, în 2007, este lansat al 3-lea album, ”Cast Away” (piesa titulară este propusă ca single, dovedind că Nico poate aborda lejer şi piese de club), cu o paletă muzicală mult mai variată, dovadă colaboratorii: Laurențiu Matei, Costi Ioniță, Puya, Bogdan Dima, Călin Moraru, Alin Radu, Bogdan Popoiag, Eduard Alexandru. Următorul single de succes este ”Love Mail” (2009), autor fiind Laurențiu Matei pe versurile solistei Moni-K (Monica Loredana Mândrescu), cu prezențe în Top 10 şi anticipând albumul omonim, lansat în primăvara lui 2010, piesele fiind semnate şi de Laurențiu Duță şi Cabron; colaborarea L. Matei-Moni-K se regăseşte şi pe următorul single de mare succes, ”Poate undeva”. În mai 2010 Nico îşi confirmă triumfal cariera internațională, cucerind Trofeul festivalului de la Istanbul cu melodia având un titlu inspirat: ”Ah, Istanbul!”. La gala premiilor Radio România 2011, Nico are 3 nominalizări: ”Cel mai bun album” (”Love Mail”), ”Cea mai bună piesă pop” (”Poate undeva”) şi ”Interpreta anului”, triumfând la această ultimă categorie. Tandemul Laurențiu Matei-Loredana Mândrescu mai dă o dată lovitura, propulsând ”Mai dă-mi o şansă” în postura de ”Piesa anului 2011” la emisiunea Top Românesc de la Radio România Actualități (de altfel, Titus Andrei, realizatorul acestei populare emisiuni desființate abuziv de postul public de radio, a vorbit la lansarea albumului ”Motive”, la farmacia Catena de la Piața Romană din Capitală). La Gala RRA 2012, Nico domină, câştigând două secțiuni importante, ”Cea mai bună piesă pop” (”Mai dă-mi o şansă”), respectiv ”Cea mai bună interpretă a anului”. Proiectele valoroasei artiste

cu Otilia Ostroțki

sunt tot mai diversificate: figurează cu ”Îmi amintesc” pe albumul ”Beautiful Jazz Duets” al formației Direcția 5, iar în primăvara lui 2012 colaborează cu Vanotek şi Kristina (Cristina Bălan, ex-Impact) la piesa ”Sweetie”.

Albumul intitulat “Motive” este al 5-lea din discografia lui Nico. Precedentele au fost, reamintim, “Gând pentru ei (2003), “Aşa cum vrei” (2005), “Cast away” (2007), “Love mail” (2010). A fost lansat cu casa de producție Cat Music, fiind sponsorizat de Catena, fiind lansat vineri 15 iulie. Conține 11 piese, dintre care cele recente extrase pe single: “(Să-mi dai) Motive” - la care Nico este co-autoare alături de soțul ei Laurențiu Matei, “În locul tău” (de Adi Cristescu), “Alt început” (feat. Sonny Flame, acesta fiind co-autor), “Clipe” (feat. Shobby). Consecventă politicii ei de a colabora cu muzicieni tineri din aria hip-hop, Nico a inclus pe album şi piesele “9” (feat. F. Charm), “Nebună după tine”, aparținând, muzică şi versuri, mai vechiului ei colaborator Cabron (Alexandru Minculescu), iar Mădălin Ionuț Drăgan (Shobby) semnează, muzică şi versuri, piesa “Pozitivitate”. Foarte atractivă este, fireşte, piesa “Spune da, spune nu” (feat. Andrei Tudor), compoziția valorosului creator Andrei Tudor, pe versuri de Andreea

cu Lucia Dumitrescu

Andrei. Laurențiu Matei semnează 4 compoziții, iar Nico - premieră absolută! - îşi pune semnătura pe titlurile “Live it up” (singură) si “Amintiri” (alături de soțul ei Laurențiu Matei). Între textieri, două nume cunoscute şi pentru performanțele vocale: Monica Loredana Mândrescu (Moni-K) şi Cristina Bălan. Ca bonus tracks, albumul include două foarte populare cântece legate de campaniile Catena şi aparținând, muzică şi versuri, lui Bogdan Taşcău: “Catena-Tango” şi “Catena-Generații”. Cu ocazia lansării de la farmacia Catena de la Piața Romană, Nico a semnat autografe, iar albumul a fost oferit gratis, prin grija Catena, tuturor doritorilor. Evenimentul a fost introdus de Otilia Ostroțki, iar solista si albumul s-au bucurat de prezentările profesioniste aduse la microfon de Octavian Ursulescu şi Titus Andrei. Dintre colegii de breaslă au venit s-o susțină pe Nico la acest eveniment Romeo Zaharia (angajat şi el la teatrul “Toma Caragiu” din Ploieşti), Marius Bălan (absolvent al Universității naționale de muzică din Bucureşti, “rival” de la Teatrul de estradă din Piteşti), Lucia Dumitrescu (solistă cu multe premii la activ, care în ultima vreme colaborează cu formația ProConsul). Mai mult ca sigur în toamnă, după vacanțe, vor mai fi lansări similare şi în alte oraşe din țară.

Iulia FARCAŞ

Festival „Titel Popovici”, la Iaşi

De fapt, am putea vorbi de “Zilele Titel Popovici”, pentru că înafara festivalului închinat memoriei sale şi aflat la a doua ediţie, o a treia zi a fost dedicată lansării volumului apărut la Editura Muzicală, “Titel Popovici, album de amintiri”, la Casa cărţii din Iaşi, în prezenţa a numeroşi prieteni, colegi, colaboratori, admiratori, deşi ne aşteptam la o audienţă sporită. La acest din urmă eveniment, Şcoala de arte, ce poartă numele muzicianului, s-a implicat activ, prin Elena Bodnăraşu şi prof. Culiţă Păduraru, întreaga festivitate fiind filmată. Să nu uităm că Titel Popovici – compozitor, pianist, dirijor, dascăl, organizator de festivaluri – şi-a ilustrat talentul în egală măsură pe tărâmul muzicii uşoare, jazz-ului sau romanţei, aducând numeroase recunoaşteri “culorilor” ieşene. De altfel, el a scris o lucrare foarte interesantă, “Blues pentru Iaşi”, creionând cu acuitate şi competenţă tot ce a însemnat

Robert Florin Hotin

muzică uşoară şi jazz în Iaşii anilor 1958-1993, tipărită elegant de Şcoala de arte, prin grija directorului Traian Mocanu, un pictor de mare valoare şi prieten apropiat al fostului coleg. Poate, având această carte în mână, vor învăţa şi unii localnici că nu se spune “Iaşul” (cum am văzut pe un banner în faţa Palatului... culturii!), nici “Iaşiul”, ci Iaşii... Important este că ilustrul fiu al urbei a fost cinstit cum se cuvine, mai ales că nu sunt în ţară multe festivaluri dedicate unor compozitori de muzică uşoară: avem “Radu Şerban” la Caracal, “Vasile Veselovski” la Piteşti, “George Grigoriu” la Brăila (cel mai puternic, singurul internaţional şi transmis în direct la TV), “Florentin Delmar” la Focşani, a existat, cu doar câteva ediţii, “Ion Vasilescu” la Craiova, puţin, foarte puţin... La Iaşi, ediţia a II-a a festivalului “Titel Popovici” a fost anunţată prin bannere, afişe, flyere, poate

doar implicarea posturilor locale TV şi de radio se impunea a fi mai consistentă (mai ales că unele din ele au fost anunţate drept parteneri media, alături de “Actualitatea muzicală” şi “Ultima oră”), ca şi cea a Primăriei, de pildă, dar cum manifestarea se află la început suntem siguri că la ediţia următoare toată suflarea Iaşilor se va implica. Cert este că meritul decisiv aparţine directorului Traian Mocanu (director de festival, membru şi în juriu), profesorului Maricel Maxim (director artistic, muzicianul a orchestrat şi realizat negativele), profesoarei Gianina Radu (regia) şi, se înţelege, inimoasei văduve a compozitorului, doamna Mimi Popovici neprecupeţind nici un efort pentru a menţine vie memoria artistului.

Festivalul s-a desfăşurat într-un spaţiu neconvenţional, poate nu ideal, dar utilizat nu o dată, am înţeles, pentru concerte – este vorba de Palas Mall. S-a instalat o scenă performantă (se impune la ediţia viitoare existenţa unui fundal, cu însemnele festivalului), sonorizarea a fost mulţumitoare şi probabil nu o dată cumpărătorii din mall s-au oprit să asculte interpreţii, ceea ce este fireşte un câştig real. Din juriu au mai făcut parte interpreţii Doina Moroşanu (preşedinte) şi Constantin Florescu (ne aşteptam ca ei să susţină şi micro-recitaluri cu piese de Titel Popovici...), profesoara de pian Oana Vîrgănici şi două personalităţi de la Radio-Iaşi, Daniela Vlad şi Corneliu Mureşan, ambii absolvenţi de Conservator, deci dintre ei se cuvenea ales preşedintele juriului. Au fost 21 de finalişti, structuraţi pe două categorii de vârstă, mai toţi din judeţul Iaşi; cum

Prof. Maricel Maxim şi micuţii finalişti

festivalul a dovedit calitate şi rigoare organizatorică, suntem convinşi că la ediţiile viitoare gazdele vor atrage concurenţi din toată ţara, dar şi din Republica Moldova

(după cum se ştie, Titel Popovici s-a născut dincolo de Prut). A fost aşadar un mic maraton, cu toate acestea nu trebuiau sacrificaţi laureaţii (e concursul lor, la urma urmei) pentru a face loc unor recitaluri – unele repetate, altele nesemnificative în raport cu tematica festivalului. Şi o ultimă observaţie, la care cu siguranţă organizatorii vor rezona: un eveniment ca acesta, cinstind memoria unui muzician român de elită, trebuie să fie unul eminamente românesc măcar în partea de concurs, unde piesele străine nu au ce căuta. Titel Popovici a scris muzică românească şi i-a pregătit pe elevii săi în acest sens. Copiii şi în general aspiranţii la glorie se cuvine a învăţa să cânte corect (intonaţie, frazare, dicţie, topică) în limba română, au tot timpul mai târziu să devină imitatori la concursurile TV! Mai mult ca sigur că aici profesorii sunt mai puţin vinovaţi, părinţii şi soliştii înşişi fiind atraşi de mirajul hit-urilor străine.

Deloc întâmplător, premiul I la cat. 6-15 ani a fost împărţit de două fete care au cântat melodii româneşti şi au făcut-o foarte bine. Cătălina Maria Vornicu a interpretat, din creaţia lui Titel Popovici (fiecare finalist a cântat, obligatoriu, o compoziţie a acestuia – iniţiativă foarte bună), "Când zâmbeşte un copil" şi (felicitări lui Maricel Maxim pentru orientarea repertorială, cu multe bijuterii ale genului!) "Două viori" de Elly Roman. Iar Alexandra Tomniuc, cu mai puţin de 1 punct în urma sa, a fost distinsă şi ea cu Premiul I ex aequo, pentru "Te cânt,

Mimi Popovici

dragoste!" de Titel Popovici şi "Nimic nu-i greu când tânăr eşti" de George Grigoriu. Premiul II a revenit Brianei Lihet şi pe aceeaşi treaptă trebuia aşezată, datorită diferenţei mici de punctaj, Laura Oana Apetrei; ei însă i-a fost înmânat premiul III, la egalitate cu Roberta Poraicu. Premiile sunt însă mai puţin importante la această vârstă, cuceritoare fiind prospeţimea, bucuria de a cânta, mişcarea scenică, modul în care s-au apropiat, datorită profesorilor lor, de melodii lansate uneori cu mult înainte de a se naşte chiar şi părinţii lor! Categoria 16-40 de ani a fost mai puţin ofertantă, calitativ şi cantitativ, cu toate acestea Trofeul a fost acordat, conform regulamentului probabil, câştigătorului acestei secţiuni, deşi punctajul său a fost inferior aceluia al Cătălinei Vornicu. Este vorba de Robert Florin Hotin, căruia faptul că a cântat ultimul i-a adus noroc; el a interpretat "Te strig fără cuvânt" de Titel Popovici şi o piesă în limba spaniolă, fiind urmat in clasament de Alexandra Coneac (pr. I), Laura Boca (pr. II), Viorica Iojan (pr. III). Concursul a dat ocazia tuturor, interpreţi şi public, de a reasculta atât de melodioasele creaţii ale lui Titel Popovici, meritoriu fiind faptul că nu s-a repetat nici un titlu. Între acestea "Nimeni nu-i ca tine", "Un cuvânt", "7 note mici", "Că sunt tânăr" (micuţul Sebi Filipovici a fost singurul care a adus la microfon 2 piese ale compozitorului omagiat), "Vacanţa de vară", "Hai la dans!", "Nu e mare lucru muzica", "Hai să cânţi cu mine", "De-aş avea", "Cred că ştiu", "Ba da, ba nu", "Cred în tine", "Nu sunt rea", "Cântec soarelui", "Mărturisire", "M-am îndrăgostit", "Eu nu te pot uita", "Poveste de iubire", titlurile fiind alese judicios în raport cu vârsta soliştilor, ceea ce nu se întâmplă în alte părţi. Între melodiile recomandate concurenţilor de dascălii lor de la Şcoala de arte "Titel Popovici" am remarcat creaţii semnate Radu Şerban, Henri Mălineanu, George Grigoriu, Ion Cristinoiu, Temistocle Popa, Marius Ţeicu.

În fiecare din cele două zile (repetăm, gala laureaţilor trebuia desfăşurată integral, cu atât mai mult

Nina Cuciuc

cu cât au fost doar 9 laureaţi!), după concurs au fost programate recitaluri, cele mai multe susţinute de foşti elevi sau colaboratori ai lui Titel Popovici şi incluzând cel puţin o creaţie a acestuia (de pildă micuţa Daria Bahrin, 12 ani, o voce excepţională, cu succese în Italia). Cristina Gogan a fost câştigătoarea primei ediţii, profesoara Geanina Radu şi-a demonstrat tehnica vocală, Ana Maria Pachef (premiul II anul trecut) şi-a justificat numeroasele distincţii, Constantin Florea, nume necunoscut, în ciuda vârstei, a adus culoare muzicală, iar Aurel Niamţu a cântat în ambele după-amieze, cu binecunoscuta-i experienţă. Dar cele mai legate, prin repertoriu şi emoţie a amintirilor, de Titel Popovici au fost recitalurile oferite de două tradiţionale colaboratoare ale maestrului, care au făcut apel exclusiv la cântece ale acestuia. Nina Cuciuc (care în această toamnă, la a 49-a ediţie a festivalului de romanţe "Crizantema de aur" de la Târgovişte, va da viaţă în concursul de creaţie unei lucrări postume a compozitorului) este o maestră a romanţei şi a şansonetei, deşi abordează orice gen de muzică; are 6 albume la activ şi nu mai puţin de 10 premii de excelenţă, inclusiv peste hotare. La rândul ei, Mihaela Mihăilă a cucerit multe premii alături de Titel Popovici la festivalurile de romanţe, aşa încât cele două interprete ne-au întors tulburător în timp...

Încă de la a II-a ediţie a sa, festivalul "Titel Popovici" de la Iaşi s-a înscris în galeria manifestărilor de mare profesionalism şi seriozitate, de care avem atâta nevoie în toate domeniile...

Lelia PRUNDU

„Hai, zâmbeşte!" la Teatrul de Vară „Herăstrău"

Stagiunea Estivală 2016 a Teatrului de Revistă "*Constantin Tănase*" a debutat, ca de obicei, în forță la Teatrul de Vară „Herăstrău", care şi-a deschis oficial porțile cu premiera Spectacolului muzical – umoristic „Hai, zâmbeşte!".

Alin Gheorghişan

Astfel, pentru bucureşteni si nu numai, artiştii Teatrului de Revistă „Constantin Tănase" au transformat o vară fierbinte într-una răcoroasă, veselă, de neuitat, cu week-end-uri memorabile petrecute la cea mai mare din țară (2500 locuri) şi cea mai modernă grădină de vară, duminica, dar şi la Sala Savoy! Pentru că, în fiecare sâmbătă s-a jucat şi la Sala de pe Calea Victoriei spectacolul „*Aer bun! De Savoy*".

Din distribuția spectacolul „Hai, zâmbeşte!" regizat de Cezar Ghioca fac parte actorii Alexandru

Alexandru Arşinel

Arşinel, Vasile Muraru şi Valentina Fătu, Cristina Stamate, Alexandru Lulescu, Adriana Trandafir, Liliana Mocanu, Nae Alexandru si Cristian Simion, Miruna Birău, Raluca Guslicov, Monalisa Basarab, Paul

Vasile Muraru, Valentina Fătu

dirijorul Dan Dimitriu şi orchestra teatrului

Talaşman, Diana Radu, interpreții Alin Gheorghişan, Bianca Sârbu, Daniela Tănase şi Radu Ghencea.

Momentul acrobatic susținut de Tatiana Fecioru, recitalurile şi acompaniamentul Orchestrei Teatrului de Revistă "Constantin Tănase" (dirijor Dan Dimitriu) şi excelentele reprize de dans susținute de Ansamblul de bale (coregrafia: Cornel Popovici) completează un spectacol deosebit care a monopolizat atenția Bucureştilor. Scenografia este semnata de Ana Iulia Popov, iar aranjamentele muzicale, de acelaşi Dan Dimitriu. (Foto: **Cristina Ardelean, Dragoş Constantin**)

Oana GEORGESCU

Jolt Kerestely – 82

Când îl vezi cum străbate Capitala pe bicicletă, chiar şi iarna, nu-ţi vine să crezi că Jolt Kerestely a împlinit 82 de ani! S-a născut în comuna Siclod din jud. Harghita la 12 mai 1934, fiind binecunoscut şi apreciat nu numai în postură de compozitor, dar şi de pianist şi maestru de sunet (din 1964 până în 1994 a fost regizor muzical la TVR, după care a pus bazele performantului Midi Sound Studio, unde lucrează cot la cot cu fiul său Andrei). A studiat la Liceul de muzică din Târgu-Mureş şi apoi la Conservatorul din Cluj-Napoca, fiind, din 1954, pianist, corepetitor, dirijor. Şi-a încredinţat prima compoziţie de muzică uşoară lui Constantin Drăghici, de atunci toate marile vedete ale genului figurând pe genericul celor peste 500 de melodii scrise de el. Între titlurile cele mai cunoscute se numără "Într-un oraş, într-un tramvai", "Pescăruşul", "Dragoste târzie", "În paşi de step", "Când ai 20 de ani", "Te rog zâmbeşte, fată frumoasă!", "Noapte, fată cu cercei de smoală", "Un buchet de crizanteme", "Tăcutele iubiri", "Însingurare", "Dragoste de corturar", "Coca", "Contraindicaţie" şi, desigur, "Copacul" (1975), pe versuri de Ovidiu Dumitru, piesă distinsă doar cu premiul III (ah, juriile!) la festivalul de la Mamaia, în ciuda interpretării vibrante a regretatului Aurelian Andreescu. În anii din urmă, celebra soprană Angela Gheorghiu a realizat la rândul ei o versiune a acestei piese, pe care a inclus-o nu o dată în repertoriul de concert. Nu putem uita remarcabilul album de autor pe care i l-a consacrat lui Paul Surugiu-Fuego, din cuprinsul căruia patru cântece au fost premiate de UCMR, care i-a conferit recent şi Marele Premiu. Premiat la Mamaia, inclusiv cu Premiul de excelenţă , precum şi de UCMR (2000), Jolt Kerestely a mai scris muzică de teatru, de film, musical, piese pentru copii (are în palmares Trofeul festivalului "Mamaia copiilor"), muzică orchestrală şi vocală. La împlinirea a 82 de ani a fost sărbătorit cum se cuvine de numeroşi prieteni, între care oameni de muzică: George Natsis, Paul Surugiu-Fuego, Stela Enache, Marcel Pavel, Andrei Kerestely, textierul Narcis Avădănii, promotorii Livia şi Ioan Gauzin, Oana Georgescu (care a publicat cartea "Jolt Kerestely, o viaţă pentru muzică"). În fiecare an, de 1 ianuarie, dimineaţa, de-o viaţă, "Joly" Kerestely se aşează la pian şi compune – tradiţie de la care nu se abate. Dar nu e totul: în prezent definitivează un al doilea album pentru Fuego, iar la Festivalul naţional al romanţei "Crizantema de aur" de la Târgovişte, din octombrie, va fi prezent în finala secţiunii de Creaţie cu o lucrare interpretată de Daniela Vlădescu. Aşa încât vom mai avea ocazia să publicăm multe articole despre el...

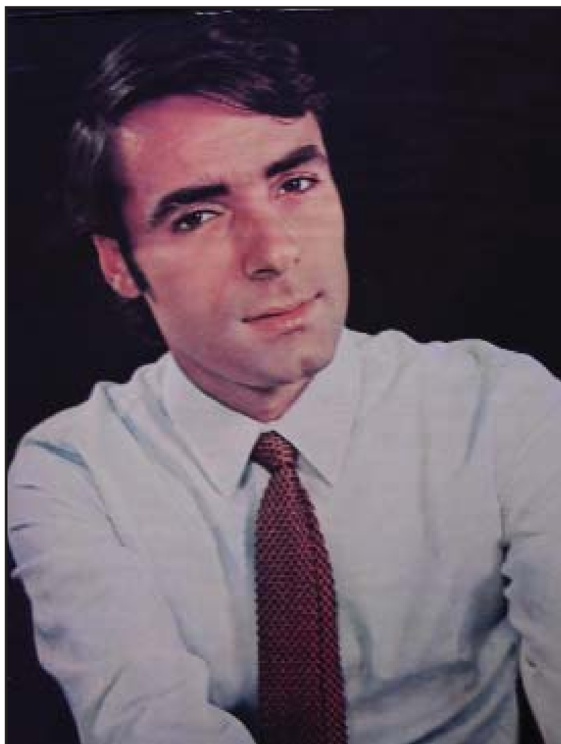

Jolt Kerestely cu Marcel Pavel, Stela Enache, Livia şi Ioan Gauzin

Mara ŞTIRBU

Magia cântecelor lui Florin Bogardo

Puţini sunt compozitorii români de muzică uşoară al căror nume să fie identificat încă de la primele măsuri ale unui cântec, iar Florin Bogardo se înscrie la loc de cinste între ei. În egală măsură orchestrator măiestru, mare iubitor de poezie adevărată (şi nu o dată el însuşi semnatar al versurilor), Bogardo rămâne peste timp marele romantic al genului, ţinând nu o dată, cu un timbru vocal inconfundabil, să-şi interpreteze creaţiile filigranate cu minuţie de bijutier. Cum muzica marilor maeştri ai muzicii uşoare tradiţionale (adevărata muzică românească, fără influenţe străine) este tot mai rar difuzată şi, implicit, puţin cunoscută generaţiilor mai tinere, considerăm mai mult decât salutară iniţiativa de restituire a valorilor autentice ale genului.

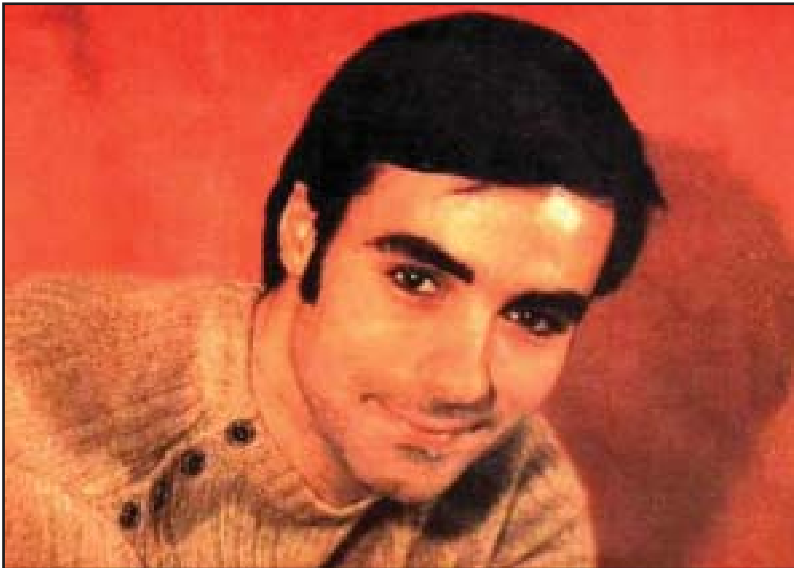

Dacă melodiile altor compozitori din generaţia de aur au mai avut cât de cât şansa de a fi ascultate, în diverse manifestări festivaliere dedicate lor, Bogardo s-a retras, cu demnitate şi discreţie, îndată ce a înţeles că locul profesioniştilor este luat, cu complicitatea mass media şi a caselor de producţie, de amatori şi veleitari fără cunoştinţe muzicale. Din 1992, când a luat parte pentru ultima oară la un concurs televizat, a părăsit această lume care îl reprezenta tot mai puţin, deşi în cei 17 ani care s-au scurs până la moartea sa ne-ar mai fi putut dărui atâtea melodii minunate; poate le-a scris şi devotata sa soţie Stela Enache le va descoperi într-un sertar, dar să nu uităm că în 2008 un incendiu i-a distrus bună parte din locuinţă, cu înregistrări, partituri, arhivă, amintiri... Mulţi s-au mirat sau n-au înţeles decizia lui Bogardo de a se îndepărta de luminile reflectoarelor, dar pentru cine şi mai ales CE să compună în acest peisaj muzical dominat de vulgaritate şi prost-gust? Ce ar mai fi putut face acest creator înzestrat cu har celest, văzând cu durere cum muzica uşoară tradiţională, cu ”dinozaurii” ei, compozitori şi interpreţi de mare valoare, este pur şi simplu executată fără judecată, pusă la zid de oameni fără nici o competenţă? Aşa încât, cu sensibilitatea-i rănită, s-a retras discret, parcă nedorind să supere pe cineva, pentru că aşa a fost întreaga viaţă, fără să ceară nimănui nimic, până în ziua în care inima sa delicată (”Doctore/ Simt ceva mortal/ În regiunea fiinţei mele...”) a cedat, în 2009, lăsându-ne mai singuri, mai trişti, mai lipsiţi de poezia cântecului... Pentru a vă da seama cum era Bogardo, îmi aduc aminte de o întâmplare grăitoare: pe la începutul anilor 2000, primarul sectorului 2 a anunţat că va recompensa cu distincţii o serie de personalităţi, eu fiind desemnat să fiu amfitrion. Pe treptele Casei Vernescu l-am văzut îndreptându-se către parcare, în maşină, aşa încât veţi înţelege surprinderea mea ca atunci când i-am strigat numele să constat că nu era în sală! Se răzgândise şi făcuse drumul întors către casă, nu-l interesau aceste reuniuni festive, premiile nici atât...

Florin Bogardo s-a născut în 1942, la Bucureşti, absolvind în 1967 Conservatorul ”Ciprian Porumbescu”, unde i-a avut profesori pe Victor Iuşceanu, Dragoş Alexandrescu (teorie-solfegiu), Gheorghe Dumitrescu (armonie), Myriam Marbe (contrapunct şi fugă), Tudor Ciortea (forme muzicale), Ovidiu Varga, Octavian Lazăr Cosma (istoria muzicii), Emilia Comişel (folclor), Anatol Vieru (compoziţie). La absolvire devine regizor muzical la Radiodifuziune, unde activează până în 1982, dar încă de pe băncile facultăţii talentul său de excepţie este recunoscut prin lauri la festivaluri de profil. În 1968 devine membru al Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România, dar încă în 1963, la prima ediţie a festivalului de la Mamaia, a fost cel mai tânăr laureat (Premiul Uniunii Scriitorilor), pentru piesa ”Cum e oare?”, cântată de Margareta Pâslaru şi Gigi Marga (la primele ediţii erau două interpretări diferite, idee deloc rea). În 1971 se căsătoreşte cu Stela Enache, pentru care avea să scrie nu mai puţin de 76 de cântece, uniunea lor, din care s-au născut doi copii, fiind perfectă şi sub raport artistic. La festivalul de la Mamaia a fost distins cu premii (în 1963, 1969, 1970, 1972, 1976) sau menţiuni (1973, 1974), dar niciodată n-a urcat pe cea mai înaltă treaptă, semn că încă de atunci juriile nu prea dădeau dovadă de fler şi inspiraţie!

Florin Bogardo ne-a lăsat o moştenire unică de cântece impregnate de sensibilitate, nostalgie, romantism, poezie, colecţia de pe un recent dublu CD Eurostar acoperind cam un sfert de secol, de fapt perioada cea mai productivă din cariera neuitatului muzician. Selecţia, mai mult decât reuşită, demonstrează convingător bogăţia inspiraţiei, rafinamentul melodic, armoniile surprinzătoare, apelarea la versul de calitate, prin care creaţia lui Bogardo se singularizează. Cum melodiile încredinţate Stelei Enache se regăsesc pe un alt album dublu Eurostar, aici avem cu ea doar ”Ora cântecului” (premiul II la Mamaia 1969), melodie gravată în trei versiuni (una în italiană), precum şi ”Să nu uităm trandafirii” (1967), atât cu Margareta Pâslaru, cât şi, într-un ”bonus track”, cu alte vedete care şi-au legat numele de acest tango admirabil: Marina Voica, Mihaela Mihai, Sergiu Cioiu şi, fireşte, Stela Enache, Margareta Pâslaru, Bogardo însuşi. Primul CD include doar melodii interpretate vocal de compozitor, între care nu mai puţin de patru pe versurile unuia din poeţii săi preferaţi, Marin Sorescu: ”Tablouri” - 1967 (cu o versiune în limba

franceză pe celălalt CD, în interpretarea lui Sergiu Cioiu, actorul-cântăreț stabilit de multă vreme în Canada), ”Într-o zi, când m-am născut” (celebrul ”Doctore...”, de care am amintit) – 1968, ”Ceramică” (1969) ”Alchimie”. Ovidiu Dumitru, textierul melodiei ”Să nu uităm...”, este prezent cu ”Un om, o viață” (1970) şi cu... floarea sa preferată, ”Trandafirul” (1978). Una din creațiile de început este ”Taci!” (1963), mai recente fiind ”O, te-am iubit!” (1970) şi

”Primul vals” (1973). Mare iubitor şi ”degustător” de poezie, Bogardo a ales inspirat versurile cântecelor pe care le-a interpretat cu rară căldură, între poeții la care a făcut apel numărându-se Lucian Blaga (”Izvorul nopții”, 1968), Mihai Beniuc (”Apleacă-te lin”), Virgil Carianopol (”Atunci când am venit în lume”), dar şi textieri cu real talent poetic: M. Kuceak (”Luna pământeană”), regizorul Timotei Ursu (”De n-ar fi cărările”), francofonul Constantin Săbăreanu (”Numai inima mea”), compozitorul Alexandru Mandy (”Casa mea”), Teodora Popa Mazilu (”Frumoaso cu ochi limpezi”, 1985). Albumul este deschis de ”Corala mundi”, o piesă specială, pe versuri din lirica bisericească.

M-am referit anterior şi la câteva din titlurile de pe al doilea CD. Între ele, ”Un vis romantic” (1965), cu o colaborare foarte interesantă între Horia Moculescu şi actorul-textier-cântăreț Mihai Dumbravă, decedat în urmă cu câțiva ani în Germania, acesta din urmă figurând şi cu ”Fără lună, fără stele” (1965) sau ”Nu-mi amintesc”. Din vremea studenției lui Bogardo, 1964, datează ”Inimă”, pe versurile dramaturgului Aurel Baranga, cu neuitata Doina Badea, în timp ce Margareta Pâslaru, şi în postură de textieră, ne reaminteşte şlagărul ”Ca tine nu e nimeni”. Doi poeți dragi, Mihai Eminescu şi Marin Sorescu, şi o interpretă la fel, Mihaela Mihai, ne restituie alte două refrene esențiale, ”Dacă iubeşti fără să speri” (1969) şi ”Un acoperiş” (1968). Este, normal, un album al aducerilor aminte, dulci-amare, selecția propunându-ne alte titluri emblematice, ”Plop înfrânt” (1967, Dorin Anastasiu) şi ”Iubirea cea mare” (1966, Aurelian Andreescu), ambele pe versurile compozitorului, precum şi ”Iertarea”, o melodie din 1970 cu o solistă aproape uitată azi, Mira Moreno, emigrată cu multă vreme în urmă în Israel. Mai puțin cunoscut este faptul că Florin Bogardo a acceptat să cânte, la un moment dat, şi creații ale altor compozitori, trei dintre acestea, semnate Aurel Giroveanu şi Remus Teodorescu, fiind incluse pe acest al doilea CD, alături de o surprinzătoare piesă preluată din repertoriul internațional, ”Orologiul”, cântată în duet cu... actrița Stela Popescu!

Mulți dintre autorii versurilor, ca şi unii dintre interpreți, nu mai sunt printre noi, dar, dintre despărțiri, cea mai dureroasă, şi pentru Bogardo, a fost cea a inegalabilului Aurelian Andreescu, căruia i-a încredințat două cântece memorabile, ambele pe versurile Ioanei Diaconescu şi lansate pe scena festivalului de la Mamaia. Că juriile de atunci au fost... surde (putem afla componența lor, dar ce rost mai are? Răul a fost făcut...) o dovedeşte din plin faptul că aceste melodii au făcut istorie, au fost reluate de atunci în zeci de versiuni, fiind cântate şi azi. Astfel, ”Un fluture şi-o pasăre” (a doua versiune a aparținut Stelei Enache) a primit doar premiul III în 1972, în ciuda interpretării vibrante a lui ”Aurică”. Iar ”Tu eşti primăvara mea”, un an mai târziu, a fost distinsă doar cu o...mențiune, a Consiliului culturii, a doua versiune fiind a Mihaelei Mihai. Din fericire, timpul face uneori dreptate aşezând valorile la locul cuvenit, ceea ce reuşesc şi aceste albume de colecție: ”Tu eşti primăvara mea” a fost votată de ascultătorii Radio România pe locul I în selecția ”80 de ani de muzică în 80 de melodii” - casetă cu 4 CD-uri editată de Casa Radio în 2008 şi premiată la timpul respectiv de revista ”Actualitatea muzicală” a UCMR. Cum Florin Bogardo trăia, s-a bucurat că măcar după 35 de ani s-a făcut dreptate, prin votul judecătorului suprem: publicul...

Un sfert de veac de muzică uşoară cum nu ştiu dacă vom mai avea vreodată, aproape 40 de titluri memorabile gravate pe un dublu album ce nu poate lipsi din nici o colecție a unui meloman care se respectă: Casa de producție Eurostar merită toate felicitările pentru această acțiune de restituire, o adevărată operă de ”arheologie” muzicală ce aşează legendele şi valorile la locul lor.

Octavian URSULESCU

Să nu uităm trandafirii

Versurile de Ovidiu Dumitru

Muzica de Florin Bogardo

Tango

Sol m — Do m 6

Să nu ui - tăm nici-când Să iu-bim tran - da - fi - rii,
am tră-dat Ju - ră-mân-tul iu - bi - rii

Do♯ dim. Re — 9-7

Ei sunt pe-a-cest pă - mânt Un sim - bol al iu -
Și-o cli - pă am ui - tat Să iu - bim tran - da -

Sol m

- bi - rii. Și to - tuși de-om ui - ta Să iu-bim tran - da -
- fi - rii. Nu es - te-a - de - vă - rat Că sunt flori tre - că -

Do m 6 — Do♯ dim. Re — 9-7

- fi - rii, Ei nu ne vor ier - ta Cli - pe - le ră - tă -
- toa - re, Su - râ - sul lor cu - rat Nici - o - da - tă nu

Sol m — Fa 7 5 4 — 3

- ci - rii... Și pen - tru as - ta, Nu, des - ti - nul nu e vi - no -

Sol 7 5 4 — 3 — Fa 7 5 4 — 3

- vat, De vi - nă sun - tem nu - mai noi, Noi a - mân -

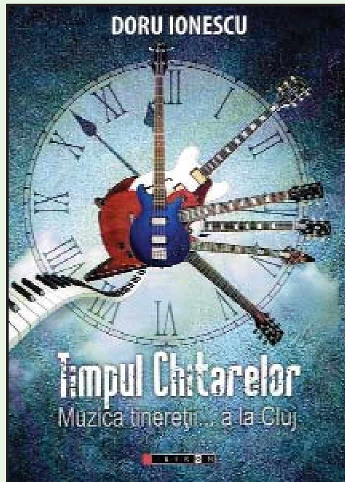
Re 7 5 4 — 3 — *Dal* 𝄋 *al* 𝄌 *la* **Coda** — Sol m — Do m — Sol m — Re 7 — Sol m

- doi... Cei ca - re moa - re.

Doru Ionescu: „Timpul Chitarelor. Muzica tinereții... a la Cluj”

Volumul “inspectează” viața muzicală a Clujului (in 2015 „capitala europeană a tineretului”), în special arealul rock-folk-jazz (dar şi cu incursiuni în dance, folclor, dj) din ultimele cinci decenii, oprindu-se şi asupra veteranilor şi asupra noului val.

Colaboratorul revistei noastre are o bogată activitate publicistică de 25 de ani (mii de articole, sute de emisiuni radio, peste 1300 de programe TV, trei cărți) şi plănuieşte să mai realizeze astfel de “medalioane” şi în alte centre muzicale. Conținutul se bazează pe interviurile şi informațiile obținute în cursul emisiunilor sale, precum şi al numeroaselor reportaje şi călătorii, iar în domeniul jazzului o parte din documentare este obținută datorită lui Ştefan Vannai.

Volumul (301 pagini, format standard) apărut la editura Eikon respectă toate regulile bunei alcătuiri: prefață de Cătălin Ştefănescu, post-pre-față – “Şcoala Ardeleană… de muzică !”, post scriptum – interviu cu Stela Giurgeanu (în “Dilema veche”) - “Să dai speranțe generației următoare”, lămuriri pe coperta a IV-a (din păcate, lipsesc fotografiile)

Numărul capitolelor este impresionant – 42, cuprinzând date nu numai despre muzicieni - Jancy Körössy, Cromatic Grup, Marcela Saftiuc, Experimental Q, Semnal M, Traian Cosma, Modal Q, Toni Poptămaş, Petru Gavrilă, Talitha Qumi, Dj Boroş, Marius Luca, Hans Knall, Totu Rareş, Grumaz, Emeric Imre, Grigore Leşe, Compact, Adriana Ausch, Cătălin Condurache, Rodion GA, Kappa, Trans Express, Altar, Kumm, Nightlosers, Adrian Berinde, Lucian Ban, Desperado, Luna Amară, Sensor, Sistem, Elena Mîndru, Grimus, Răzvan Krivach, dar şi cronicari- redactori – ziarişti: Ştefan Vannai, Richard Constantinidi, Virgil Mihaiu, Nelu Brînduşan, Alexandru Şipa.

O muncă de documentare impresionantă care constituie, după cum scrie autorul, “un modest omagiu muzicii tinereții noastre”.

Radu Lupaşcu: „Interviuri rock 2”

Autorul-inginer (n. 1961) este un neobosit animator artistic: producător discografic, prezentator de emisiuni, organizator de spectacole, colecționar de înregistrări audio-video muzicale. De ani buni a devenit şi un jurnalist fără odihnă: a semnat articole în diverse reviste, a publicat două cărți şi a coordonat două antologii sub egida „Arta sunetelor”, aceasta fiind şi titulatura unui amplu site cultural pe care-l “gospodăreşte” pe internet.

Din acest trunchi se desprinde şi seria „Mitologii subiective’, sub al cărui supra-titlu apare acest volum elegant: 307 pagini, format comod, de buzunar (aproximativ A 5), hârtie de calitate, numeroase ilustrații color şi alb-negru, editare profesionistă (prefață. postfață, CV, sumar, capitole cu denumiri edificatoare).

Sunt incluse 12 interviuri, în principal cu muzicieni - Joe Gaspar (Quo Vadis), Iosef Ioji Kappl (Phoenix), Ilie Stepan (Pro Musica), Iulian Mugurel Vrabete (Holograf), Daniel Silvian Petre (Survolaj), Gabriel Baştanu Isac (Conexiuni), George Sărluceanu (folk), Arpad Kajtar (Clasic XX), dar şi cu „actori afiliați” fenomenului: Florin-Silviu Ursulescu (bine-cunoscut ziarist), Costin Grigoraş (poet, enciclopedist rock), Mihai Croco Manea (organizator concerte), Miluță Fluieraş (fotograf).

Întrebările pertinente, la obiect, subiective sau obiective, fac din acest volum, după cum scrie Gabriel Petric pe coperta a IV-a, „nu doar o culegere de interviuri, ci o carte-concept”. De fapt întreaga activitate a lui Radu Lupaşcu, nu numai acest demers, se constituie într-o luptă contra prostului-gust, în dezacord cu mass-media tabloide care ne sufocă zi de zi.

Gabi MATEI

Horia Brenciu: „Treizeci şi şapte”

Aşa cum mai făcut-o, nu recenzăm întotdeauna doar albumele de ultimă oră, ci pe acelea cu adevărat interesante. În această categorie intră şi acest ”37” al lui Horia Brenciu, o apariție Mediapro Music realmente remarcabilă, de la sound (inginer de sunet George

Nemeznic) la grafică. Este albumul ce include marele succes ”Fac ce-mi spune inima!”, compus, ca mai toate piesele, de chitaristul Cristian Crețu pe versurile Andreei Miclici (în egală măsură backing vocal). Un CD cuprinzând 11 cântece de dragoste, între care şi ”Paris”, ”Ultimul dans”, ”O nouă zi”, ”Locul 2”. Indiscutabil, Horia Brenciu este un entertainer de clasă.

Anastasia Lazariuc: „Cele mai frumoase cântece"

Acest album dublu, de tip "Best of", include nu mai puţin de 41 de cântece şi a contribuit din plin la acordarea către artistă a premiului revistei noastre, la cea mai recentă gală. Este o apariţie senzaţională, inclusiv din punct de vedere grafic, meritul revenind Grupului editorial Litera: pe lângă cele două CD-uri, albumul include o adevărată broşură, cu numeroase informaţii şi fotografii, între care aprecieri din partea unor colaboratori apropiaţi, cum ar fi Eugen Doga sau Iurie Sadovnic. Dintre şlagărele reunite aici nu lipsesc cele mai vechi, cum ar fi "Ca prima oară", "Seară albastră", "Fuga", "Destin", "Melancolie", "Romantică", "Orice femeie e frumoasă", "Oglinda clipelor", alături de cele mai recente - "Mama", "Iubire de-o vară", "Te-aştept să vii", "Nu te mai cred", "Un dor în urma ta". Autorii sunt şi ei de marcă, de la cei basarabeni (Eugen Doga, Ion Aldea Teodorovici, Petru Teodorovici, Daria Radu, Ian Raiburg, Nicolae Caragia) şi pînă la Mihai Constantinescu, Adrian Romcescu, Gheorghe Gheorghiu. O carieră exemplară în (doar) 41 de titluri din numeroasele purtând semnătura Anastasiei Lazariuc.

Revistă lunară de informare, opinie şi dezbatere editată de
UNIUNEA COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA
şi finanţată cu sprijinul MINISTERULUI CULTURII

A C T U A L I T A T E A
M U Z I C A L Ă

Redactor şef:
George BALINT
Redactori: Mihai COSMA, Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU
Secretar de redacţie: Costin ASLAM

Colegiu redacţional:
Mariana POPESCU, Mihaela Silvia ROŞCA,
Vasilica STOICIU-FRUNZĂ

Semnează în acest număr:
Cristian ARDELEAN, Dumitru AVAKIAN, Loredana BALTAZAR, Al. I. BĂDULESCU, Cornelia BRONZETTI, Corina BURA, Daniela CARAMAN FOTEA, Mihai-Alexandru CANCIOVICI, Lavinia COMAN, Cecilia CONSTANDA, Dan DEDIU, Armanda FILIPINE, Andra FRĂŢILĂ, Oleg GARAZ, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Sorin LERESCU, Florian LUNGU, Doina MOGA, Octavian NEMESCU, Speranţa RĂDULESCU, Mircea ŞTEFĂNESCU, Bianca ŢIPLEA-TEMEŞ, Florin-Silviu URSULESCU, Lena VIERU CONTA, Marin VOICAN-GHIOROIU, Damian VULPE

www.ucmr.org.ro

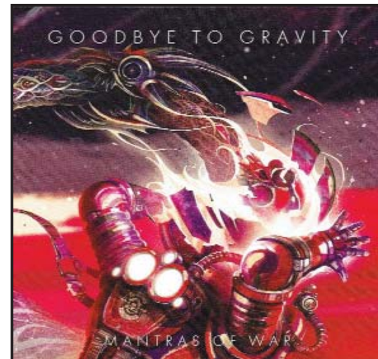
Adresa redacţiei: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect. 1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - INTERSIGMA-ERICOM SRL
TEL: 021-242.30.32 ISSN: 1220-742x

Goodbye To Gravity: „Mantras of War"

Al doilea album (apãrut la Universal Music Romania) al formaţiei bucureştene de rock metalcore, al cãrei prim disc a fost desemnat, în 2012, drept cel mai bun album metal al acelui an. Formaţia era cunoscutã atât în ţarã cât şi peste hotare, cântând la mai multe festivaluri în strãinãtate.

Vlad Ţelea şi Mihai Alexandru – chitarişti, Alex Pascu – bas, Bogdan Lavinius – baterie s-au stins din viaţã dupã concertul de lansare - 30 octombrie 2015 – devenit Tragedia din clubul Colectiv, singurul supravieţuitor fiind Andrei Gãluţ – voce.

Dupã tragedie au fost învinuiţi de mesaje subliminale demonice, au început sã aparã teorii care atrag atenţia asupra coincidenţei dintre titlul cântecului "*The Day We Die*" („*Ziua în care murim*") şi a flãcãrilor de pe coperta albumului, care ar fi „prevestit" cumva dezastrul de la clubul Colectiv. Doar cã melodia cu pricina nu este o invocare a morţii, ci, aşa cum scrie Maria Bumbar, un strigãt de rezistenţã a individualitãţii ce nu se lasã învinsã de puterea de uniformizare a maselor. Cele nouã cântece subliniazã multe alte probleme ale societãţii contemporane cu sonoritãţi grele, apãsãtoare, metalice, tipice acestui stil.

Lucia Dumitrescu: „Dragostea mea"

Laureată a festivalului de la Mamaia şi a concursului "George Grigoriu" de la Brăila, buzoianca Lucia Dumitrescu a acumulat numeroase premii, inclusiv internaţionale (colaborarea cu regretatul Cornel Fugaru a fost benefică în acest sens, nefiind întâmplător că Mirela Fugaru semnează multe texte pe CD-ul de faţă), devenind de mică o obişnuită a podiumurilor. Albumul "Dragostea mea", editat de Fundaţia Radio România, include 19 titluri foarte diferite ca factură. Cum în ultima vreme Lucia Dumitrescu apare alături de formaţia ProConsul, câteva aparţin lui Robert Anghelescu, în general fiind vorba de piese moderne, cântate în limba engleză, între ceilalţi autori fiind Adrian Cristescu, Alexandru Gorgos (acesta semnează şi orchestraţii), plus colaborări cu Grasu XXL şi Guess Who. Din generaţia, să-i zicem, "clasică", mai veche, reţin atenţia melodiile aparţinînd unor Cornel Fugaru, George Natsis, Margareta Pâslaru, Adrian Romcescu, Laurenţiu Cazan (buzoian şi el), Mihai Trăistariu, Laura Stoica. Mastering: Alexandru Gorgos.

